

**ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΣΥΝ.Π.Ε.**

Οικονομικές Καταστάσεις κατά Δ.Π.Χ.Π.

Για τη χρήση

Από 1^η Ιανουαρίου

έως

31^η Δεκεμβρίου 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	6
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ 31.12.2016	7
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	9
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016.....	24
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	25
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	26
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	27
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	28
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	29
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1.1.2016 - 31.12.2016 ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ	31
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	31
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	32
2.1 Βάση παρουσίασης.....	32
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern).....	32
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	35
2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.....	40
2.4.1. Αρχές ενοποίησης	40
2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	41
2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου.....	41
2.4.4. Απώλεια ελέγχου	41
2.4.5. Δικαιώματα πώλησης μετοχών μη ελεγχουσών συμμετοχών	41
2.4.6. Συγγενείς εταιρείες	42
2.4.7. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο	42
2.4.8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	43
2.4.9. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.....	43
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	43
2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς.....	43
2.5.2. Υπεραξία	44
2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα	44
2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια	44
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.....	44
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	45
2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.....	45
2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	46
2.10 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.....	47
2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και διαγραφές.....	47
2.12 Συμφηφισμός.....	48
2.13 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα.....	48
2.14 Προμήθειες.....	48
2.15 Ενσώματα πάγια στοιχεία.....	48
2.17 Ακίνητα επενδύσεων.....	50
2.18 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	50
2.18.1. Υπεραξία	50
2.18.2. Λογισμικό	50
2.19 Μισθώσεις	51
2.19.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής.....	51
2.20 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	52

2.21 Προβλέψεις.....	52
2.22 Παροχές προς εργαζομένους.....	52
2.22.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα	52
2.23. Φόροι εισοδήματος.....	53
2.24 Συνεταιριστικό κεφάλαιο.....	54
2.25 Συνδεδεμένα μέρη.....	55
2.26 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	55
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	55
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	57
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.....	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ.....	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ.....	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ.....	90
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	91
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	92
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ.....	93
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ.....	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ	95
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.....	96
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	97
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	98
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	99
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	100
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	100

(Τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις)

Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης
(διακριτικός τίτλος: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ)
Αγγλ.: COOPERATIVE BANK OF CHANIA
Cooperative of Limited Liabilities
(διακριτικός τίτλος: COOPERATIVE BANK OF CHANIA)

Νομικό Πλαίσιο	Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, Κοινοτική Οδηγία 575/2013
Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα	Απόφαση συνεδρίασης 560/18-09-1995 (Θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος
Αριθμός Καταστημάτων	23 Καταστήματα
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.	123088758000
Ιστοσελίδα	www.chaniabank.gr
Διεύθυνση E-mail	info@chaniabank.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου	
Πρόεδρος	Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
Αντιπρόεδρος	Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους
Γραμματέας	Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
Ταμίας	Φαραντάκης Γεώργιος του Ιωσήφ
Μέλος	Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου
Μέλος	Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου
Μέλος	Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου
Μέλος	Πούλακας Ιάσων του Αντωνίου
Μέλος	Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ
Α.Φ.Μ. - Δ.Ο.Υ.	096149662 - Δ.Ο.Υ. ΧΑΝΙΩΝ
Έτος Σύστασης	1993
Διεύθυνση	Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32
Τηλέφωνο	28210-25500

Η παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση περιλαμβάνει κατά σειρά τις εξής ενότητες:

- ❖ Τη Δήλωση Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Την Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- ❖ Την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- ❖ Τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση του 2016
- ❖ Τις Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Δήλωση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 του Ν.3556/2007)

Δηλώνουμε ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων Συν.ΠΕ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 3 και 4 του Ν.3556/2007 και
- Η ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανόμενων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

Μαρακάκης Μιχαήλ

Ανδρουλάκης Γεώργιος

Φαραντάκης Γεώργιος

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ
Προς τους Συνεταίρους της
«Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.ΠΕ.»

Έκθεση Ελέγχου επί των Ατομικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «**Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.ΠΕ.**» (εφεξής η «Τράπεζα»), οι οποίες αποτελούνται από την ατομική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις ατομικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ατομικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας και των θυγατρικών αυτής κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.2 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις, οι οποίες επηρεάζουν τον τραπεζικό κλάδο και την Τράπεζα, κυρίως όσον αφορά την ρευστότητα και την κεφαλαιακή της επάρκεια. Τα παραπάνω γεγονότα και οι συνθήκες αυτές θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Τράπεζας και του Ομίλου. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχο μας, για την Τράπεζα και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 1 Ιουνίου 2017

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 12801

ΑΞΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ Α.Ε.

ΑΞΩΝ
Ορκωτοί Ελεγκτές

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 138

Πατησίων 75, 104 34, Αθήνα

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε. χρήσεως 2016

Η παρακάτω ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά την χρήση του 2016 (1.1.2016 έως 31.12.2016). Η Έκθεση είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 107Α και τις διατάξεις των παραγράφων α και ββ του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920. Η παρούσα έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά το νόμο, πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συν. Π.Ε. (εφεξής, η «Τράπεζα») και τον Όμιλο.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2016, μαζί με τις χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου και τα λοιπά απαιτούμενα από το νόμο στοιχεία και δηλώσεις.

Εξελιξεις στον Ελληνικό Χώρο

Οι αντοχές της ελληνικής οικονομίας τα δύο τελευταία χρόνια επιδεικνύονται αξιοσημείωτες καθώς το 2015 το Α.Ε.Π. της χώρας μειώθηκε μόλις κατά 0,2% παρά τις ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες που διαμορφώθηκαν (όπως τα σενάρια περί εξόδου από το Ευρώ και η επιβολή περιορισμών στις τραπεζικές συναλλαγές και στην κίνηση κεφαλαίων), ενώ το 2016 το ΑΕΠ παρουσίασε ήπια θετική μεταβολή κατά 0,3% (σε σταθερές τιμές 2010) παρά τις απαισιόδοξες προβλέψεις για ύφεση 0,3% (πηγή: Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Φεβρ.2017), ενώ σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2017, προβλέπεται ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ κατά 2,7% για το 2017.

Φαίνεται λοιπόν ότι η χώρα διαθέτει αναπτυξιακή δυναμική, η οποία ενεργοποιείται όταν διαμορφωθούν οι κατάλληλες συνθήκες. Παρά το σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό κόστος της κρίσης, τα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής που εφαρμόστηκαν τα τελευταία χρόνια πέτυχαν να θεραπεύσουν συσσωρευμένες παθογένειες και διαρθρωτικές ατέλειες, επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο την μέσο – μακροπρόθεσμη βελτίωση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της οικονομίας. Ειδικότερα, πρέπει να σημειωθούν:

- Η εξάλειψη του πρωτογενούς δημοσιονομικού ελλείμματος και του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.
- Η ανάκτηση μέρους των μεγάλων απωλειών σε ανταγωνιστικότητα.
- Η σημαντική αύξηση, σχεδόν διπλασιασμός, των εξαγωγών ως ποσοστού του ΑΕΠ.
- Η ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος.
- Οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας και προϊόντων.

Ο πληθωρισμός (δείκτης τιμών καταναλωτή) κατά τη διάρκεια του 2016 μειώθηκε σε μέσα επίπεδα κατά 0,8% έναντι αντίστοιχης μείωσης 1,7% το 2015, αντανakλώντας τη χαμηλή ζήτηση και την πτωτική πορεία των διεθνών τιμών του πετρελαίου (πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Απόρροια όλων των παραπάνω και με βάση τις πλέον πρόσφατες μετρήσεις της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το πρωτογενές πλεόνασμα υπολογίζεται στα 6,9 δισ. ευρώ ή στο 3,9% του Α.Ε.Π. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί ότι το 2016 είναι η τέταρτη συνεχόμενη χρονιά που ο προϋπολογισμός της χώρας εμφανίζει πρωτογενές πλεόνασμα.

Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Οι πιέσεις που δέχθηκε το τραπεζικό σύστημα το 2015 υποχώρησαν το 2016. Καταγράφηκε μικρή επιστροφή καταθέσεων, επαναπατρισμός κεφαλαίων και μερική αποκλιμάκωση των τραπεζικών επιτοκίων. Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας διατηρήθηκαν υψηλοί, μετά την επιτυχημένη ανακεφαλαιοποίηση με τη συμμετοχή κυρίως ιδιωτών στο τέλος του 2015, και οι τράπεζες διατήρησαν μια ιδιαίτερως συντηρητική πολιτική προβλέψεων. Περαιτέρω, οι συστημικές τράπεζες επέστρεψαν, έστω και οριακά, στην προ φόρων κερδοφορία, τουλάχιστον όσον αφορά στα δύο τελευταία τρίμηνα του έτους. Παράλληλα, η τάση απομόχλευσης στα στοιχεία ενεργητικού διατηρείται, κυρίως λόγω της πώλησης θυγατρικών στο πλαίσιο της εφαρμογής σχεδίων αναδιάρθρωσης. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο ετήσιος

ρυθμός χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις εμφάνισε για πρώτη φορά, μετά από μια πολυετή πτωτική πορεία, σημάδια σταθεροποίησης. Το συσσωρευμένο υπόλοιπο των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (107,6 δις ευρώ στο τέλος Σεπτεμβρίου 2016), αν και εμφάνισε τάσεις σταθεροποίησης και μικρής υποχώρησης, αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή κινδύνου για την ευστάθεια του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος και τροχοπέδη (μαζί με τη μεγάλη συρρίκνωση της καταθετικής βάσης) για τη χρηματοδότηση της οικονομίας και τη διαμεσολαβητική λειτουργία των τραπεζών. Έχουν γίνει αρκετά βήματα σε επίπεδο νομοθετικών πρωτοβουλιών, ρυθμιστικού πλαισίου αλλά και ενεργειών των τραπεζών στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης του προβλήματος που αναμένεται να συμβάλλουν θετικά.

Η αποκλιμάκωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ζωτικής σημασίας για την Ελληνική οικονομία, αφού θα επιφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη για τις τράπεζες και την πραγματική οικονομία όπως η βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου των τραπεζών, η αύξηση της ρευστότητας και η μείωση του χρηματοοικονομικού κινδύνου των τραπεζών και επομένως του κόστους χρηματοδότησής τους, η αύξηση της προσφοράς αλλά και της ζήτησης δανείων και η αναδιάρθρωση του παραγωγικού προτύπου της εγχώριας οικονομίας μέσω της απελευθέρωσης πόρων που θα χρηματοδοτήσουν παραγωγικές επενδύσεις.

Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων

Η τελευταία δεκαετία αποτέλεσε μια χρονική περίοδο πρωτοφανούς συρρίκνωσης του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Η οικονομική κρίση οδήγησε τις τράπεζες που δραστηριοποιούνταν στην Ελληνική αγορά σε ένα κύκλο εξαγορών, συγχωνεύσεων, διακοπής ή/και απόσυρσης των δραστηριοτήτων τους από την Ελληνική αγορά, με αποτέλεσμα σήμερα να έχει μειωθεί ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική αγορά.

Ο νέος χάρτης της Ελληνικής τραπεζικής αγοράς, μπορεί να αναγνωσθεί και ως ευκαιρία για τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέμειναν σε λειτουργία. Με όπλο την ευελιξία της και την ανταπόκριση στις ανάγκες της αγοράς η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων στοχεύει στην προσέλκυση μεριδίων αγοράς και στην ενίσχυση της θέσης της, μέσα από την αύξηση της καταθετικής της βάσης αλλά και την επέκταση των δραστηριοτήτων της όσον αφορά σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Έκδοση ομολογιακού δανείου

Κατά το 2016 για την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας πραγματοποιήθηκε έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 2,5εκ.€.

Ρευστότητα

Η ρευστότητα της τράπεζας βελτιώθηκε με την ανακεφαλαιοποίηση το έτος 2015 και τους κεφαλαιακούς περιορισμούς, καθώς και με την έκδοση το 2016 νέου ομολογιακού δανείου ύψους 2,5 εκ. €. Η Τράπεζα συνεχίζει επίσης να έχει πρόσβαση στον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA).

Κατά το 2016 το ποσό της χρηματοδότησης αυξήθηκε σε 78 εκ. € από 74 εκ. € ενώ στο τέλος του Μαΐου του 2017 το ποσό διαμορφώθηκε σε 83 εκ. €.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου: Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας: Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό

υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2016 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.

- Βάσει της απόφασης 212/1/22.12.2016 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 1,25% από 01/01/2017.

Βάσει όλων των ανωτέρω ο ελάχιστος απαιτούμενος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας για το 2017 διαμορφώνεται σε 10,50%.

Σταδιακές προσαρμογές	Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας
ΔΚΕ 2015	8,00%
Από απόθεμα ασφαλείας 2016	0,625%
ΔΚΕ 2016	8,625%
Από απόθεμα ασφαλείας 2017	0,625%
Πρόσθετο απόθεμα από ΕΔΕΑ	1,250%
ΔΚΕ 2017	10,50%

Διαχείριση μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs)

Η Τράπεζα εν μέσω ενός ιδιαίτερα απαιτητικού οικονομικού περιβάλλοντος αναθεωρεί και προσαρμόζει τακτικά την στρατηγική της για τη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ).

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών, η Τράπεζα έχει υλοποιήσει μια πολύ σημαντική αναθεώρηση των υποδομών διαχείρισης και στρατηγικής των ΜΕΑ, αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, και την πράξη 42/47 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ειδικότερα η Τράπεζα έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Οργανωτική αναδιάρθρωση: Σημαντικός επανασχεδιασμός με δημιουργία νέων ανεξάρτητων διοικητικών δομών και εφαρμογή ενδεδειγμένων τεκμηριωμένων πρακτικών και πολιτικών αναφορικά με την διαχείριση του χαρτοφυλακίου των καθυστερήσεων.
- Ανάπτυξη νέων και ευέλικτων προϊόντων ρυθμίσεων και διαδικασιών οριστικών διευθετήσεων.
- Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων με εξειδικευμένες ομάδες και στοχευμένη εκπαίδευση.
- Σημαντικές επενδύσεις σε εξοπλισμό Πληροφοριακών Συστημάτων.

Στις 30 Σεπτεμβρίου, 2016, η Τράπεζα υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος τους στρατηγικούς στόχους για τα NPEs/ NPLs, που απεικονίζει τη στόχευση της Τράπεζας αναφορικά με την διαχείριση και τη μείωση των NPEs έως το τέλος του 2019. Το 2016 τα ΜΕΑ παρουσίασαν μείωση κατά 8 εκ. € και ανήλθαν σε 218,4 εκ. €. Συνέπεια αυτού, ο δείκτης ΜΕΑ παρουσίασε βελτίωση και διαμορφώθηκε σε 47,6%, έναντι 48,8% για το 2015, παρά τη συνεχιζόμενη απομόχλευση δανείων. Αντίστοιχη βελτίωση εμφάνισε και ο δείκτης κάλυψης ΜΕΑ, η τιμή του οποίου διαμορφώθηκε σε 51,9% για το 2016, έναντι 50,8% για το 2015.

Στον παρακάτω Πίνακα απεικονίζονται οι σημαντικότεροι δείκτες παρακολούθησης και διαχείρισης των Δανείων της Τράπεζας.

Λογαριασμός/ Δείκτης	2016	2015
€ / %		
Δάνεια	458.513.577	464.265.948
Σωρευμένες προβλέψεις	113.275.792	115.085.598
Αξία καλυμμάτων δανείων	412.083.349	413.554.880
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια		
(σε καθυστέρηση >90)	135.680.374	144.416.781
Οριστικές καθυστερήσεις	109.853.373	100.734.786
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα	218.308.087	226.391.479
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια		
(σε καθυστέρηση >90) / Δάνεια	29,59%	31,11%
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	23,96%	21,70%
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα / Δάνεια	47,61%	48,76%
Προβλέψεις / Δάνεια	24,71%	24,79%
Κάλυψη NPLs		
(σε καθυστέρηση >90)	83,49%	79,69%
Κάλυψη NPEs	51,89%	50,83%
Καλύμματα / Δάνεια	89,87%	89,08%
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	114,58%	113,87%
Μέσο επιτόκιο δανείων	4,56%	5,85%

Στην κατεύθυνση υλοποίησης των επιχειρησιακών στόχων που έχουν τεθεί για τη διαχείριση των ΜΕΑ εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά οι αλλαγές του Ελληνικού νομοθετικού πλαισίου καθώς και η βελτίωση του οικονομικού κλίματος, συγκεκριμένα:

- Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις: Η εφαρμογή από την Κυβέρνηση των προβλεπόμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων όπως αυτές αναφέρονται στην τρίτη δανειακή συμφωνία αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν τις απαραίτητες συνθήκες για τις Τράπεζες ώστε να εφαρμόσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την στρατηγική τους.
- Βελτίωση του προβλεπόμενου Μακροοικονομικού περιβάλλοντος: Η αναμενόμενη σταδιακή βελτίωση της Ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με την εκτιμώμενη άρση των κεφαλαιακών περιορισμών (capital controls), αναμένεται ότι θα βελτιώσει σημαντικά την δυνατότητα των οφειλετών που στο παρελθόν παρουσίασαν αδυναμίες ομαλής εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων.

Μετατροπή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Άρθρο 27α Ν.4172/2013)

Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 σχετικά με την προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.), με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων.

Το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται σε 19 εκ. ευρώ.

Διαχείριση Κινδύνων

Σκοπός της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δ.Σ. της Τράπεζας και τις εκάστοτε οδηγίες των Εποπτικών Αρχών (Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή).

Οι βασικότεροι κίνδυνοι, στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα, σύμφωνα με τη φύση των δραστηριοτήτων της, είναι ο πιστωτικός, και ο λειτουργικός.

- Για τον πιστωτικό κίνδυνο, ακολουθείται η Τυποποιημένη Προσέγγιση, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (άρθρα 111 – 133).
- Για τον λειτουργικό κίνδυνο, ακολουθείται η προσέγγιση του Βασικού Δείκτη, σύμφωνα και με τα άρθρα 315 – 316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Επιπλέον των ανωτέρω, η Τράπεζα εκτίθεται και στους εξής κινδύνους:

- Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.
- Στον κίνδυνο ρευστότητας, ο οποίος αφορά στην πιθανή αδυναμία της Τράπεζας, για την ανεύρεση επαρκών ρευστών διαθεσίμων, για την κάλυψη των υποχρεώσεών της. Για τη διαχείριση του κινδύνου αυτού, εφαρμόζονται οι αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, όπως έχουν αποτυπωθεί στις εκάστοτε αποφάσεις της Διοίκησης, σε συνδυασμό με τη Στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας και το ισχύον πλαίσιο ορίων ρευστότητας.
- Στον τεχνολογικό κίνδυνο, ο οποίος αναφέρεται στο ενδεχόμενο ανεπάρκειας των συστημάτων τεχνολογίας και πληροφορικής καθώς και στο ενδεχόμενο βλάβης κάποιου εκ των συστημάτων αυτών. Εξαιτίας αυτού του ενδεχόμενου, επισημαίνεται ότι υπάρχει η ανάγκη προστασίας των συστημάτων τόσο από εξωτερικούς παράγοντες όσο και από ενδογενείς δυσχέρειες. Ο τεχνολογικός κίνδυνος εμπεριέχει επίσης, την πιθανότητα κάποια επένδυση της Τράπεζας σε ένα πληροφοριακό σύστημα ή τεχνολογικό εξοπλισμό να μην αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για την Τράπεζα μέχρι στιγμής, δεν έχει παρατηρηθεί κάποιο από τα προαναφερόμενα γεγονότα, που θα συνιστούσε τεχνολογικό κίνδυνο.
- Στον νομικό κίνδυνο, οφείλεται σε αλλαγές του νομικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και σε επιβολή ποινών ή/και προστίμων από τις εποπτικές ή/και τις δικαστικές αρχές που κατά συνέπεια επηρεάζουν την κερδοφορία και μεταβάλλουν την θέση του ιδρύματος. Για παράδειγμα, μια δικαστική απόφαση που αφορά μια συγκεκριμένη τράπεζα μπορεί να έχει ευρύτερες επιπτώσεις στην διευθέτηση σημαντικών τραπεζικών ζητημάτων στο σύνολο του τραπεζικού συστήματος. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται και στην καλή κατανόηση του διεθνούς εποπτικού πλαισίου, διότι ενδέχεται να επιδέχεται διαφορετικές ερμηνείες και μια κακή κατανόηση μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή επώδυνων κυρώσεων. Τέλος, ο νομικός κίνδυνος συνδέεται και με τον κίνδυνο φήμης του ιδρύματος.
- Στον κίνδυνο φήμης, ο οποίος θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας και σχετίζεται με τον κίνδυνο να υποστεί βλάβη το πιστωτικό ίδρυμα λόγω αρνητικής δημοσιότητας. Δημιουργείται κυρίως από τις παρελθοντικές αποτυχίες των δραστηριοτήτων, της διαχείρισης ή των προϊόντων του ιδρύματος. Ο εν λόγω κίνδυνος θεωρείται ύψιστης σημασίας μιας και οι ζημίες που είναι σε θέση να προκαλέσει δεν μπορούν να προβλεφθούν με ακρίβεια και κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαία η συνεχής παρακολούθησή του. Η Τράπεζα, με τα έως τώρα στοιχεία, δεν θεωρείται εκτεθειμένη στον κίνδυνο αυτό.
- Στον κίνδυνο συμμόρφωσης ο οποίος νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στην φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή/και τους κώδικες δεοντολογίας. Ο κίνδυνος συμμόρφωσης με τον οποίο ήταν αντιμέτωπη η Τράπεζα ήταν περιορισμένος δεδομένου ότι η Τράπεζα επιλαμβάνεται όλων των απαιτούμενων μέτρων για τον περιορισμό του.

- Στον κίνδυνο αγοράς, ο οποίος αποτελείται από τον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο χαρτοφυλακίου συναλλαγών και ισχύουν τα εξής:

α) Όσον αφορά στον συναλλαγματικό κίνδυνο, σύμφωνα με το άρθρο 351 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, δεδομένου ότι, το άθροισμα της καθαρής θέσης της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και σε χρυσό, δεν υπερβαίνει το 2% των συνολικών ιδίων κεφαλαίων του, η Τράπεζα δεν σχηματίζει κεφαλαιακή απαίτηση.

β) Όσον αφορά στον κίνδυνο του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, δεδομένου ότι, ο όγκος των δραστηριοτήτων του, είναι εξαιρετικά χαμηλός και δεν υπερβαίνει ποτέ το 6% του συνολικού ενεργητικού, όπως ορίζεται στο άρθρο 94 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αυτό, καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που σχηματίζονται για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Όμιλος - Εξελίξεις

Παρακάτω παρατίθενται οι ενοποιούμενες εταιρίες του ομίλου και τα αντίστοιχα ποσοστά ψήφου:

Επωνυμία θυγατρικής	31.12.2016
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,20%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	77,30%
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%
ΑΒΕΑ Α.Ε	50,60%

Την 27.10.2016 η εταιρία «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.» συγχωνεύτηκε δια απορροφήσεως με την θυγατρική της κατά 100% «Νέα Χώρα Α.Ε.» (απόφαση Γ.Ε.Μ.Η. αριθμ.656805).

Η θυγατρική εταιρία «Κρητικές Συμμετοχές» πραγματοποίησε τις παρακάτω εξαγορές ποσοστών σε συνδεδεμένες εταιρίες κατά το 2016:

- PRIME ENERGY Α.Ε.: Αύξηση του ποσοστού κατά 19% (από 30% σε 49%) με την καταβολή 10χιλ.€.
- ΑΦΟΙ ΧΙΩΤΑΚΗ ΑΒΕΕ: Αύξηση του ποσοστού κατά 9,08% (από 40,92% σε 50%) με την καταβολή 50χιλ.€

Η θυγατρική εταιρία «Κρητικά ακίνητα Α.Ε.» κατέβαλε ποσό 40χιλ.€ για αγορά μετοχών της συνδεδεμένης εταιρείας Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων Α.Ε. έχοντας ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού της από 42,86% σε 40% λόγω της αύξησης του κεφαλαίου της τελευταίας.

Προοπτικές για το Μέλλον

Μετά από την επιτυχημένη αύξηση κεφαλαίου και την έκδοση ομολογιακού δάνειου το 2015 κατά την οποία συγκεντρωθήκαν 21,5 εκ. € καθώς και την νέα έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ποσού 2,5 εκ. € το 2016 η έμφαση πλέον τίθεται στην ανάδειξη της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων σε ένα σύγχρονο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το οποίο θα διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην στήριξη και ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας.

Βασικοί στόχοι για το 2017 θα είναι:

- Η χρηματοδότηση της τοπικής οικονομίας.
- Προσέλκυση καταθέσεων που αποσυρθήκαν από το τραπεζικό σύστημα καθώς και η αύξηση της καταθετικής βάσης μέσω αναδιάρθρωσης του δικτύου με μεταφορά αδειών καταστημάτων σε περιοχές καθαρά καταθετικής εντάσεως στο λεκανοπέδιο της Αττικής.
- Προετοιμασία για την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και εκτίμηση της πιθανής επίδρασης του προτύπου στα εποπτικά κεφάλαια το 2018.
- Περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας με έκδοση νέου ομολόγου.
- Βελτίωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου.

- Μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην οποία θα συμβάλουν και οι αλλαγές του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου καθώς και η βελτίωση του οικονομικού κλίματος.
- Σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης της Τράπεζας έναντι του ανταγωνισμού.
- Περαιτέρω εμπλουτισμός του χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών της Τράπεζας.

Εξέλιξη οικονομικών μεγεθών και Αποτελεσμάτων χρήσεως 2016

Χορηγήσεις

Οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε 458,5εκ.€ την 31.12.2016, έναντι 464,3εκ.€ το 2015 παρουσιάζοντας μια μείωση της τάξης του 1,2%. Οι σωρευτικές προβλέψεις ανήλθαν σε 113,3εκ.€ έναντι 115,1εκ.€ το 2015. Ο δείκτης κάλυψης του συνόλου των δανείων από προβλέψεις για το 2016 παρέμεινε στα ίδια επίπεδα και ανήλθε σε 24,71% έναντι 24,79% στην προηγούμενη χρήση.

Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους ήταν 24,1εκ.€ έναντι 26,1εκ.€, μειωμένες κατά 2εκ.€ λόγω του συμψηφισμού τους με φορολογικά κέρδη της χρήσης 2016 καθώς και με την παραγραφή μέρους φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων.

Υποχρεώσεις σε κεντρικές τράπεζες (ELA)

Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης από την Κεντρική Τράπεζα ανήλθε σε 78εκ.€ έναντι 74εκ.€ το 2015.

Καταθέσεις

Οι καταθέσεις ανήλθαν σε 313,7εκ.€ έναντι 328,4εκ.€ το 2015, καταγράφοντας μια μείωση της τάξης του 4,47%.

Ίδια Κεφάλαια

Ο αριθμός των μελών της Τράπεζας στο τέλος του 2016 ανήλθε σε 25.114 έναντι 24.993 το 2015, ενώ τα Ίδια Κεφάλαια διαμορφώθηκαν σε 37,3εκ.€ το 2016 έναντι 35,3εκ.€ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,7%. Σε επίπεδο Ομίλου, τα Ίδια Κεφάλαια ανήλθαν σε 32,8εκ.€ το 2016 έναντι 32,4εκ.€ (αύξηση 1,2%). Σημειώνεται ότι ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας για το 2016 ανέρχεται σε 12,6%, ενώ για τον Όμιλο σε 10,7%, έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 8,625%.

	ΤΡΑΠΕΖΑ		ΟΜΙΛΟΣ	
	2016	2015	2016	2015
Ίδια Κεφάλαια	37.276.981	35.284.131	32.807.634	32.425.221
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	12,6%	11,6%	10,7%	10,1%
Αριθμός συνεταιριστικών μεριδών	5.970.093	5.969.429	5.970.093	5.969.429

Λοιποί Δείκτες	ΤΡΑΠΕΖΑ		ΟΜΙΛΟΣ	
	2016	2015	2016	2015
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	1,69%	2,59%	-	-
Δάνεια/ Καταθέσεις	146,15%	141,36%	-	-
Δαπάνες προσωπικού / Σύνολο λειτουργικών εξόδων	54,04%	48,19%	48,83%	44,21%
Κόστος / Έσοδα	65,74%	65,06%	71,57%	81,27%

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για την Τράπεζα διαμορφώθηκαν σε 14εκ.€ έναντι 16,3εκ.€ το 2015 και σε επίπεδο ομίλου σε 11,6εκ.€ από 14εκ.€. Η μείωση αυτή οφείλεται στην μεταβολή του επιτοκιακού περιθωρίου που ανήλθε σε 2,87% από 3,26%. Τα κέρδη προ φόρων, προβλέψεων και λοιπών απομειώσεων διαμορφώθηκαν σε 5,7εκ.€

έναντι 6,2εκ.€ για την Τράπεζα και σε επίπεδο Ομίλου 5,7εκ.€ έναντι 3,5εκ.€. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους διαμορφώθηκαν σε 1,7εκ.€ έναντι 2,5εκ.€ το 2015 για την Τράπεζα και σε επίπεδο Ομίλου σε 75χιλ.€ έναντι 516χιλ.€. Οι προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και λοιπές απαιτήσεις ανήλθαν σε 1,5εκ.€ έναντι 6,6εκ.€ και σε επίπεδο Ομίλου σε 1,6εκ.€ έναντι 6,6εκ.€. Παρακάτω παρατίθενται τα μεγέθη του ισολογισμού και η κατάσταση αποτελεσμάτων για το 2016:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Τράπεζα		Όμιλος	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	8.498.294	8.390.146	8.559.659	8.425.112
Απαιτήσεις κατά Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων Χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	3.364.028	10.148.937	3.364.028	10.148.937
Δάνεια (Σύνολο)	458.513.578	464.265.949	428.184.915	434.898.217
<i>μείον προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις</i>	<i>(113.275.793)</i>	<i>(115.085.598)</i>	<i>(113.275.793)</i>	<i>(115.085.598)</i>
Δάνεια (Υπόλοιπο μετά από προβλέψεις)	345.237.785	349.180.351	314.909.122	319.812.618
Συμμετοχές	18.344.511	18.344.511	5.013.063	4.844.319
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.462.675	1.072.148	1.598.623	1.259.151
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	12.404.206	13.194.753	20.781.573	30.385.470
Ακίνητα επενδύσεων	2.889.000	-	17.373.266	303.090
Ασώματα περιουσιακά στοιχεία	840.502	867.174	875.437	908.756
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	24.113.552	26.133.908	24.328.881	26.577.183
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	25.232.678	23.756.684	46.373.105	52.569.907
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	443.436.965	452.114.904	444.226.492	456.260.834
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	78.009.750	74.003.186	78.009.750	74.003.186
Υποχρεώσεις προς άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	2.603.909	3.755.551	3.497.117	4.186.449
Υποχρεώσεις προς πελάτες	311.128.122	324.669.234	311.048.645	324.626.420
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	11.504.268	9.006.390	11.504.268	9.006.390
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	-	1.516.919	766.074
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.913.935	5.396.412	5.842.159	11.247.094
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	406.159.983	416.830.773	411.418.857	423.835.613
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	17.910.279	17.908.287	17.910.279	17.908.287
Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	82.605.265	82.597.961	82.605.265	82.597.961
Λοιπά αποθεματικά	4.662.723	4.385.383	4.668.618	4.282.549
Αποτελέσματα εις νέον	(67.901.286)	(69.607.501)	(77.558.688)	(77.344.471)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας	37.276.981	35.284.131	27.625.474	27.444.327
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-	5.182.160	4.980.894
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	37.276.981	35.284.131	32.807.634	32.425.221
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων	443.436.965	452.114.904	444.226.492	456.260.834

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Τράπεζα		Όμιλος	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
				Όπως αναμορφώθηκε
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	21.238.574	27.352.516	19.199.380	25.395.712
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(7.228.061)	(11.059.991)	(7.598.523)	(11.393.579)
Καθαρά έσοδα από τόκους	14.010.513	16.292.525	11.600.857	14.002.134
Έσοδα προμηθειών	1.179.358	1.171.900	1.179.358	1.171.900
Έξοδα προμηθειών	(6.745)	(12.868)	(6.745)	(12.868)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.172.612	1.159.033	1.172.612	1.159.033
Καθαρά Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	274.244	99.623	3.611.248	3.320.822
Έσοδα από μερίσματα	42.244	38.375	42.244	38.375
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	50.290	277.626	50.290	277.626
Καθαρά Λοιπά έσοδα	1.043.014	-	3.728.632	-
Σύνολο Εσόδων	16.592.918	17.867.181	20.205.883	18.797.989
Δαπάνες προσωπικού	(5.894.416)	(5.601.972)	(7.061.483)	(6.753.845)
Αποσβέσεις πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(1.053.745)	(1.288.038)	(1.431.057)	(1.810.112)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(3.960.092)	(4.733.734)	(5.968.802)	(6.713.012)
Σύνολο Εξόδων	(10.908.252)	(11.623.744)	(14.461.342)	(15.276.970)
Προβλέψεις Απομείωσης για την Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	(1.529.860)	(6.636.558)	(1.599.860)	(6.636.558)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων Ενεργητικού	(541.422)	-	(1.667.049)	-
Απομείωση Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων	-	(1.532.987)	(41.585)	(1.532.987)
Απομείωση υπεραξίας / αντιστροφή απομείωσης συμμετοχών και λοιπών τίτλων	-	-	1.084.894	1.242.804
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	(804.113)	-
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	3.613.384	(1.926.108)	2.716.827	(3.405.721)
Φόρος εισοδήματος	(1.907.169)	4.427.829	(2.641.940)	3.921.744
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου μετά φόρων	1.706.214	2.501.721	74.888	516.023
Αναλογούντα σε:				
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-	(257.431)	(558.843)
Συνεταίρους της Τράπεζας	1.706.214	2.501.721	332.318	1.074.866

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2016 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4374/2016.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ-ΠΡΟΒΟΛΗΣ-ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ARISTON PROJECT GMBH	50,00
COMPUPRESS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	100,00
CONFEXPO LTD - U.K.	309,80
CRETALIVE Ε.Π.Ε.	4.798,78
CRETAROST ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	3.600,00
FORUM ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.600,00
GREAT TRADE EXHIBITIONS EXPORTS CONSULTING SINGLE MEMBER PRIVATE COMPANY	3.101,00
INFELICIS LTD	49,80

KANSEVELLI ENTERPRICES MEDIA GROUP	500,00
MARKANTONAKIS ARIS SERRAT	1.008,00
MEDIA WORKSHOP Μ. ΕΠΕ	2.000,00
MEDIA WORLD Ε.Ε.	120,00
QMEDIA ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.	3.003,19
QUANTUM SOFTWARE SERVICE S.A.	530,00
RAW OIL IMPORT S.R.L.	420,00
SANTA RUN	120,97
THE MEDIA WORKSHOP ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΗ ΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Μ.ΕΠΕ	1.300,00
THE YELLOW TOOLBOX Α.Ε.	33.600,00
VRESNET GROUP SENGLE MEMBER GROUP	69,00
ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	2.000,00
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Ν. & Ι. ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Ε.Π.Ε.	14.439,51
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.800,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΑ Π.Α.Ε.	1.626,00
ΑΙΑ RELATE Α.Ε.	100,02
ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ι.	3.220,00
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Α ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ	1.478,00
ΑΝΕΖΑΚΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	3.660,00
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	896,40
ΑΠΟΣΤΟΛΙΝΑ ΤΣΑΛΤΑΜΠΑΣΗ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	900,00
ΒΑΡΒΕΡΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	679,39
ΒΑΡΦΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	80,56
ΒΙΔΑΛΗΣ ΜΑΡΚΕΤ Α.Ε.	69,40
ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	63,27
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ. Α.Ε.	583,75
ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι.Κ.Ε.	7.422,80
ΓΙΑΪΤΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ FTP	1.620,00
ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.Ε.	4.015,50
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΑΡΓΥΡΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	300,00
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ ΑΕ	250,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. Ο.Τ.Α.	4.065,04
ΔΡΑΚΟΥΛΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	60,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α. ΜΥΚΩΝΙΑΤΗΣ Α.Ε.	3.600,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	500,00
ΕΚΔΟΤΙΚΗ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.	7.939,27
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ COMPUPRESS S.A.	100,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	88,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	282,26
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	9.625,80
ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	1.560,00
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Ε. ΓΡΗΓΟΡΗΣ	1.000,81
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	845,53
ΚΑΡΔΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	5.134,14
ΚΕΛΕΣΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	70,00
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ & ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.	1.830,42
ΚΙΣΣΑΜΙΚΟΣ Π.Γ.Σ. Π.Α.Ε.	6.600,00
ΚΟΖΥΡΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ - ΚΟΖΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Ο.Ε.Ε.	2.010,00

ΚΟΠΤΕΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	1.080,00
ΚΟΡΚΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ	690,00
ΚΟΥΒΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	677,40
ΚΡΕΤΑ ΠΟΣΤ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	200,00
ΚΥΚΛΟΣ Α.Ε.	3.690,00
ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	352,60
ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	570,00
ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	7.502,00
ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ Κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	960,00
ΜΠΟΛΑΝΑΚΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ	200,00
ΝΑΚΟΥΔΗ ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	61,69
ΠΑΓΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΥ	62,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	750,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	35.159,30
ΠΑΓΚΡΗΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΑΘΙΒΟΛΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	600,00
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Γ.	3.000,00
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΚΩΝ.	1.230,00
ΠΑΠΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	7.154,07
ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ.	1.833,33
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	200,00
ΠΡΟΜΗΘ.& ΚΑΤΑΝ.ΣΥΝ/ΣΜΟΣ Π.Ε.ΜΕΛΩΝ ΙΝΣΤ.ΚΑΤ. ΣΥΝ.ΜΕΛΩΝ ΙΝ.ΚΑ Π.Ε.	7.770,54
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	7.816,25
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	7.200,00
ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Β. Α.Ε.	750,00
ΣΤΑΥΡΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	1.248,00
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε.	24.269,40
ΤΣΙΑΗΣ Σ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	310,50
ΦΑΖΟΣ Ν Β ΚΑΙ Γ Κ ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΟΕ	175,00
ΦΑΙΤΑΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	51,44
ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	2.500,00
ΦΡΑΓΓΕΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	57,60
ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ	500,00
ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ Α.Ε.	2.500,00
ΣΥΝΟΛΟ	268.918

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στα παραπάνω ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται επιβάρυνσης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου (Φ.Π.Α. Ειδικός Φόρος Τηλεόρασης) και υπέρ τρίτων (Αγγελιόσημο) συνολικής αξίας 63.095,40 €

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ-ΧΟΡΗΓΙΑΣ-ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν. 4374/2016	
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	12,85
2ο ΕΠΑΛ ΧΑΝΙΩΝ	10,56
5ο ΚΑΠΗ ΧΑΝΙΩΝ	25,05
6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	5,42
GRECOTEL Α.Ε.	9,30
ΜΚΟ "Best Χανιά Akad smin"	225,60
SANTA RUN	637,67
ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	500,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΙΝ.ΚΑ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΡΗΤΗΣ ΙΝ.ΚΑ	3.600,00

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΑ	300,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Ο ΚΥΔΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	5.800,00
ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ	3.107,73
ΑΠΟΡΟΙ ΧΑΝΙΩΝ	518,59
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	6,97
ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	202,95
ΓΙΟΡΤΗ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΟΥ	16,27
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ	1.150,00
ΔΗΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΝΙΚ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	64,90
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	120,86
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	60,93
ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	27,85
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	21,95
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΥ	24,16
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ	782,26
ΔΟΚΟΙΠ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	15,13
ΔΟΞΑ ΠΑΧΙΑΝΩΝ	6,97
Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. ΧΑΝΙΩΝ ΔΕΥΤ/ΜΙΑ ΕΚΠ	20,08
ΕΙΔΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	11,42
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΘΗΛΑΣΜΟΥ	506,91
ΕΚΘΕΣΗ "ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ"	148,25
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΩΝ	609,00
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ & ΕΛΕΝΗΣ ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ	609,00
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ	810,29
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ΚΑΤΩ ΓΑΛΑΤΑ	406,00
ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΩΝ	406,00
ΕΝΟΡΙΑ ΙΕΡΟΥ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	698,71
ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΙΚΑ	11,88
ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΟΥΔΑΣ	500,00
ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ν.ΧΩΡΑΣ	5,00
ΕΠΑΛ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	4,64
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗΣ ΧΑΝΙΩΝ	4,64
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ	993,64
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΑΝΙΩΝ	161,29
ΘΩΜΑΣ ΑΡΑΧΟΒΑΣ ΙΔΙΩΤ.ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	8,70
Ι.Μ. ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	4.080,75
ΙΔΡΥΜΑ ΙΑΤΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	2.000,00
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ & ΕΛΕΝΗΣ ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	1.020,85
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ Κ. ΓΑΛΑΤΑ	698,71
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	2.000,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	10,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΩΝ	996,47
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΑΧΙΑΝΩΝ	609,00
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΛΑΤΑ	9,28
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ	31,22
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	1.105,02
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ΤΡΙΜΑΡΤΥΡΗ)	609,00

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΣΣΤΙΤΟ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	2.436,00
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	500,00
ΚΟΙΝΟΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	500,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	5.034,14
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	8.927,28
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	11.454,08
ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ	1.322,58
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	100,33
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	246,47
ΚΥΤΤΑΡΟ ΧΑΛΕΠΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	8.927,28
ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ Κ.&Ι.-ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ Χ.Ο.Ε.	43,30
ΛΙΟΥΔΑΚΗΣ Γ.& ΣΙΑ Ο.Ε.	24,00
ΛΥΚΕΙΟ ΑΛΙΚΙΑΝΟΥ	21,95
ΜΕΛΙΣΣΑΚΗΣ Π ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ	129,80
ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ "ΓΑΛΗΝΗ"	5,00
ΜΚΟ "ΚΙΝΗΣΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ"	51,24
ΜΠΙΛΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	29,46
ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	4,64
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΧΑΝΙΩΝ	49,29
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	1.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ	41,66
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΩΦΩΝ	30,28
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "VESPA"	15,19
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΩΝ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ	1.000,00
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.200,00
ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Α.Ε.	11,69
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	63,33
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	2.000,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΡΡΩΝ	415,70
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	500,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΜΠΑΝΙΟΥ	12,50
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΛΕΜΕ	16,42
ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ	100,00
ΣΥΛ. ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ 6ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	10,88
ΣΥΛΛΟΓΟ ΒΕΣΠΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	24,80
ΣΥΛΛΟΓΟΣ Best email	30,28
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΔΙΑΒΗΤΗ	6,78
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ 6ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	21,95
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ	4,64
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	7,50
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	7,50
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΡΑΚΙΩΤΩΝ-ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ	5,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΑΙΓΑΛΕΩ Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	300,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΟΔΟΠΗΣ	8,33
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΩΦΩΝ	3,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	500,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΤΙΚΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ	200,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ "Η ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ"	200,00

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	21,95
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ Ν.ΧΑΝΙΩΝ	15,88
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΙ ΑΔΕΡΦΟΙ, ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ	1.591,98
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	300,00
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	10,00
ΤΟ ΡΟΔΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ	200,00
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΟΥΔΑΣ - ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΟΥΔΑΣ ΔΟΚΟΙΠΠ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	1.104,71
ΦΙΛΟΠΤΩΧΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΩΝ	698,71
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Ο "ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ"	10,00
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΚΑΓΓΑΛΕΣ"	10,00
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΝΙΩΝ Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ	996,47
ΣΥΝΟΛΟ	88.844
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΣΕ €
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ (142 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ)	11.402,53

Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών της Τράπεζας και σε συνθήκες και όρους της αγοράς. Επιπλέον ανάλυση παρέχεται στην Σημείωση 24 των οικονομικών καταστάσεων.

Παράρτημα: Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.), στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών Ε.Δ.Μ.Α. που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για 2016.

Δείκτης	Ορισμός
Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών τέλους περιόδου
Καταθέσεις	Υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards), ως μη εξυπηρετούμενα ορίζονται τα ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α. Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β. Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης
Οριστικές καθυστερήσεις	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν τέλους περιόδου
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Μέσος όρος αρχής και τέλους περιόδου ταμείου και διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (CET1)	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital ratio)	Συνολικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού

Λειτουργικά έξοδα	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού συν γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα συν αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων περιόδου
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους συν καθαρά έσοδα από προμήθειες περιόδου
Δάνεια / Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο προς υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) τέλους περιόδου
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Προβλέψεις / Δάνεια	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων και σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μέσο επιτόκιο δανείων	Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) δανείων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) καταθέσεων και λοιπών υποχρεώσεων τοκοφόρου Παθητικού
Επιτοκιακό περιθώριο	Μέσο επιτόκιο δανείων μείον μέσο επιτόκιο καταθέσεων περιόδου
Καθαρό Επιτοκιακό περιθώριο	Καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου προς τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο περιόδου
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο προς καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου
Κόστος / Έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα περιόδου
Οργανικά κέρδη προ προβλέψεων	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα περιόδου

Χανιά 30 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ

Μιχαήλ Μαρακάκης

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	11	8.559.659	8.425.112	8.498.294	8.390.146
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	11	3.364.028	10.148.937	3.364.028	10.148.937
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12	1.049.735	1.026.292	1.049.735	1.026.292
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	4	314.909.122	319.812.618	345.237.785	349.180.351
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	25	-	-	18.344.511	18.344.511
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	26	5.013.063	4.844.319	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	13	1.598.623	1.259.151	1.462.675	1.072.148
Ενσώματα πάγια στοιχεία	15	20.781.573	30.385.470	12.404.205	13.194.753
Ακίνητα επενδύσεων	16	17.373.266	303.090	2.889.000	-
Ασώματα περιουσιακά στοιχεία	14	875.437	908.756	840.502	867.174
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	17	24.328.881	26.577.183	24.113.552	26.133.908
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	18	46.373.105	52.569.907	25.232.678	23.756.684
Σύνολο Ενεργητικού		444.226.492	456.260.834	443.436.965	452.114.904
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	19	78.009.750	74.003.186	78.009.750	74.003.186
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	19	3.497.117	4.186.449	2.603.909	3.755.551
Υποχρεώσεις προς πελάτες	19	311.048.645	324.626.420	311.128.122	324.669.234
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	23	11.504.268	9.006.390	11.504.268	9.006.390
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	17	1.516.919	766.074	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	20	5.842.159	11.247.094	2.913.935	5.396.412
Σύνολο Παθητικού		411.418.858	423.835.613	406.159.984	416.830.773
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	22	17.910.279	17.908.287	17.910.279	17.908.287
Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	22	82.605.265	82.597.961	82.605.265	82.597.961
Λοιπά αποθεματικά	28	4.668.618	4.282.549	4.662.723	4.385.383
Αποτελέσματα εις νέον		(77.558.688)	(77.344.471)	(67.901.286)	(69.607.501)
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		27.625.474	27.444.327	37.276.981	35.284.131
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		5.182.160	4.980.894	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		32.807.634	32.425.221	37.276.981	35.284.131
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		444.226.492	456.260.834	443.436.965	452.114.904

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΘΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Σημ.	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
			Όπως αναμορφώθηκε		
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		19.199.380	25.395.712	21.238.574	27.352.516
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(7.598.523)	(11.393.579)	(7.228.061)	(11.059.991)
Καθαρά έσοδα από τόκους	5	11.600.857	14.002.134	14.010.513	16.292.525
Έσοδα προμηθειών		1.179.357	1.171.900	1.179.357	1.171.900
Έξοδα προμηθειών		(6.745)	(12.868)	(6.745)	(12.868)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	6	1.172.612	1.159.033	1.172.612	1.159.033
Καθαρά Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	29	3.611.248	3.320.822	274.245	99.623
Έσοδα από μερίσματα		42.244	38.375	42.244	38.375
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		50.290	277.626	50.290	277.626
Καθαρά Λοιπά έσοδα	16	3.728.632	-	1.043.014	-
Σύνολο Εσόδων		20.205.883	18.797.989	16.592.918	17.867.181
Δαπάνες προσωπικού	7	(7.061.483)	(6.753.845)	(5.894.415)	(5.601.972)
Αποσβέσεις πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	14,15	(1.431.057)	(1.810.112)	(1.053.745)	(1.288.038)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	9	(5.968.802)	(6.713.012)	(3.960.092)	(4.733.734)
Σύνολο Εξόδων		(14.461.342)	(15.276.970)	(10.908.252)	(11.623.744)
Προβλέψεις Απομείωσης για την Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	10	(1.599.860)	(6.636.558)	(1.529.860)	(6.636.558)
Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων Ενεργητικού	18	(1.667.049)	-	(541.422)	-
Απομείωση Χαρτοφυλακίου Επενδύσεων	13	(41.585)	(1.532.987)	-	(1.532.987)
Απομείωση υπεραξίας / αντιστροφή απομείωσης συμμετοχών και λοιπών τίτλων	26	1.084.894	1.242.804	-	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	26	(804.113)	-	-	-
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων		2.716.828	(3.405.721)	3.613.384	(1.926.108)
Φόρος εισοδήματος	30	(2.641.940)	3.921.744	(1.907.169)	4.427.829
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου μετά φόρων		74.888	516.023	1.706.215	2.501.721
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		(257.431)	(558.843)	-	-
Συνεταίρους της Τράπεζας		332.319	1.074.866	1.706.215	2.501.721

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου	74.888	516.023	1.706.215	2.501.721
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	-	-	-	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμο προς πώληση μετά από φόρους	277.340	-	277.340	-
Αναλογιστικά έσοδα/έξοδα στην κατάσταση συνολικών εσόδων	11.650	-	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	363.878	516.023	1.983.555	2.501.721
<i>Αναλογούνται σε:</i>				
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών	(251.676)	(558.843)	-	-
Συνεταιίρους της Τράπεζας	615.554	1.074.865	1.983.555	2.501.721

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας						Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον			
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2014 και 1 Ιανουαρίου 2015	43.210.368	49.492.128	-	-	4.513.036	(78.654.337)	18.561.196	5.539.737	24.100.933
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	1.074.866	1.074.866	(558.843)	516.023
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	-	1.074.866	1.074.866	(558.843)	516.023
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	5.893.881	1.909.871	-	-	-	-	7.803.752	-	7.803.752
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	-	(230.487)	-	(230.487)	-	(230.487)
Προσαρμογή δικαιωμάτων μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις από ζημία απορρόφησης επιχείρησης υπό κοινό έλεγχο	-	-	-	-	-	235.000	235.000	-	235.000
Μείωση ονομαστικής αξίας μερίδας	(31.195.962)	31.195.962	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 1 Ιανουαρίου 2016	17.908.287	82.597.961	-	-	4.282.549	(77.344.471)	27.444.326	4.980.894	32.425.221
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	5.895	-	-	283.235	5.755	288.990
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	332.319	332.319	(257.431)	74.888
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	5.895	-	332.319	615.554	(251.676)	363.878
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304	-	-	-	-	9.296	-	9.296
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Προσαρμογή δικαιωμάτων μη ελεγχουσών συμμετοχών	-	-	-	-	-	(452.941)	(452.941)	452.941	-
Λοιπές κινήσεις από ζημία απορρόφησης επιχείρησης υπό κοινό έλεγχο	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-	102.834	(93.594)	9.240	-	9.240
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	17.910.279	82.605.265	277.340	5.895	4.385.383	(77.558.688)	27.625.474	5.182.160	32.807.634

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ – ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2015	43.210.368	49.492.128	-	4.605.436	(72.109.222)	25.198.710
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	-	-
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	2.501.721	2.501.721
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	-	2.501.721	2.501.721
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	5.893.881	1.909.871	-	-	-	7.803.752
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	(220.053)	-	(220.053)
Μείωση ονομαστικής αξίας μερίδας	(31.195.962)	31.195.962	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2015 και 1^η Ιανουαρίου 2016	17.908.287	82.597.961	-	4.385.383	(69.607.501)	35.284.131
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	-	-	277.340
Κέρδη (ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	1.706.215	1.706.215
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	277.340	-	1.706.215	1.983.555
Αύξηση (μείωση) συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304	-	-	-	9.296
Έξοδα μείωσης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές αποθεματικών	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2016	17.910.279	82.605.265	277.340	4.385.383	(67.901.286)	37.276.981

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
		Όπως αναμορφώθηκε		Όπως αναμορφώθηκε
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	2.716.828	(3.405.721)	3.613.384	(1.926.108)
Προσαρμογές για: Μη ταμειακά στοιχεία κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπές προσαρμογές: Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.431.057	1.810.112	1.053.745	1.288.038
Λοιπά λειτουργικά αποτελέσματα	(2.299.673)	-	(501.592)	-
Λοιπές κινήσεις παγίων (καθαρές διαγραφές παγίων)	20.202	34.422	-	439.780
Προβλέψεις Απομείωσης για την Κάλυψη Πιστωτικού Κινδύνου	1.599.860	6.497.470	1.529.860	6.497.470
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	20.674	193.247	(3.234)	168.613
Προβλέψεις για υποτίμηση επενδυτικών τίτλων/ συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις	(1.043.309)	270.583	-	-
Προσαρμογές Αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(23.443)	-	(23.443)	1.532.987
Έσοδα από μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	(42.244)	-	(42.244)	-
Αναλογία (κερδών)/ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	804.113	-	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	431.145	-	(1.210)	-
Λοιπές προσαρμογές	(1.724.421)	662.932	(1.801.102)	-
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:				
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	-	4.690.350	-	4.690.350
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	5.178.251	65.636.049	5.178.251	65.636.049
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	(237.239)	-	(237.239)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	4.767.228	(1.855.118)	3.882.978	(7.379.715)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(356.555)	(9.154.570)	(4.650.261)	(7.535.434)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	4.000.000	74.003.186	4.000.000	74.003.186
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(687.099)	(33.579)	(1.149.409)	(302.357)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(12.984.813)	(156.666.778)	(12.948.149)	(156.941.984)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(3.419.967)	(1.357.789)	(485.252)	(556.046)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(1.612.166)	(18.912.445)	(2.347.678)	(20.622.411)
Ταμειακές ροές από την επενδυτική δραστηριότητα				
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που αποκτήθηκαν	-	25.000	-	-
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	(100.000)	(1.076.800)	-	-
Διάθεση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	210.893	-	-	-
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	42.244	-	42.244	-
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(1.121.533)	(466.344)	(236.526)	(226.170)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	73.210	-	8.210	-
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	-	(419.355)	-	(24.469)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	105.755	1.868.288	105.755	1.868.288

Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(789.431)	(69.211)	(80.318)	1.617.649
Ταμειακές ροές από την χρηματοδοτική δραστηριότητα				
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	9.296	7.803.752	9.296	7.803.752
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων	2.500.000	9.000.000	2.500.000	9.000.000
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	-	(220.053)	-	(220.053)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	2.509.296	16.583.699	2.509.296	16.583.699
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	26.848	-	26.848	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	134.547	(2.397.956)	108.148	(2.421.063)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	8.425.112	10.823.068	8.390.146	10.811.209
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	8.559.659	8.425.112	8.498.294	8.390.146

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

Οι σημειώσεις στις σελίδες 31 μέχρι 105 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

**ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 1.1.2016 - 31.12.2016 ΟΜΙΛΟΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ και εφεξής «Τράπεζα») ιδρύθηκε με την από 18 Αυγούστου 1993 ιδρυτική συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης. Ο Συνεταιρισμός έλαβε άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα με την υπ' αριθμό συνεδρίαση 560/18-9-1995 απόφαση (θέμα 14) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, και έκτοτε ο Συνεταιρισμός λειτουργεί μέχρι σήμερα ως Πιστωτικό Ίδρυμα, σύμφωνα με τις διατάξεις, αρχικά του Ν. 2076/1992, στη συνέχεια του Ν. 3601/2007 και σήμερα του Ν.4261/2014, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2258/1993 καθώς και με τις διατάξεις των αποφάσεων των εκάστοτε αρμόδιων επιτροπών της Τράπεζας της Ελλάδος. Για να εισέλθει κάποιος ως μέλος του Συνεταιρισμού υποχρεούται να αγοράσει μια τουλάχιστον συνεταιριστική μερίδα, η πραγματική αξία της οποίας καθορίζεται από την ονομαστική αξία αυτής πλέον μιας υπεραξίας που καθορίζεται από την περιουσιακή θέση της Τράπεζας. Έδρα του Συνεταιρισμού έχει οριστεί, βάσει του Καταστατικού, ο Δήμος Χανίων, ενώ από το 2007 στεγάζεται στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 28-32 στο κέντρο της πόλης των Χανίων σε ιδιόκτητα κτίρια (Αριθμ.Γ.Ε.ΜΗ 123088758000, τηλ.(+30) 28210 25500), www.chaniabank.gr).

Δυνάμει των άρθρων 2 και 3 του Καταστατικού και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία, γραφεία ή άλλες εγκαταστάσεις οπουδήποτε καθώς και να διορίζονται ή και να ανακαλούνται αντιπρόσωποι σε οποιαδήποτε πόλη της Ελλάδος ή του εξωτερικού, αφού τηρηθούν και τα προβλεπόμενα σχετικώς από το νόμο. Στη διάρκεια της εικοσαετούς και πλέον λειτουργίας της η Τράπεζα έχει αναπτύξει μια σειρά από ελκυστικά τραπεζικά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των μελών/πελατών της ενώ σε συνάρτηση με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») μεριμνά ώστε να παγιοποιήσει τη θέση της στο τραπεζικό στερέωμα αλλά και να σταθεί αρωγός στην τοπική οικονομία.

Η βάση των εργασιών του Ομίλου αποτελείται από ευέλικτα (για τις ανάγκες των πελατών της) χορηγητικά και καταθετικά προϊόντα επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής, παράλληλες τραπεζικές εργασίες (συνάλλαγμα και εμβάσματα), χρηματοπιστηριακές υπηρεσίες αλλά και διαχείριση ακίνητης περιουσίας. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε ολόκληρη τη Κρήτη αλλά και στην Αττική, με προοπτική να επεκταθεί το δίκτυό της και στην υπόλοιπη επικράτεια.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων, είναι η εξής:

- Μαρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ, Πρόεδρος Δ.Σ.
- Ανδρουλάκης Γεώργιος του Χαραλάμπους, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
- Τζινάκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ, Γραμματέας
- Φαραντάκης Γεώργιος του Ιωσήφ, Ταμίας
- Πούλακας Ιάσων του Αντωνίου, Εκτελεστικό Μέλος
- Χιωτάκης Ιωσήφ του Ιωσήφ, Εκτελεστικό Μέλος
- Περιβολάκης Αλέξανδρος του Βασιλείου, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Βάμβουκας Αναστάσιος του Δημητρίου, Μη Εκτελεστικό Μέλος
- Μπαδιερίτης Κυριάκος του Κωνσταντίνου, Μη εκτελεστικό Μέλος

Οι οικονομικές καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων της Τράπεζας. Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 30 Μαΐου 2017.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά). Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε απαραίτητο αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με την παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καθώς και τα ακίνητα επενδύσεων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η ως ανωτέρω διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών εφαρμόζεται κυρίως στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αποτίμηση ακινήτων επενδύσεων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, έλεγχος της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία και των υποχρεώσεων από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δράσης (going concern) η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από τη Διοίκηση της Τράπεζας, αξιολογώντας τα παρακάτω:

Μακροοικονομικό περιβάλλον: Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, σε συνδυασμό και με το ασταθές πολιτικό περιβάλλον αποτελούν το βασικότερο παράγοντα αβεβαιότητας για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο. Οι οικονομικές εξελίξεις που διαδραματίστηκαν έως το καλοκαίρι του 2015 με την συνεχιζόμενη επιβολή διαφόρων περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων (Capital Controls) ενέτειναν την οικονομική αβεβαιότητα, καθώς και τις πιέσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στα δημοσιονομικά μεγέθη. Απόρροια των γεγονότων αυτών ήταν η αποσταθεροποίηση της καταθετικής βάσης των τραπεζών με τις μαζικές εκροές καταθέσεων και η επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου τους (NPLs). Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων, του συνόλου των τραπεζών, εμφάνισε σταθεροποιητικές τάσεις σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως 2016, με ενδείξεις οριακής βελτίωσης, εντούτοις, η πιστοδοτική δραστηριότητα των τραπεζών παρέμεινε υποτονική, κυρίως, υπό την πίεση που ασκούν το πλήθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η ανάγκη αποδοτικότερης διαχείρισής τους. Ωστόσο, αν και οι δυσμενείς συνθήκες που είχαν επικρατήσει στο τραπεζικό σύστημα στο 2015, υποχώρησαν σημαντικά στο 2016, οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων εξακολουθούν να υφίστανται έως την ημερομηνία εγκρίσεως των οικονομικών

καταστάσεων με ορισμένες θεσπιζόμενες σταδιακές άρσεις, γεγονός που συντελεί μεν στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης, έχει όμως ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της ελληνικής οικονομίας.

Προσαρμογή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στις νέες νομοθεσίες: Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.4335/2015 ΦΕΚ (87/Α/23.07.2015), στα πλαίσια των επειγόντων μέτρων εφαρμογής του Ν.4334/2015 ΦΕΚ (80/Α/16.07.2015), ενσωματώνεται στην Ελληνική νομοθεσία η οδηγία 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και την τροποποίηση των οδηγιών 82/891/Ε.Ο.Κ., 2011/24/Ε.Κ., 2002/47/Ε.Κ., 2004/25/Ε.Κ., 2005/56/Ε.Κ., 2007/36/Ε.Κ., 2011/35/Ε.Ε., 2012/30/Ε.Ε. και 2013/36/Ε.Ε., καθώς και των κανονισμών (Ε.Ε.) 1093/2010 και (Ε.Ε.) 648/2012. Ο νέος αυτός Νόμος, κατ' ουσία αποσυνδέει την ανάληψη οιασδήποτε ευθύνης των φορολογούμενων πολιτών σε ενδεχόμενες οικονομικές δυσχέρειες ενός πιστωτικού ιδρύματος, παρά μόνο ως έσχατο μέσο. Κατ' επέκταση οι ζημιές θα πρέπει να βαρύνουν πρωτίστως τους μετόχους και μετά τους πιστωτές (bail in). Οι παραπάνω διατάξεις έχουν τεθεί σε ισχύ από 1.1.2016.

Στις 22 Μαΐου 2016 ψηφίστηκε ο νόμος 4389/2016 ΦΕΚ (94 Α'/27.05.2016) «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις». Στο άρθρο 70 του νόμου, καθορίζεται το πλαίσιο για τη διαχείριση των απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις που χορηγούνται ή έχουν χορηγηθεί από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα και μεταβιβάζονται ή ανατίθενται σε Εταιρίες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.) και Εταιρίες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Α.Α.Δ.Π.).

Στο Eurogroup στις 25 Μαΐου 2016, μετά την υπογραφή του συμπληρωματικού μνημονίου, αποφασίστηκε η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης και στις 17 Ιουνίου 2016 λήφθηκε απόφαση από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης για εκταμίευση ποσού ύψους 10,3 δισ. €. Η πρώτη δόση ύψους 7,5 δισ. € καταβλήθηκε στις 21 Ιουνίου 2016, με σκοπό την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών (5,7 δισ. €) και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ελληνικής κυβέρνησης (1,8 δισ. €). Στις 25 Οκτωβρίου 2016 – και σε συνέχεια της ψήφισης από την ολομέλεια της Βουλής των προαπαιτούμενων μέτρων – δόθηκε από τον ΕΜΣ η έγκριση για την εκταμίευση, στις 26 Οκτωβρίου 2016, της δεύτερης δόσης ύψους 2,8 δισ. €, με σκοπό επίσης την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών αναγκών (1,1 δισ. €) και την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών (1,7 δισ. €). Τέλος, στο Eurogroup του Δεκεμβρίου 2016 αποφασίστηκε η εφαρμογή βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους (επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής των δανείων EFSF, μείωση του κινδύνου από την αύξηση των επιτοκίων και άρση του αυξημένου περιθωρίου επιτοκίου σε δάνειο του EFSF ύψους 11,3 δισ. € από το δεύτερο πρόγραμμα).

Κρίσιμη για την πορεία της οικονομίας το 2017, σε μακροοικονομικό και δημοσιονομικό επίπεδο, παραμένει η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και η έγκαιρη εκταμίευση των δόσεων του προγράμματος για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών και την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου αλλά και η λήψη νέων μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής. Η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης θα έχει ως αποτέλεσμα την εκταμίευση ποσού ύψους 8,5 δισ. €.

Επόμενος στόχος θα είναι το έγκαιρο κλείσιμο της τρίτης αξιολόγησης, εστιασμένης σε ανάπτυξη και κυρίως αποκρτικοποιήσεις, που θα εξασφαλίσει 9,6 δισ. €.

Εφόσον οι παραπάνω αξιολογήσεις κλείσουν θετικά παραμένει ανοικτό το ζήτημα για την συμμετοχή της Ελλάδος στο υφιστάμενο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ.

Κεφαλαιακή Επάρκεια: Τον Δεκέμβριο του 2016, για την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας, εκδόθηκε νέο ομολογιακό δάνειο ποσού 2,5εκ €. Την 31/12/2016 ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκε ως εξής:

1. σε ατομική βάση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε **12,6%**,
2. σε ενοποιημένη βάση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε **10,7%**.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του Ν.4261/2014 ΦΕΚ (107/Α/05.05.2014) «Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/36/ ΕΕ), κατάργηση του ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις.» και του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης 575/2013, για τον υπολογισμό του ελάχιστου εποπτικού δείκτη, από την 01 Ιανουαρίου 2016 η Τράπεζα θα πρέπει να τηρεί τα εξής κεφαλαιακά αποθέματα:

(i) απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 ίσο με 0,625%, συνεπεία του οποίου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, η ελάχιστη απαιτούμενη τιμή του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκε από 8% σε 8,625% και

(ii) αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας, το οποίο για το 2016 η Τράπεζα της Ελλάδος καθόρισε το ποσοστό του εν λόγω αποθέματος ασφαλείας σε 0%. Το συγκεκριμένο απόθεμα, εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% κατά τα προβλεπόμενα της παραγράφου 3 του άρθρου 127 του Ν. 4261/2014 (107/Α/05.05.2014).

Επιπροσθέτως, από την 01 Ιανουαρίου 2017, η Τράπεζα της Ελλάδος, βάσει της απόφασης 212/1/22.12.2016 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), έχει ορίσει για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις 1,25%. Κατά συνέπεια, αν προστεθεί και το απόθεμα ασφαλείας 0,625% που αντιστοιχεί για το 2017, η ελάχιστη απαιτούμενη τιμή του δείκτη κεφαλαίου για το 2017 θα διαμορφωθεί από 8,625% σε 10,5%.

Έπειτα από την επιτυχημένη αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου κατά 12,5 εκ. €, την έκδοση ομολογιακού δανείου ποσού 9 εκ. € κατά το 2015 καθώς και την νέα έκδοση νέου ομολογιακού δανείου ποσού 2,5 εκ. € το Δεκέμβριο του 2016, για την περαιτέρω ενίσχυση της κεφαλαιακής της επάρκειας η Διοίκηση για το 2017 έχει θέσει τους εξής ακόλουθους στόχους:

- (i) έκδοση νέου ομολογιακού δανείου,
- (ii) μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (που αναμένεται να επιτευχθεί με τις αλλαγές του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου) η οποία θα βελτιώσει τα κέρδη της τράπεζας και θα έχει ως συνέπεια την ενίσχυση των εποπτικών κεφαλαίων και
- (iii) σύναψη στρατηγικών συνεργασιών.

Ρευστότητα: Η Διοίκηση κατάφερε να βελτιώσει την ρευστότητα της Τράπεζας, μέσω της επιτυχημένης προαναφερθείσας ανακεφαλαιοποίησης και έκδοσης ομολογιακού δανείου συνολικού ύψους 21,5 εκ. € το Δεκέμβριο του 2015. Επιπλέον, οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων που επιβλήθηκαν από τον Ιούνιο του 2015, λόγω της αυξημένης εκροής καταθέσεων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015, και που παραμένουν σε ισχύ, παρά τις σταδιακά θεσπιζόμενες άρσεις, συνέβαλλαν στην θωράκιση της καταθετικής βάσης και τη βελτίωση της ρευστότητας της Τράπεζας. Η ρευστότητα της Τράπεζας, βελτιώθηκε επίσης και με την έκδοση του νέου ομολογιακού δανείου ύψους 2,5 εκ. € το Δεκέμβριο του 2016. Το υπόλοιπο της χρηματοδότησης από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας («ELA») ανερχόταν σε 78 εκ. € κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, ενώ στο τέλος Μαΐου 2017 ανερχόταν σε 83 εκ. €.

Σημειώνεται ότι, η παροχή ρευστότητας από τον ELA, χορηγείται σε κεφαλαιακά επαρκή πιστωτικά ιδρύματα με εξασφάλιση αποδεκτά στοιχεία του Ενεργητικού και αξιολογείται σε εβδομαδιαία βάση από την Ε.Κ.Τ.

Η Τράπεζα έχει επαρκή διαθέσιμα Στοιχεία Ενεργητικού για ενεχύραση με σκοπό την επιπλέον άντληση ρευστότητας, ενώ παράλληλα έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, με την αρτιότερη

διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και τη βελτίωση του επιτοκιακού περιθωρίου (margin), προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργική κερδοφορία της Τράπεζας.

Επιπροσθέτως, στην βελτίωση της ρευστότητας της Τράπεζας θα συντελέσει η υλοποίηση των παρακάτω στόχων που έχει θέσει η Διοίκηση για το 2017 οι οποίοι συνοψίζονται στους εξής:

- (i) προσέλκυση καταθέσεων που αποσυρθήκαν από το τραπεζικό σύστημα,
- (ii) αύξηση της καταθετικής βάσης μέσω αναδιάρθρωσης του δικτύου με μεταφορά αδειών καταστημάτων σε περιοχές καθαρά καταθετικής εντάσεως στο λεκανοπέδιο της Αττικής,
- (iii) έκδοση νέου ομολογιακού δανείου και
- (iv) σύναψη στρατηγικών συνεργασιών.

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας: Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες αναφορικά με την κεφαλαιακή επάρκεια και την ρευστότητα του Ομίλου, και παρά τις υφιστάμενες αβεβαιότητες που σχετίζονται με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του τρέχοντος Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν κατάλληλα συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern).

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες: Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν από την 1^η Ιανουαρίου 2016 ή μεταγενέστερα.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

Οι παρακάτω τροποποιήσεις και βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016.

ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποιήσεις περί συμμετοχών σε άλλες εταιρίες» και ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.

ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο» (Τροποποίηση) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις αναφορικά με τη δομή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών, καθώς και την παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών συνολικών εσόδων, που προκύπτουν από επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Επίσης, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι κατ' ελάχιστον απαιτούμενες γνωστοποιήσεις από κάποιο Δ.Π.Χ.Α. δύναται να μην παρατεθούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, εάν αυτές θεωρούνται ασήμαντες.

ΔΛΠ 16 «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις» και ΔΛΠ 38 «Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε Εργαζομένους» (Τροποποίηση) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015)

Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιεί την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάση ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.

ΔΛΠ 27 «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις» (Τροποποίηση) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010 - 2012 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Φεβρουαρίου 2015)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται σε ορισμένα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση διευκρινίζει τον ορισμό της 'προϋπόθεσης κατοχύρωσης' και ορίζει διακριτά τον 'όρο απόδοσης' και τον 'όρο υπηρεσίας'.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληροί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσης βάση των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης διευκρινίζει πως κάθε ενδεχόμενο τίμημα, χρηματοοικονομικό και μη χρηματοοικονομικό, που δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»

Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση των εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά την συνάθροιση των λειτουργικών τομέων.

ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το πρότυπο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της επιμέτρησης βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων στο ύψος της απαίτησης/ υποχρέωσης στις περιπτώσεις όπου η επίπτωση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική.

ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Και τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται η προ αποσβέσεων λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις όταν μια οικονομική οντότητα ακολουθεί τη μέθοδο της αναπροσαρμογής.

ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»

Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει ως συνδεδεμένο μέρος μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικού διοικητικού στελέχους στην οικονομική οντότητα ή στην μητρική εταιρεία της οικονομικής οντότητας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012-2014 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται στα παρακάτω ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-14 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.

ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»

Η τροποποίηση προσθέτει συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη και διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά»

Η τροποποίηση διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Τα ακόλουθα νέα Δ.Π.Χ.Α. και τροποποιήσεις έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2016, είτε γιατί δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. έως τον Δεκέμβριο 2016, είτε γιατί η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική κατά το 2016 και δεν έχουν υιοθετηθεί πρόωρα από τον Όμιλο.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Τον Ιούλιο του 2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 το οποίο και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 με υποχρεωτική εφαρμογή την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Το ΔΠΧΑ 9 προβλέπει αλλαγές για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες, αναπόσβεστου κόστους και εύλογης αξίας, βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου της Τράπεζας για τα μέσα αυτά και των συμβατικών ταμειακών τους ροών. Τα μέσα τα οποία δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις δύο προαναφερθέντες κατηγορίες ταξινόμησης αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις το νέο πρότυπο ορίζει ότι η μεταβολή της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που έχουν αναγνωριστεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, με εξαίρεση το ποσό της μεταβολής που αντιστοιχεί σε πιστωτικό κίνδυνο το οποίο αναγνωρίζεται απευθείας στην Καθαρή Θέση.

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει το αναθεωρημένο μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Το νέο πρότυπο απαιτεί την αναγνώριση αναμενόμενων ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου, χωρίς να είναι αναγκαίο να έχει επέλθει πιστωτικό ζημιόγONO γεγονός, υιοθετώντας μια προσέγγιση τριών σταδίων, η οποία αντικατοπτρίζει τις μεταβολές στην πιστοληπτική ικανότητα από την αρχική αναγνώριση.

Επιπλέον, το νέο πρότυπο περιλαμβάνει μια νέα προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης ευθυγραμμίζοντας την λογιστικοποίηση της αντιστάθμισης με την διαχείριση κινδύνων μιας οικονομικής οντότητας. Αλλαγές που επέρχονται με το ΔΠΧΑ 9 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμισης περιλαμβάνουν την διεύρυνση των μέσων αντιστάθμισης κινδύνων αλλά και των υποκείμενων σε αντιστάθμιση είδη κινδύνων που περιλαμβάνουν τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία καθώς και την αναθεώρηση των ελέγχων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές του καταστάσεις, η ποσοτικοποίηση της οποίας θα είναι πρακτικώς εφικτή με την ολοκλήρωση της. Ο Όμιλος σκοπεύει να εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Στις 28 Μαΐου 2014 το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες». Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες με βάση την προσέγγιση πέντε βημάτων. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα πρέπει να αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης το ΔΠΧΑ 15 ορίζει εκτενείς γνωστοποιήσεις. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές του καταστάσεις και σκοπεύει να το εφαρμόσει κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» αναφορικά με την Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το τροποποιημένο πρότυπο εισάγει τα παρακάτω: α) την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και β) στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε ακίνητα» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στη χρήση του ακινήτου. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 2 «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης, όσον αφορά παροχές, που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, καθώς και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν τον διακανονισμό μίας παροχής από μετρητά σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγεται εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 12 «Φόρος Εισοδήματος» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 7 «Κατάσταση των Ταμειακών Ροών» (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η διερμηνεία παρέχει οδηγίες σχετικά με τον καθορισμό της ημερομηνίας της συναλλαγής αναφορικά με συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που περιλαμβάνουν προκαταβολές. Η διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2014 - 2016 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017)

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται στα παρακάτω ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2014-2016 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 12 «Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις αναφορικά με την υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 της συμμετοχής μιας οικονομικής οντότητας σε θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση.

ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες μπορούν να επιλέξουν να επιμετρήσουν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

2.4 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

2.4.1. Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της, στις οποίες ασκεί έλεγχο η Τράπεζα. Έλεγχος υφίσταται όταν ισχύουν αθροιστικά τα εξής: α) εξουσία επί της εταιρείας β) τοποθετήσεις ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και γ) δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εταιρείας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται με την απώλεια του ελέγχου.

Τα έσοδα και οι δαπάνες και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών και παύουν να ενσωματώνονται από την ημερομηνία πώλησης των θυγατρικών αυτών. Τα καθαρά κέρδη και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών κατανέμονται μεταξύ των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν με τον επιμερισμό αυτό, το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών γίνει αρνητικό.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου. Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα καθώς και τα κέρδη/ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται πλήρως κατά την ενοποίηση.

2.4.2. Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3. Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Το υπόλοιπο των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και του λογαριασμού «Μη ελέγχουσες συμμετοχές» αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4. Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση που η μεταβολή οδηγήσει σε απώλεια του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται ως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απ' ευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή μεταφορά στα κέρδη εις νέο, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή ως το κόστος κτήσης σε περίπτωση που με τα ισχύοντα πρότυπα θα αναγνωρισθεί ως συγγενής ή κοινοπραξία.

2.4.5. Δικαιώματα πώλησης μετοχών μη ελεγχουσών συμμετοχών

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο Όμιλος συνάπτει συμφωνίες, είτε ως μέρος μίας εξαγοράς είτε ανεξάρτητα, με τις οποίες δεσμεύεται να αγοράσει τις μετοχές που κατέχονται από μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών ή οι μέτοχοι μη ελεγχουσών συμμετοχών δικαιούνται να πωλήσουν τις μετοχές τους στον Όμιλο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 32.23 που απαιτεί σε επίπεδο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τα δικαιώματα πώλησης να παρουσιάζονται ως υποχρέωση. Η αναγνώριση της υποχρέωσης έχει ως αποτέλεσμα τον υπολογισμό του δικαιώματος πώλησης σαν να έχει ήδη ασκηθεί. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζονται μη ελέγχουσες συμμετοχές για σκοπούς παρουσίασης αναφορικά με μετοχές που υπόκεινται σε δικαιώματα πώλησης ή δεσμεύσεις. Η υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης. Μεταγενέστερες μεταβολές στην αποτίμηση των δικαιωμάτων πώλησης καταχωρούνται ως μεταβολές της υποχρέωσης και ως κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.4.6. Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της επένδυσης, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν είναι αυτή η περίπτωση. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7. Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι ένα σχήμα στο οποίο δύο ή περισσότερα μέρη έχουν κοινό έλεγχο. Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) Τα μέρη δεσμεύονται από μια συμβατική ρύθμιση και

β) Η συμβατική ρύθμιση παρέχει σε δύο ή περισσότερα από τα εν λόγω μέρη κοινό έλεγχο του σχήματος.

Κοινός έλεγχος είναι ο συμβατικά συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου ενός σχήματος, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο είναι είτε μια κοινή επιχείρηση είτε μια κοινοπραξία.

Κοινή επιχείρηση είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται συμμετέχοντες σε κοινή επιχείρηση.

Κοινοπραξία είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Τα εν λόγω μέρη ονομάζονται κοινοπρακτούντες.

Ο προσδιορισμός από τον Όμιλο του τύπου σχήματος υπό κοινό έλεγχο στον οποίο συμμετέχει, ως κοινής επιχείρησης ή ως κοινοπραξίας εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών του σχήματος.

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινή επιχείρηση, ο Όμιλος αναγνωρίζει:

α) τα περιουσιακά της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία του ανήκουν από κοινού

β) τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού

γ) τα έσοδά του από την πώληση του μεριδίου του από την παραγωγή που προκύπτει από την κοινή επιχείρηση

δ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και

ε) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιοδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

Στην περίπτωση συμμετοχής της Τράπεζας σε κοινοπραξία η Τράπεζα αναγνωρίζει τη συμμετοχή της ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (βλ. Σημείωση 2.4.6).

2.4.8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον προβλέψεις απομείωσης.

2.4.9. Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1. Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των ευλόγων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

- αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» αντίστοιχα,
- υποχρεώσεις ή μετοχικούς τίτλους που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών, που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών, καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών» κατά την ημερομηνία της εξαγοράς και

- περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2. Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3. Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δε μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Λ.Π. 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4. Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτον κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της τράπεζας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρησιμοποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών (τρέχουσες ισοτιμίες) που επικρατούν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημιές) που προκύπτουν από τον διακανονισμό των ανωτέρω συναλλαγών καθώς και από τη μετατροπή στο τέλος της χρήσης των

νομισματικών στοιχείων από το ξένο νόμισμα στο λειτουργικό νόμισμα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, όπως για παράδειγμα τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

α) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπίζονταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.

β) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και παρέχεται πληροφόρηση στη Διοίκηση.

γ) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει μετοχικούς τίτλους που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των συγκεκριμένων τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη

πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα «Λοιπά συνολικά έσοδα», μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα «Λοιπά συνολικά έσοδα», μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη κατάσταση αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Ο Όμιλος εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας χαμηλότερα της αξίας κτήσης των επενδυτικών μετοχικών τίτλων χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντιλογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθέσιμου προς πώληση επενδυτικού μετοχικού τίτλου αυξηθεί, η αύξηση αυτή καταχωρείται στα Λοιπά συνολικά έσοδα.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «Έσοδα από μερίσματα»

2.9 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, ανάλογα με την ποιότητά τους όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε οι πληροφορίες σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται μετοχικοί τίτλοι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο.

Επίπεδο 2: Άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (εκτός από τιμές του Επιπέδου 1), όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του χρηματοοικονομικού μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές διαθέσιμες από τρίτους διαπραγματευτές (dealers – brokers).

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Στο επίπεδο αυτό περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αποτίμηση της αξίας του πραγματοποιείται είτε μέσω προεξόφλησης ταμειακών ροών ή παρόμοιων μεθόδων αποτίμησης στα οποία απαιτούνται εκτιμήσεις της Διοίκησης. Στο Επίπεδο 3 περιλαμβάνονται μη εισηγμένοι στο χρηματιστήριο μετοχικοί τίτλοι.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.10 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν δάνεια χορηγηθέντα από τον Όμιλο απευθείας στο δανειολήπτη, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία εκταμίευσης των κεφαλαίων προς τους δανειολήπτες και αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος.

2.11 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και διαγραφές

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα δάνειο (ή ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση.

Ένα δάνειο (ή μία ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση και αναγνωρίζονται προβλέψεις απομείωσης εάν και μόνο εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που έχουν συμβεί μετά την αρχική αναγνώριση του δανείου («ζημιογόνο γεγονός») και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του δανείου (ή της ομάδας δανείων) και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των εισπρακτέων ποσών σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης.

Αντικειμενικές αποδείξεις ότι μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέχονται στη γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου,
- β) αθέτηση όρων συμβολαίου, όπως στάση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου,
- γ) παροχή έκπτωσης από τον Όμιλο προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν την οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία ο Όμιλος δε θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση,
- δ) η αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση,
- ε) η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών ή
- στ) παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα, στα οποία περιλαμβάνονται:
 - (i) δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των οφειλετών της ομάδας (ήτοι αυξημένος αριθμός καθυστερημένων πληρωμών) ή
 - (ii) εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με τις αθετήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας.

Η Τράπεζα εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης σε ατομικό επίπεδο για σημαντικά δάνεια και ατομικά ή συλλογικά για δάνεια που δε θεωρούνται σημαντικά. Ως όριο για το αν θα αξιολογηθεί μεμονωμένα ή όχι ένα δάνειο ορίζονται οι € 200 χιλ.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το τρέχον πραγματικό επιτόκιο.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών απαίτησης με εξασφάλιση λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ταμειακές ροές από την απόκτηση και πώληση της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από την πιθανότητα πλειστηριασμού.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συλλογικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου. Τα δάνεια σε επιχειρήσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, και του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης. Στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια ομαδοποιούνται αντίστοιχα βάσει των ημερών καθυστέρησης και του τύπου του δανείου. Τα παραπάνω

χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε κοινές ομάδες απαιτήσεων με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πιστούχων να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμώντας τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Ο Όμιλος εξετάζει τακτικά τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ώστε να μην υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των εκτιμώμενων και των πραγματικών ζημιών.

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη πρόβλεψη απομείωσης αντιλογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό της πρόβλεψης. Το αντιλογισθέν ποσό καταχωρείται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «πρόβλεψη απομείωσης αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη-εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία. Μεταγενέστερα της διαγραφής της, οποιεσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

2.12 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.13 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έσοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών», «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» καθώς και τοκομερίδια χρεωστικών τίτλων.

Τα έξοδα από τόκους αφορούν τόκους από «Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες», «Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα», «Υποχρεώσεις προς πελάτες» και από «Εκδοθέντες χρεωστικούς τίτλους και λοιπά δάνεια».

2.14 Προμήθειες

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, συναλλαγές ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιόγραφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της υποκείμενης συναλλαγής.

2.15 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή

τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη γραμμική μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Κατηγορία Παγίου	Ωφέλιμη Ζωή
Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 – 70 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Μηχανολογικός Εξοπλισμός/ Τεχνικές Εγκαταστάσεις	Από 10 έως 25 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη

Η Τράπεζα και οι εταιρίες του Ομίλου προβαίνουν σε επανεξέταση των υπολειμματικών αξιών και των ωφέλιμων ζώων των ενσώματων παγίων σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.16 Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς / Αποθέματα Ακινήτων

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα των αποκτηθέντων ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου (κλάδος διαχείρισης ακινήτων) καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού».

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας καταχωρούνται στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν η Τράπεζα ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποιήσιμης αξίας της εξασφάλισης.

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς της Τράπεζας και τα αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης και λογιστικοποιούνται

ως αποθέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π 2. Μεταγενέστερα της απόκτησής του αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς περιλαμβάνονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα».

2.17 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώρισή τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμώνται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από την αγοραία αξία ενός ακινήτου, ενώ σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμη χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι (π.χ. συγκριτική μέθοδος, υπολειμματικής αξίας αντικατάστασης κτλ.). Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα δημιουργίας ωφελειών από τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του ακινήτου ή την πώλησή του.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εκτιμητές, προκειμένου να αποτιμηθεί η αξία τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του ακινήτου μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον Όμιλο. Άλλες δαπάνες συντηρήσεως καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος τη χρήση 2016 άλλαξε τη λογιστική πολιτική των Ακινήτων επενδύσεων, από τη μέθοδο του αποσβέσιμου κόστους στη μέθοδο της εύλογης αξίας. Με βάση το ΔΛΠ 8 στην περίπτωση αλλαγής λογιστικής πολιτικής μιας οικονομικής οντότητας, πραγματοποιείται και αναπροσαρμογή στα συγκριτικά στοιχεία. Η αναπροσαρμογή των συγκριτικών στοιχείων του Ομίλου εκτιμάται ως μη ουσιώδης.

Μεταφορές από και προς την κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων πραγματοποιούνται μόνο σε περίπτωση μεταβολής της πρόθεσης του Ομίλου για την χρήση του ακινήτου.

2.18 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.18.1. Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης μείον της όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες της ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

2.18.2. Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν

ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.19 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.19.1. Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από της οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους της κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται της σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά

στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από της κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.20 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς καταρτίσεως της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες».

2.21 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.22 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.22.1. Συνταξιοδοτικά προγράμματα

A. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής

της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

B. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.23. Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιωδώς σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης. Είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί και υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από την αποτίμηση των αποθεμάτων ακινήτων στην μικρότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας και της αποτίμησης των Επενδύσεων Ακινήτων. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών

διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές.

2.24 Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Σύμφωνα με τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 2 πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Ο χαρακτηρισμός των συγκεκριμένων χρηματοοικονομικά μέσα ως ίδια κεφάλαια ή ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εναπόκειται στους όρους εξόφληση. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά περιλαμβάνουν ή υπόκεινται σε περιορισμούς (όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά), σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει από μόνο του την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η οικονομική οντότητα θα πρέπει να εξετάσει και να λάβει υπόψη της όλους τους όρους και προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου καθώς και την σχετική νομοθεσία και το καταστατικό της κατά τον προσδιορισμό της κατηγοριοποίησής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως ίδια κεφάλαια.

Οι συνεταιριστικές μερίδες των μελών, αποτελούν στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων αν ισχύει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί την εξόφληση των μερίδων. Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι απόλυτη, με την έννοια ότι απαγορεύονται όλες οι εξοφλήσεις, ή μερική, με την έννοια ότι απαγορεύει την εξόφληση των μερίδων των μελών, αν η εξόφληση θα γινόταν η αιτία ο αριθμός των μερίδων των μελών ή το ύψος του καταβλημένου κεφαλαίου από μερίδες μελών, να πέσει κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο.
- Η εγχώρια νομοθεσία ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας μπορούν να απαγορεύσουν την εξόφληση μερίδων. Ωστόσο, διατάξεις εγχώριας νομοθεσίας, κανονισμοί ή το καταστατικό μιας οικονομικής οντότητας που απαγορεύει την εξόφληση υπό προϋποθέσεις - όπως περιορισμοί που αφορούν στη ρευστότητα ή στα σχηματισθέντα αποθεματικά- δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες να θεωρούνται στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.
- Οι μερίδες των μελών πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΛΠ 32, αναφορικά με την αναγνώριση ιδίων κεφαλαίων, των διαθέσιμων από τον κάτοχο χρηματοοικονομικών μέσων και των υποχρεώσεων του εκδότη κατά την εκκαθάριση.

Στα πλαίσια του άρθρου 92 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014 αναφορικά με την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων αποχώρησης ή αποκλεισμού συνεταιριτών, η οποία συνεπάγεται μείωση, εντός της οικονομικής χρήσης, μεγαλύτερη του 2% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος που έχει μορφή συνεταιρισμού του ν. 1667/1986, απαιτείται προηγουμένως έγκριση της

Τράπεζας της Ελλάδος. Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απαγορεύει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, εάν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί με τη μορφή του πιστωτικού συνεταιρισμού.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του συνεταιριστικού κεφαλαίου της στα ίδια κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια για την εξόφληση μερίδων από την ΤΤΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014.

Επιπροσθέτως, αναφέρονται ως εξής:

Τα άμεσα έξοδα εκδόσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου αφαιρούνται απευθείας από την καθαρή θέση.

Η διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο αφορά στη διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διάθεσής τους.

2.25 Συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη, σύμφωνα και με το Δ.Λ.Π. 24, συμπεριλαμβάνονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι συνδεδεμένα με την οντότητα που συντάσσει οικονομικές καταστάσεις. Δύο μέρη θεωρούνται συνδεδεμένα αν το ένα έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω του, κατά τη λήψη των οικονομικών και επιχειρηματικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, συνδεδεμένα μέρη είναι:

- α) Επιχειρήσεις που, άμεσα ή έμμεσα, ασκείται έλεγχος από την Τράπεζα.
- β) Συγγενείς επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές.
- γ) Ιδιώτες και στενοί συγγενείς τους που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου στην Τράπεζα, τα οποία τους παρέχουν ουσιώδη επιρροή πάνω στην Τράπεζα.
- δ) Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και βασικά Διοικητικά Στελέχη καθώς και στενά συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα
- ε) Επιχειρήσεις που ανήκουν σε μέλη της Διοίκησης.

2.26 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά ως υποχρεώσεις στην περίοδο που εισπράττονται ή στην περίοδο που καθίσταται οριστική η έγκρισή τους και υπάρχει βεβαιότητα ότι θα εισπραχθούν.

Ως προς το χρόνο αναγνώρισης ισχύει το κριτήριο της εισπραξης το οποίο είναι αδιαμφισβήτητο, ενώ στην φάση που δεν έχει γίνει η εισπραξη τίθεται το κριτήριο της οριστικής έγκρισής τους και της βεβαιότητας ότι θα εισπραχθούν. Συγκεκριμένα, η έγκριση των επιχορηγήσεων θεωρείται οριστική, όταν η οντότητα έχει τεκμηριωμένα συμμορφωθεί με τους όρους που διέπουν τη χορήγησή τους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται με τα ποσά που εισπράττονται ή εγκρίνονται οριστικά. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης, οι κρατικές επιχορηγήσεις αποσβένονται με τη μεταφορά τους στα αποτελέσματα ως έσοδα, στην ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που

επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016. Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Προβλέψεις για ζημίες από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η Τράπεζα επισκοπεί το δανειακό της χαρτοφυλάκιο σε τριμηνιαία βάση, προκειμένου να αξιολογήσει εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε εξατομικευμένη βάση, για τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό της απαίτησης ή της ομάδας απαιτήσεων και σχηματίζεται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στη κατάσταση των αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται εξετάζονται τακτικά προκειμένου οι αποκλίσεις ανάμεσα στις εκτιμώμενες απομειώσεις και τις πραγματικές ζημίες από την αδυναμία είσπραξης των απαιτήσεων να μην είναι σημαντικές. Σχετική με την προσαρμογή στις εκτιμήσεις αναφορικά με τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των δανείων, που διενήργησε η Τράπεζα το 2016, είναι η σημείωση 10 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, προσδιορίζεται βάσει των διαθέσιμων τιμών αγοράς. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν είναι διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Οι μέθοδοι αυτοί περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης ταμειακών ροών, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων μη διαπραγματεύσιμων στο χρηματιστήριο για τους οποίους δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές χρησιμοποιείται η μέθοδος της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση και συγγενών επιχειρήσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμο προς πώληση του Ομίλου αποτιμάται στην εύλογη αξία αναγνωρίζοντας τις μεταβολές εύλογης αξίας στο αποθεματικό του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Απομείωση της αξίας του χαρτοφυλακίου αναγνωρίζεται όταν η μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσης της επένδυσης είναι παρατεταμένη ή σημαντική. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση για τη διενέργεια της οποίας η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, το μέγεθος και τη διάρκεια των μη πραγματοποιημένων ζημιών, τη διακύμανση της τιμής της μετοχής στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας επίσης υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου, στον οποίο δραστηριοποιείται που αυτή ανήκει. Στην περίπτωση απομείωσης το αποθεματικό μεταφέρεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών του σε συγγενείς επιχειρήσεις, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της εκάστοτε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Η μόνιμη απομείωση αξίας της επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση, όπως προκύπτει από την αξιολόγηση καταχωρείται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Εύλογη αξία ακινήτων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα του Ομίλου εξετάζονται για απομείωση αξίας όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες παρέχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της εύλογης αξίας του ενσώματου παγίου στοιχείου, μειωμένης κατά τις δαπάνες για την πώλησή του και της αξίας λόγω χρήσης.

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της αξίας κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μειωμένη κατά τα έξοδα πώλησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή οι όπου δεν είναι διαθέσιμες, χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι.

Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενο φόρο επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις φορολογίας που ισχύουν.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν φορολογικές ζημιές και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων και τα περιθώρια κέρδους.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστών προσωρινών διαφορών που δε θεωρούνται ανακτήσιμες θα μπορούσε να αναγνωριστούν στο άμεσο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστών προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία και συνεπώς δε μπορεί να θεωρηθεί ισοδύναμο του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

Αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία και στους φορολογικούς συντελεστές μπορεί στο μέλλον να επηρεάσουν τις αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και κατά συνέπεια και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών αποτελεσμάτων.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις, στις περιπτώσεις όπου υφίσταται παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, για την οποία είναι σχεδόν βέβαιη η εκροή πόρων και μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πιθανότητα εκροής πόρων για την τακτοποίηση της υποχρέωσης είναι απόμακρη ή το ποσό της εκροής πόρων δεν μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα, δεν σχηματίζεται πρόβλεψη αλλά γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις το σχετικό γεγονός.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος εξασκεί κρίση και εκτιμά την πιθανότητα τακτοποίησης της υποχρέωσης, τη δυνατότητα αξιόπιστης επιμέτρησης της εκροής και τον χρόνο τακτοποίησής της. Επιπλέον, στις περιπτώσεις των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων, ο Όμιλος αξιολογεί αυτές ενδελεχώς, κάθε φορά που συντάσσονται χρηματοοικονομικές καταστάσεις, βάσει των εκτιμήσεων της Νομικής Υπηρεσίας της Τράπεζας και των θυγατρικών της ή των εκτιμήσεων εξωτερικών ανεξάρτητων Νομικών Συμβούλων, στις περιπτώσεις όπου το υπό εξέταση ποσό κρίνεται σημαντικό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου, εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων της, διαμορφώνει και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης των κεφαλαίων της Τράπεζας, σε ετήσια βάση. Επιπλέον, καθορίζει τις αρχές και εγκρίνει τις πολιτικές που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Η Επιτροπή αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., τα οποία είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου) είναι ανεξάρτητα μέλη του Δ.Σ. Τα μέλη και ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζονται από το Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της αξιολόγησης των αναφορών και της συνολικής έκθεσης σε κίνδυνο της Τράπεζας σε τακτική βάση. Στην Επιτροπή εισηγείται ο Επικεφαλής της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων.

4.2 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

4.2.1. Πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Η Τράπεζα στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως προσδιορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιφορτίσει την Επιτροπή Ελέγχου, να εποπτεύει όλες τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία είναι επιφορτισμένη με την μελέτη και υπολογισμό κυρίως των δύο βασικών πηγών κινδύνου, τον Πιστωτικό Κίνδυνο και τον Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς και τον έλεγχο και την παρακολούθηση των λοιπών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα. Αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχει την ευθύνη για όλα τα θέματα συμμόρφωσης σε εσωτερικούς και εξωτερικούς κανόνες, όπως η ισχύουσα Ελληνική και Ευρωπαϊκή, νομοθεσία, εποπτικοί κανονισμοί και λογιστικά πρότυπα. Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, συμπληρώνει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, δρώντας ως ανεξάρτητο ελεγκτικό όργανο, και επικεντρώνεται στην αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του περιβάλλοντος ελέγχου.

4.2.2 Μονάδα Διαχείριση κινδύνων

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων έχει ως αποστολή:

- Την εξειδίκευση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα πιστωτικού κινδύνου με κύρια έμφαση στα συστήματα διαβάθμισης, υποδείγματα αξιολόγησης και παραμέτρους κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας,
- Την αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, που αναλαμβάνει η Τράπεζα καθώς και την περιοδική επικύρωσή τους,
- Τον υπολογισμό του εποπτικού και εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη όλων των κινδύνων και την κατάρτιση των σχετικών κανονιστικών και εποπτικών αναφορών.
- Το σχεδιασμό, εξειδίκευση, εισήγηση και υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλόμενου και λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, και
- Την αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης όλων των κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα.
- Συντάσσει και υποβάλλει τις απαραίτητες αναφορές για τα θέματα αρμοδιότητάς της, με σκοπό την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης, ανά εξάμηνο ή ανά έτος.
- Συνεργάζεται με τις λοιπές Μονάδες και Διευθύνσεις της Τράπεζας, σε θέματα που αφορούν στην διαχείριση των κινδύνων.

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων στελεχώνεται εκτός από τον επικεφαλής και από δύο ακόμα υπαλλήλους.

4.2.3 Διαχείριση ενεργητικού – παθητικού

Οι πολιτικές διαχείρισης του ενεργητικού/παθητικού αποσκοπούν στη σύνθεση του ισολογισμού κατά τρόπο που αφενός να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και ο επιτοκιακός κίνδυνος και αφετέρου να συνεισφέρει στην κερδοφορία του. Η πολιτική διαχείρισης ενεργητικού/παθητικού της Τράπεζας σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από την ALCO η οποία χαράζει τη γενικότερη πολιτική για τη διαχείριση του Ενεργητικού και Παθητικού. Η ALCO χαράζει τη στρατηγική και πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

4.2.4 Εσωτερικός έλεγχος

Ο πρωταρχικός σκοπός της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης στην Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων είναι η παροχή σχετικής διασφάλισης (reasonable assurance) για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου, την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των κινδύνων και την εναρμόνιση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Αναλυτικότερα, η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης στην Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων αποσκοπεί στην:

- Αντικειμενική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου μέσω της διενέργειας προληπτικών και κατασταλτικών ελέγχων βάσει του εγκεκριμένου, από την Επιτροπή Ελέγχου προγράμματος ελέγχων.
- Ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και της Διοικήσεως, για την πορεία και τα αποτελέσματα των ελέγχων.
- Υποβολή σχετικών προτάσεων βελτίωσης, σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων.
- Συνεργασία με τις Εποπτικές Αρχές και διευκόλυνση, με κάθε δυνατό τρόπο, του έργου τους.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της και όπου απαιτείται από τη Διοίκηση.
- Μέγιστη αξιοποίηση των πόρων που διαθέτει με στόχο τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας και του εύρους των ελεγκτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών του.

4.3 Διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με την Τράπεζα. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Τράπεζα. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και ιδιαίτερα σε ανοίγματα άνω των €500,0χιλ και από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων.

4.3.2 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες της Τράπεζας περιλαμβάνουν:

- Κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που απευθύνεται, την κατηγορία των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της πιστοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, και ανανέωσης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας της Τράπεζας για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.

4.3.3 Μέτρηση Πιστωτικού Κινδύνου, Παρακολούθηση και Εσωτερικές Διαβαθμίσεις

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών αναλαμβάνεται κεντρικά από την Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία συνεργάζεται στενά με την Διεύθυνση Πίστης που είναι υπεύθυνη για συγκεκριμένες κατηγορίες χορηγήσεων, όπως και με την Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα ανοίγματα που έχουν αθετήσει ή πρόκειται να αθετήσουν.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί το RV RATING της SYSTEMIC S.A. ως σύστημα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, το οποίο επικυρώνεται περιοδικά.

Το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο κατηγοριοποιείται ετησίως σε εννέα πιστοδοτικές βαθμίδες, σχετιζόμενες με την Πιθανότητα Αθέτησης.

Τα ανοίγματα της Επιχειρηματικής Πίστης όπως και οι πιστοδοτήσεις προς ΜΜΕ καλύπτονται κυρίως από εμπράγματα εξασφαλίσεις και δευτερευόντως από ρευστοποιήσιμα στοιχεία, τιμολόγια εκχωρημένων απαιτήσεων, κ.λπ.

4.3.4 Διαχείριση Σημαντικής Συγκέντρωσης Κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την κανονιστική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων.

Κύριο εργαλείο για την παρακολούθηση του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο για δεδομένη βαθμίδα Πιστούχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Ελέγχου, εγκρίνει τα ανώτατα πιστοδοτικά όρια, η αναθεώρηση των οποίων γίνεται σε ετήσια βάση. Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων εσωτερικών ορίων εγκρίνονται από τα αρμόδια εγκριτικά όργανα με βάση τις εγκριτικές ευχέρειες όπως αυτές ορίζονται στην Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από την υπέρμετρη έκθεση έναντι ενός αντισυμβαλλόμενου ή ομάδας συνδεδεμένων αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες παρακολουθείται μέσω των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων οφειλετών.

Τέλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου, η Τράπεζα σε συνεργασία με την SYSTEMIC SA, υπολογίζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης και τον κίνδυνο των μη αναμενόμενων ζημιών, δηλαδή το εσωτερικό ή οικονομικό κεφάλαιο των ανοιγμάτων της, υπολογίζοντας την επαύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

4.3.5 Πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων από Πελάτες. Η πολιτική αυτή καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαδικασία αξιολόγησης της ανάγκης απομείωσης και υπολογισμού της πρόβλεψης απομείωσης. Η πολιτική Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων που ακολουθεί η Τράπεζα περιγράφεται παραπάνω στη Σημείωση 2.11. Επιπλέον, έχει συσταθεί Επιτροπή Προβλέψεων η οποία ελέγχει την ορθή εφαρμογή της Πολιτικής Απομείωσης Δανείων Και Απαιτήσεων από πελάτες.

4.3.6 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

4.3.6.1 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου σχετικά με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στο κείμενο της πολιτικής πιστοδοτήσεων. Αναλυτικότερα, στην πολιτική πιστοδοτήσεων αναφέρονται διακριτά όλες οι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς εξασφαλίσεις ως μορφές πιστωτικής προστασίας. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων είναι οι ακόλουθες:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί ακινήτων που χρησιμοποιούνται για κατοικία ή/και εμπορικών ακινήτων
- Ναυτικές υποθήκες
- Ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών (εισηγμένων και μη), χρυσού, μηχανημάτων, κλπ.
- Εκχωρήσεις απαιτήσεων (γεγονημένων και μη)
- Εταιρικές ή προσωπικές εγγυήσεις (περιλαμβανομένης της εγγύησης του πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η Τράπεζα με στόχο την πληρέστερη παρακολούθηση και αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται σε ασφάλεια δανείων και απαιτήσεων, αλλά και προκειμένου να εναρμονίζεται πλήρως με το υφιστάμενο εποπτικό πλαίσιο έχει ενσωματώσει στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα το υποσύστημα εξασφαλίσεων. Μέσω του υποσυστήματος εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε

διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται τα συστατικά στοιχεία της εξασφάλισης που επιτρέπουν την ποιοτική αξιολόγησή της, όπως και τα στοιχεία που επιτρέπουν τον υπολογισμό της αξίας της.

4.3.6.2 Μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2016 και 31.12.2015 για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
<i>A. Εντός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο</i>				
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	5.232.387	4.946.461	5.232.387	4.946.461
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.364.028	10.148.937	3.364.028	10.148.937
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.049.735	1.026.292	1.049.735	1.026.292
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	314.909.122	319.812.618	345.237.785	349.180.351
Συμμετοχές	5.013.063	4.844.319	18.344.511	18.344.511
Λοιπές απαιτήσεις από πελάτες	4.391.569	4.577.341	1.774.293	1.399.095
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	1.598.623	1.259.151	1.462.675	1.072.148
A. Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	335.558.527	346.615.119	376.465.414	386.117.795
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	108.667.965	109.645.715	66.971.551	65.997.109
Σύνολο Ενεργητικού	444.226.492	456.260.834	443.436.965	452.114.904
<i>B. Εκτός Ισολογισμού Στοιχεία που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο</i>				
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λοιπές εγγυήσεις	13.584.368	24.171.403	13.587.830	24.184.903
Μη αντληθείσες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια που δεν μπορούν να ανακληθούν	2.353.052	1.163.430	2.353.052	1.163.430
B. Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	15.937.420	25.334.833	15.940.882	25.348.333
Συνολική Αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε Πιστωτικό Κίνδυνο	460.163.912	481.595.667	459.377.847	477.463.237

4.3.6.3 Αποτίμηση εξασφαλίσεων

Σύμφωνα με την Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας, η ύπαρξη και η αξία των εξασφαλίσεων παρακολουθείται στενά. Η συχνότητα των εκτιμήσεων των ακινήτων συνήθως δεν υπερβαίνει διάστημα ενός έτους. Οι αποτιμήσεις πραγματοποιούνται από εξειδικευμένους εκτιμητές, αποδοχής της Τράπεζας.

Στην αξία των εξασφαλίσεων περιλαμβάνονται:

- Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας, και συγκεκριμένα προσημειώσεις/ υποθήκες επί εμπορικών ακινήτων ή ακινήτων προοριζόμενων για κατοικία, αφαιρουμένων τυχόν προηγούμενων βαρών,
- Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, και συγκεκριμένα ενέχυρα επί καταθέσεων, μετοχών εισηγμένων σε κύριο δείκτη οργανωμένης αγοράς, χρυσού,
- Λοιπές εξασφαλίσεις, και συγκεκριμένα ναυτικές υποθήκες,
- Αξία εγγυήσεων και συγκεκριμένα την αξία εξασφαλίσεων που αφορά την εγγύηση του πρώην ΤΕΜΠΜΕ.

Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, αναλύονται ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου και συνοψίζονται στους ακόλουθους πίνακες:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	31.12.2016					31.12.2015				
	Αξία Εξασφαλίσεων					Αξία Εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	87.151	1.448	0	88.599	33	83.754	2.015	0	85.769	58
Επιχειρηματική Τραπεζική	286.515	3.930	6.950	297.395	456	292.882	4.057	6.950	303.889	432
Δημόσιος Τομέας	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	373.666	5.378	6.950	385.994	489	376.637	6.071	6.950	389.658	490

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων – Τράπεζα

Ποσά σε '000 €	31.12.2016					31.12.2015				
	Αξία Εξασφαλίσεων					Αξία Εξασφαλίσεων				
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
Λιανική Τραπεζική	87.151	1.448	0	88.599	33	83.754	2.015	0	85.769	58
Επιχειρηματική Τραπεζική	312.106	3.939	6.950	322.995	456	316.639	4.197	6.950	327.786	432
Δημόσιος Τομέας	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	399.257	5.387	6.950	411.594	489	400.393	6.212	6.950	413.555	490

4.3.6.4 Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων, απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζονται τα υπόλοιπα δανείων και το πλήθος των πιστούχων ανάλογα με το ποσοστό LTV για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Μικρότερο από 50%	1.370	2.062	1.370	2.062
50%-70%	3.404	3.095	3.404	3.095
71%-80%	7.285	6.211	7.285	6.211
81%-90%	3.562	5.643	3.562	5.643
91%-100%	1.356	1.025	1.356	1.025
101%-120%	1.132	1.130	1.132	1.130
121%-150%	1.025	668	1.025	668
Μεγαλύτερο από 150%	737	1.148	737	1.148
Σύνολο	19.871	20.982	19.871	20.982
Μέσος όρος του Δείκτη	88%	92%	88%	92%

4.3.6.5 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πιστωτική ποιότητα των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών συνοψίζεται ως ακολούθως:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2016	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλί σεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Λιανική Τραπεζική	35.128	24.666	19.611	27.813	107.223	(12.653)	(15.803)	(28.456)	78.767	88.632
Στεγαστικά δάνεια	7.257	6.745	2.333	3.537	19.871	(922)	(1.455)	(2.377)	17.494	22.501
Καταναλωτικά δάνεια	2.975	1.450	1.481	3.780	9.686	(811)	(2.649)	(3.460)	6.226	6.630
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	485	485	0	(436)	(436)	48	0
Λοιπά δάνεια	24.896	16.471	15.797	20.011	77.182	(10.921)	(11.263)	(22.184)	54.998	59.502
Επιχειρηματική Τραπεζική	146.863	37.094	125.721	10.745	320.502	(78.421)	(6.388)	(84.809)	235.693	297.851
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.137	0	0	0	8.137	(81)	0	(81)	8.056	7.778
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	138.726	37.094	125.721	10.745	312.365	(78.340)	(6.388)	(84.728)	227.637	290.073
Δημόσιος τομέας	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Ελλάδα	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	182.451	61.760	145.332	38.558	428.185	(91.077)	(22.199)	(113.276)	314.909	386.483

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2015	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλί σεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Λιανική Τραπεζική	41.777	22.043	15.305	30.490	109.615	(10.584)	(16.467)	(27.052)	82.563	85.769
Στεγαστικά δάνεια	7.692	7.987	1.860	3.443	20.982	(1.001)	(1.600)	(2.601)	18.381	22.971
Καταναλωτικά δάνεια	2.697	1.671	7	4.353	8.728	(280)	(2.701)	(2.981)	5.747	5.128
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	518	518	0	(466)	(466)	52	0
Λοιπά δάνεια	31.388	12.385	13.438	22.175	79.387	(9.304)	(11.699)	(21.003)	58.384	57.670
Επιχειρηματική Τραπεζική	145.850	30.283	134.477	14.100	324.709	(79.584)	(8.420)	(88.004)	236.706	303.889
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.907	0	0	0	9.907	(99)	0	(99)	9.808	14.691
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	135.943	30.283	134.477	14.100	314.802	(79.485)	(8.420)	(87.905)	226.898	289.198
Δημόσιος τομέας	574	0	0	0	574	0	(31)	(31)	544	0
Ελλάδα	574	0	0	0	574	0	(31)	(31)	544	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	188.201	52.326	149.782	44.589	434.898	(90.168)	(24.917)	(115.086)	319.813	389.658

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.121	452	0	2.392	0	10.092	0	0	14.058
31-60 μέρες	715	164	0	3.691	0	4.919	0	0	9.489
61-90 μέρες	1.075	152	0	3.347	0	4.112	0	0	8.686
91-180 μέρες	388	20	0	341	0	327	0	0	1.075
Πάνω από 180 μέρες	3.446	662	0	6.699	0	17.645	0	0	28.452
Σύνολο	6.745	1.450	0	16.471	0	37.094	0	0	61.760
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.604	1.401	0	15.755	0	49.248	0	0	75.009

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2015 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.521	269	0	1.609	0	4.382	0	0	7.781
31-60 μέρες	633	185	0	1.387	0	2.369	0	0	4.574
61-90 μέρες	1.887	480	0	2.483	0	4.821	0	0	9.670
91-180 μέρες	219	1	0	498	0	592	0	0	1.310
Πάνω από 180 μέρες	3.727	737	0	6.408	0	18.120	0	0	28.991
Σύνολο	7.987	1.671	0	12.385	0	30.283	0	0	52.326
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	9.590	1.331	0	15.669	0	40.264	0	0	66.854

4.3.6.6 Απομειωμένα δάνεια

Ως απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα εξής:

- Δάνεια τα οποία εμφανίζουν καθυστέρηση που υπερβαίνει τις 90 ημέρες
- Τα δάνεια για τα οποία η Τράπεζα πιστεύει ότι υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

4.3.6.7 Μεταφορά των δανείων στην κατηγορία των μη απομειωμένων

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη απομειωμένα αν μετά την αναγνώριση ζημιάς απομείωσης εμφανιστούν αντικειμενικές ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει πιθανότητα αποπληρωμής σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους.

Στους πίνακες που ακολουθούν γίνεται ανάλυση των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών:

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2016	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα	
Ενήμερα	44	816	0	2.332	0	26.033	0	0	29.225
1-30 μέρες	75	23	0	164	0	302	0	0	564
31-60 μέρες	0	5	0	100	0	2.849	0	0	2.954
61-90 μέρες	48	0	0	335	0	1.615	0	0	1.998
91-180 μέρες	27	261	0	841	0	1.893	0	0	3.021
Πάνω από 180 μέρες	3.489	778	48	13.333	0	24.712	0	0	42.361
Σύνολο	3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	5.292	2.876	0	22.574	0	92.641	0	0	123.383

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	31 Δεκεμβρίου 2015	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα	
Ενήμερα	0	207	0	1.320	0	38.949	0	0	40.476
1-30 μέρες	93	3	0	374	0	190	0	0	660
31-60 μέρες	310	0	0	716	0	3.909	0	0	4.935
61-90 μέρες	0	0	0	914	0	1.237	0	0	2.151
91-180 μέρες	154	38	0	1.520	0	3.521	0	0	5.233
Πάνω από 180 μέρες	2.833	1.490	52	13.676	0	24.452	0	0	42.503
Σύνολο	3.389	1.738	52	18.520	0	72.257	0	0	95.957
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	4.660	1.268	0	20.938	0	97.300	0	0	124.166

Μεταβολή απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο	
	31 Δεκεμβρίου 2016	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	MME	Ελλάδα		Λοιπές χώρες
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016		5.303	4.360	518	35.614	0	148.577	0	0	194.371
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου		1.422	1.819	485	4.798	0	40.896	0	0	49.419
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων		(740)	(421)	(518)	(2.144)	0	(49.407)	0	0	(53.231)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια		(38)	(267)	0	(1.443)	0	(2.025)	0	0	(3.774)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων		(77)	(230)	0	(1.015)	0	(1.574)	0	0	(2.895)
Διαθέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων 31.12.2016		5.870	5.261	485	35.809	0	136.466	0	0	183.890
Προβλέψεις απομείωσης		(2.187)	(3.378)	(436)	(18.703)	0	(79.063)	0	0	(103.767)
Καθαρή αξία απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων της 31.12.2016		3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123

4.3.6.8 Λογιστική πολιτική για αναγνώριση δεδουλευμένων τόκων απομειωμένων δανείων

Η Τράπεζα και ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία προσαρμογής των Πληροφοριακών Συστημάτων προκειμένου να παρακολουθείται το ύψος των εσόδων που προέρχεται από δεδουλευμένους τόκους από απομειωμένα δάνεια. Η σχετική προσαρμογή αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η συμβολή στα έσοδα της Τράπεζας και του Ομίλου από το συγκεκριμένο μέγεθος θεωρείται μη ουσιώδης.

Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Όμιλος

Ποσά σε '000 €	31.12.2016			31.12.2015		
	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	4.310	0	4.310	5.466	0	5.466
Επιχειρηματική Τραπεζική	14.800	0	14.800	19.459	0	19.459
Δημόσιος τομέας	45	0	45	75	0	75
Σύνολο εσόδων από τόκους	19.155	0	19.155	25.001	0	25.001

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλίσεων
	Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση		Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική αξιολόγηση			
Λιανική Τραπεζική	35.128	24.666	19.611	27.813	107.223	(12.653)	(15.803)	(28.456)	78.767	88.632
Στεγαστικά δάνεια	7.257	6.745	2.333	3.537	19.871	(922)	(1.455)	(2.377)	17.494	22.501
Καταναλωτικά δάνεια	2.975	1.450	1.481	3.780	9.686	(811)	(2.649)	(3.460)	6.226	6.630
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	485	485	0	(436)	(436)	48	0
Λοιπά δάνεια	24.896	16.471	15.797	20.011	77.182	(10.921)	(11.263)	(22.184)	54.998	59.502
Επιχειρηματική Τραπεζική	177.192	37.094	125.721	10.745	350.831	(78.421)	(6.388)	(84.809)	266.022	323.451
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.137	0	0	0	8.137	(81)	0	(81)	8.056	7.778
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	169.055	37.094	125.721	10.745	342.694	(78.340)	(6.388)	(84.728)	257.966	315.673
Δημόσιος τομέας	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Ελλάδα	460	0	0	0	460	(2)	(8)	(10)	449	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	212.779	61.760	145.332	38.558	458.514	(91.077)	(22.199)	(113.276)	345.238	412.083

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2015 Ποσά σε '000 €	Μη απομειωμένα		Απομειωμένα		Σύνολο πριν από προβλέψε ις απομειώ σης	Πρόβλεψη απομείωσης		Σύνολο πρόβλεψης απομείωσης	Σύνολο	Αξία εξασφαλί σεων
	Μη ληξιπρόθεσ μα μη απομειωμέν α	Ληξιπρόθεσμ α μη απομειωμένα	Ατομική αξιολόγησ η	Συλλογικ ή αξιολόγη ση		Ατομική αξιολόγησ η	Συλλογική αξιολόγησ η			
Λιανική Τραπεζική	41.777	22.043	15.305	30.490	109.615	(10.584)	(16.467)	(27.052)	82.563	85.769
Στεγαστικά δάνεια	7.692	7.987	1.860	3.443	20.982	(1.001)	(1.600)	(2.601)	18.381	22.971
Καταναλωτικά δάνεια	2.697	1.671	7	4.353	8.728	(280)	(2.701)	(2.981)	5.747	5.128
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	518	518	0	(466)	(466)	52	0
Λοιπά δάνεια	31.388	12.385	13.438	22.175	79.387	(9.304)	(11.699)	(21.003)	58.384	57.670
Επιχειρηματική Τραπεζική	175.148	30.352	134.477	14.100	354.077	(79.584)	(8.420)	(88.004)	266.073	327.786
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.907	0	0	0	9.907	(99)	0	(99)	9.808	14.691
Μικρομεσαίες ΜΜΕ	165.241	30.352	134.477	14.100	344.170	(79.485)	(8.420)	(87.905)	256.265	313.095
Δημόσιος τομέας	574	0	0	0	574	0	(31)	(31)	544	0
Ελλάδα	574	0	0	0	574	0	(31)	(31)	544	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	217.500	52.395	149.782	44.589	464.266	(90.168)	(24.917)	(115.086)	349.180	413.555

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.121	452	0	2.392	0	10.092	0	0	14.058
31-60 μέρες	715	164	0	3.691	0	4.919	0	0	9.489
61-90 μέρες	1.075	152	0	3.347	0	4.112	0	0	8.686
91-180 μέρες	388	20	0	341	0	327	0	0	1.075
Πάνω από 180 μέρες	3.446	662	0	6.699	0	17.645	0	0	28.452
Σύνολο	6.745	1.450	0	16.471	0	37.094	0	0	61.760
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	8.604	1.401	0	15.755	0	49.248	0	0	75.009

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2015 Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
1-30 μέρες	1.521	269	0	1.609	0	4.451	0	0	7.850
31-60 μέρες	633	185	0	1.387	0	2.369	0	0	4.574
61-90 μέρες	1.887	480	0	2.483	0	4.821	0	0	9.670
91-180 μέρες	219	1	0	498	0	592	0	0	1.310
Πάνω από 180 μέρες	3.727	737	0	6.408	0	18.120	0	0	28.991
Σύνολο	7.987	1.671	0	12.385	0	30.352	0	0	52.395
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	9.590	1.331	0	15.669	0	40.379	0	0	66.969

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2016	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ποσά σε '000 €									
Ενήμερα	44	816	0	2.332	0	26.033	0	0	29.225
1-30 μέρες	75	23	0	164	0	302	0	0	564
31-60 μέρες	0	5	0	100	0	2.849	0	0	2.954
61-90 μέρες	48	0	0	335	0	1.615	0	0	1.998
91-180 μέρες	27	261	0	841	0	1.893	0	0	3.021
Πάνω από 180 μέρες	3.489	778	48	13.333	0	24.712	0	0	42.361
Σύνολο	3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	5.292	2.876	0	22.574	0	92.641	0	0	123.383

Ενηλικίωση απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών μετά προβλέψεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2015	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο
	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα	Λοιπές χώρες	
Ποσά σε '000 €									
Ενήμερα	0	207	0	1.320	0	38.949	0	0	40.476
1-30 μέρες	93	3	0	374	0	190	0	0	660
31-60 μέρες	310	0	0	716	0	3.909	0	0	4.935
61-90 μέρες	0	0	0	914	0	1.237	0	0	2.151
91-180 μέρες	154	38	0	1.520	0	3.521	0	0	5.233
Πάνω από 180 μέρες	2.833	1.490	52	13.676	0	24.452	0	0	42.503
Σύνολο	3.389	1.738	52	18.520	0	72.257	0	0	95.957
Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	4.660	1.268	0	20.938	0	97.300	0	0	124.166

Μεταβολή απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κατηγορία – Τράπεζα

Ποσά σε '000 €	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική		Δημόσιος τομέας		Σύνολο	
	31 Δεκεμβρίου 2016	Στεγαστικά δάνεια	Καταναλωτικά δάνεια	Πιστωτικές κάρτες	Λοιπά δάνεια	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΜΜΕ	Ελλάδα		Λοιπές χώρες
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2015		5.303	4.360	518	35.614	0	148.577	0	0	194.371
Αξία δανείων που χαρακτηρίστηκαν ως απομειωμένα εντός της περιόδου		1.422	1.819	485	4.798	0	40.896	0	0	49.419
Αξία δανείων που εξήλθαν από την κατηγορία των απομειωμένων δανείων		(740)	(421)	(518)	(2.144)	0	(49.407)	0	0	(53.231)
Εισπράξεις από απομειωμένα δάνεια		(38)	(267)	0	(1.443)	0	(2.025)	0	0	(3.774)
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων		(77)	(230)	0	(1.015)	0	(1.574)	0	0	(2.895)
Διαθέσεις απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων 31.12.2016		5.870	5.261	485	35.809	0	136.466	0	0	183.890
Προβλέψεις απομείωσης		(2.187)	(3.378)	(436)	(18.703)	0	(79.063)	0	0	(103.767)
Καθαρή αξία απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων της 31.12.2016		3.683	1.883	48	17.106	0	57.403	0	0	80.123

Ανάλυση Εσόδων από Τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών – Τράπεζα
31.12.2016
31.12.2015

Ποσά σε '000 €	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από τόκους εκτός μεταβολής της παρούσας αξίας	Μεταβολή της παρούσας αξίας των ζημιών απομείωσης	Σύνολο εσόδων από τόκους
Λιανική Τραπεζική	4.310	0	4.310	5.466	0	5.466
Επιχειρηματική Τραπεζική	16.662	0	16.662	21.416	0	21.416
Δημόσιος τομέας	45	0	45	75	0	75
Σύνολο εσόδων από τόκους	21.017	0	21.017	26.958	0	26.958

4.4 Ρυθμίσεις Δανείων

Οι ρυθμίσεις εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του οφειλέτη να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής σύμβασης, εφόσον πρόκειται για συνεργάσιμο και βιώσιμο οφειλέτη. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της δανειακής σύμβασης, ώστε να μπορέσει ο οφειλέτης να εξυπηρετήσει, υπό την προϋπόθεση ότι οι ρυθμίσεις θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν τον οφειλέτη στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών, όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής.

Η Τράπεζα έχει εναρμονιστεί με τις εποπτικές της υποχρεώσεις που αφορούν σε ρυθμισμένες πιστοδοτήσεις, με βάση την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 42/30.05.2014 της Τραπεζής της Ελλάδος και τις τροποποιητικές αυτής 47/09.02.2015 και 102/30.8.2016, με τις οποίες προσδιορίστηκε το πλαίσιο των εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση από τα πιστωτικά ιδρύματα των πιστοδοτήσεων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, παράλληλα με τις ισχύουσες υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το Νόμο 4261/2014, τον Κανονισμό (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών αποφάσεις της Τραπεζής της Ελλάδος, καθώς και με βάση τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 9ης Ιανουαρίου 2015 και τα ισχύοντα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής οι ρυθμίσεις αφορούν συνήθως σε επιμήκυνση της διάρκειας του αρχικού δανείου, παροχή περιόδου χάριτος -με ή χωρίς καταβολή μόνο τόκων για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα- μείωση επιτοκίου και λοιπές τροποποιήσεις όρων, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε δανειολήπτη.

Η Τράπεζα εφαρμόζει τους προτεινόμενους από το εποπτικό πλαίσιο τύπους ρύθμισης, οι οποίοι κατατάσσονται σε:

- Βραχυπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που οι δυσκολίες του οφειλέτη κρίνονται βάσιμα προσωρινές. Ενδεικτικά αναφέρονται: Κεφαλαιοποίηση Ληξιπρόθεσμων Οφειλών, Καταβολή μόνο Τόκων, Παροχή περιόδου χάριτος κλπ.
- Μακροπρόθεσμους τύπους ρύθμισης: εφαρμόζονται σε μεγαλύτερη διάρκεια με στόχο τη μείωση της δόσης σε συνδυασμό ενδεχομένως με αύξηση του αριθμού και την παράταση του χρόνου αποπληρωμής. Ενδεικτικά αναφέρονται: Μείωση επιτοκίου, Παράταση Διάρκειας, κλπ.
- Τύπους οριστικής διευθέτησης: αφορούν στις περιπτώσεις που τερματίζεται ή μεταβάλλεται ουσιαστικά η συμβατική σχέση, με στόχο την οριστική τακτοποίηση της απαίτησης της τράπεζας έναντι του οφειλέτη. Ενδεικτικά αναφέρονται: Εθελοντική Παράδοση Ευνόθηκου Ακινήτου, Διακανονισμός Απαιτήσεων, Ρευστοποίηση σε Πλειστηριασμό, Ρυθμίσεις Αναγκαστικού Δικαίου, Μερική Διαγραφή Οφειλής κλπ.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο οι λύσεις ρύθμισης που εφαρμόζονται ποικίλουν μεταξύ διαφορετικών προγραμμάτων αποπληρωμής, τα οποία προσαρμόζονται στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στην δυνατότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει, όπως είναι η επέκταση της διάρκειας του δανείου ανάλογα με τον δανειολήπτη και

τις ανάγκες του, η μετατροπή του είδους δανεισμού από βραχυπρόθεσμο σε μακροπρόθεσμο, η πληρωμή για κάποιο χρονικό διάστημα μόνο τόκων κλπ.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, όσο και για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, στους αντίστοιχους κανονισμούς καθυστερήσεων και πιστοδοτήσεων της Τράπεζας, υφίστανται καταγεγραμμένες οδηγίες – διαδικασίες με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων και η διαχείριση και παρακολούθηση ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και το στάδιο καταγγελίας της σύμβασης.

Η πρόβλεψη απομείωσης υπολογίζεται σε ατομική ή συλλογική βάση ανά δανειολήπτη, σύμφωνα με τη μεθοδολογία υπολογισμού που εφαρμόζεται από την Τράπεζα για το σύνολο του χαρτοφυλακίου, με μόνη διαφοροποίηση τη χρήση προσαυξημένου συντελεστή πιθανότητας αθέτησης στις συλλογικές προβλέψεις απομείωσης των ρυθμισμένων ανοιγμάτων.

Τα κριτήρια της Τράπεζας για τον χαρακτηρισμό ενός δανείου ως ρυθμισμένου είναι απόλυτα εναρμονισμένα με τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής για της ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, τόσο για εποπτικούς σκοπούς όσο και για σκοπούς κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων.

Συνεπώς, ως ρυθμισμένα χαρακτηρίζονται όλα τα δάνεια στα οποία πραγματοποιήθηκε τροποποίηση των συμβατικών όρων και προϋποθέσεων ή αναχρηματοδότηση των οφειλών του οφειλέτη με ευνοϊκότερους όρους, λόγω υφιστάμενης ή αναμενόμενης οικονομικής δυσκολίας, που δεν εφαρμόζονται σε οφειλέτες με παραπλήσια κατηγοριοποίηση κινδύνου.

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της πολιτικής ρύθμισης δανείων της Τράπεζας με τους σχετικούς ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και τις οδηγίες της Τραπεζής της Ελλάδος, λειτουργούν νέες δομές και διαδικασίες, έχουν αναπτυχθεί τα συστήματα πληροφορικής και έχει πραγματοποιηθεί τροποποίηση υφιστάμενων εφαρμογών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι ένα ανεξάρτητο διοικητικό όργανο της Τράπεζας με κύριους στόχους:

- α) την αποτελεσματική και αξιόπιστη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων για το σύνολο του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας
- β) τη διενέργεια ρυθμίσεων εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των πιστούχων, παράλληλα με τη μεγιστοποίηση αποδοτικότητας για την Τράπεζα και
- γ) την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων τύπων ρυθμίσεων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων δεν εμπλέκεται στη διαδικασία χορήγησης πιστώσεων και δανείων, ούτε και στη διαχείριση του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Στον παρακάτω πίνακα συνοψίζονται τα ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών ανά είδος ρύθμισης, καθώς και Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών για τις οποίες έχουν οριστεί Λύσεις Οριστικής Διευθέτησης:

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά είδος ρύθμισης Ποσά σε '000 €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Είδη ρύθμισης				
Πρόγραμμα μειωμένων δόσεων	197	17	197	17
Παροχή περιόδου χάριτος	1.737	2.333	1.737	2.333
Επέκταση διάρκειας δανείου	30.359	36.663	30.359	36.663
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	5.823	12.869	5.823	12.869
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	11.649	6.423	11.649	6.423
Λοιπά	44.314	39.515	44.314	39.515
Συνολική καθαρή αξία	94.079	97.821	94.079	97.821

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

Ποσά σε '000 €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2016			31.12.2016		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	182.535	51.659	28%	212.864	51.659	24%
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	61.760	8.961	15%	61.760	8.961	15%
Απομειωμένα	183.890	88.798	48%	183.890	88.798	48%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	428.185	149.418	35%	458.514	149.418	33%
Πρόβλεψη απομείωσης – Ατομική	(91.077)	(54.000)	59%	(91.077)	(54.000)	59%
Πρόβλεψη απομείωσης – Συλλογική	(22.199)	(1.339)	6%	(22.199)	(1.339)	6%
Σύνολο	314.909	94.079	30%	345.238	94.079	27%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	386.483	123.159	32%	412.083	123.159	30%

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους ποιότητα

Ποσά σε '000 €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2015			31.12.2015		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό ρυθμισμένων δανείων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	188.201	32.261	17%	217.500	32.261	15%
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	52.326	8.750	17%	52.395	8.750	17%
Απομειωμένα	194.371	118.867	61%	194.371	118.867	61%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	434.898	159.878	37%	464.266	159.878	34%
Πρόβλεψη απομείωσης – Ατομική	(90.168)	(58.343)	65%	(90.168)	(58.343)	65%
Πρόβλεψη απομείωσης – Συλλογική	(24.917)	(3.715)	15%	(24.917)	(3.715)	15%
Σύνολο	319.813	97.821	31%	349.180	97.821	28%
Ληφθείσες εξασφαλίσεις	389.658	127.507	33%	413.555	127.507	31%

Ρυθμισμένα Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών ανά κατηγορία

Ποσά σε '000 €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
	Λιανική Τραπεζική	14.496	19.014	14.496
Στεγαστικά δάνεια	1.143	3.139	1.143	3.139
Καταναλωτικά δάνεια	1.411	1.421	1.411	1.421
Πιστωτικές κάρτες	0	0	0	0
Λοιπά δάνεια	11.943	14.455	11.943	14.455
Επιχειρηματική Τραπεζική	79.582	78.806	79.582	78.806
Μεγάλες επιχειρήσεις	0	0	0	0
MME	79.582	78.806	79.582	78.806
Δημόσιος τομέας	0	0	0	0
Ελλάδα	0	0	0	0
Άλλες χώρες	0	0	0	0
Σύνολο	94.079	97.821	94.079	97.821

4.4.1 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Την 31 Δεκεμβρίου 2016, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα και τον Όμιλο ανήλθαν σε ποσό 13,6 εκ.€ (31/12/2015: 9,8 εκ.€), εκ των οποίων ποσό 2.889.000€ για το 2016 έχει κατηγοριοποιηθεί στα Ακίνητα Επενδύσεων (31/12/2015: 0€).

4.4.2 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Η κατανομή των πιστούχων της Τράπεζας κατά κλάδο οικονομίας, συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Όμιλος
Ποσά σε '000 €

	31 Δεκεμβρίου 2016	Ελλάδα		
		Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	107.223	47.424	(28.456)	
Στεγαστικά δάνεια	19.871	5.870	(2.377)	
Καταναλωτικά δάνεια	9.686	5.261	(3.460)	
Πιστωτικές κάρτες	485	485	(436)	
Λοιπά δάνεια	77.182	35.809	(22.184)	
Επιχειρηματική Τραπεζική	320.502	136.466	(84.809)	
Βιομηχανία	42.506	27.971	(20.491)	
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.863	23.796	(15.129)	
Κατασκευές	71.819	43.826	(26.688)	
Ενέργεια	15.347	16	(152)	
Τουρισμός	81.359	12.446	(5.464)	
Ναυτιλία	3.147	36	(52)	
Λοιπά	55.462	28.375	(16.833)	
Δημόσιος τομέας	460	0	(10)	
Ελλάδα	460	0	(10)	
Άλλες χώρες	0	0	0	
Σύνολο	428.185	183.890	(113.276)	

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Όμιλος
Ποσά σε '000 €

	31 Δεκεμβρίου 2015	Ελλάδα		
		Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	109.615	45.794	(27.052)	
Στεγαστικά δάνεια	20.982	5.303	(2.601)	
Καταναλωτικά δάνεια	8.728	4.360	(2.981)	
Πιστωτικές κάρτες	518	518	(466)	
Λοιπά δάνεια	79.387	35.614	(21.003)	
Επιχειρηματική Τραπεζική	324.709	148.577	(88.004)	
Βιομηχανία	42.030	28.375	(17.850)	
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.496	27.221	(17.019)	
Κατασκευές	70.935	48.127	(28.483)	
Ενέργεια	16.350	102	(210)	
Τουρισμός	82.580	13.616	(5.700)	
Ναυτιλία	4.063	36	(62)	
Λοιπά	58.255	31.099	(18.681)	
Δημόσιος τομέας	574	0	(31)	
Ελλάδα	574	0	(31)	
Άλλες χώρες	0	0	0	
Σύνολο	434.898	194.371	(115.086)	

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Τράπεζα
Ποσά σε '000 €
Ελλάδα

31 Δεκεμβρίου 2016	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	107.223	47.424	(28.456)
Στεγαστικά δάνεια	19.871	5.870	(2.377)
Καταναλωτικά δάνεια	9.686	5.261	(3.460)
Πιστωτικές κάρτες	485	485	(436)
Λοιπά δάνεια	77.182	35.809	(22.184)
Επιχειρηματική Τραπεζική	350.831	136.466	(84.809)
Βιομηχανία	46.661	27.971	(20.491)
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.863	23.796	(15.129)
Κατασκευές	78.346	43.826	(26.688)
Ενέργεια	15.347	16	(152)
Τουρισμός	81.359	12.446	(5.464)
Ναυτιλία	3.147	36	(52)
Λοιπά	75.109	28.375	(16.833)
Δημόσιος τομέας	460	0	(10)
Ελλάδα	460	0	(10)
Άλλες χώρες	0	0	0
Σύνολο	458.514	183.890	(113.276)

Δάνεια και Απαιτήσεις κατά Πελατών, Απομειωμένα δάνεια και Προβλέψεις Απομείωσης ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή – Τράπεζα
Ποσά σε '000 €
Ελλάδα

31 Δεκεμβρίου 2015	Σύνολο	Απομειωμένα	Πρόβλεψη
Λιανική Τραπεζική	109.615	45.794	(27.052)
Στεγαστικά δάνεια	20.982	5.303	(2.601)
Καταναλωτικά δάνεια	8.728	4.360	(2.981)
Πιστωτικές κάρτες	518	518	(466)
Λοιπά δάνεια	79.387	35.614	(21.003)
Επιχειρηματική Τραπεζική	354.077	148.577	(88.004)
Βιομηχανία	46.400	28.375	(17.850)
Εμπόριο και υπηρεσίες	50.496	27.221	(17.019)
Κατασκευές	86.545	48.127	(28.483)
Ενέργεια	16.350	102	(210)
Τουρισμός	82.580	13.616	(5.700)
Ναυτιλία	4.063	36	(62)
Λοιπά	67.643	31.099	(18.681)
Δημόσιος τομέας	574	0	(31)
Ελλάδα	574	0	(31)
Άλλες χώρες	0	0	0
Σύνολο	464.266	194.371	(115.086)

Κατανομή πιστοληπτικών διαβαθμίσεων πιστούχων έτους 2016

31 Δεκεμβρίου 2016	Διαβάθμιση	Πλήθος Πιστούχων	Ποσοστό
	A	4	0,44%
	B	15	1,66%
	C	46	5,08%
	D	97	10,72%
	E	107	11,82%
	F	133	14,70%
	G	75	8,29%
	H	101	11,16%
	I	327	36,13%
Σύνολο		905	100%

Κατανομή πιστοληπτικών διαβαθμίσεων πιστούχων έτους 2015

31 Δεκεμβρίου 2015	Διαβάθμιση	Πλήθος Πιστούχων	Ποσοστό
	A	2	0,27%
	B	10	1,34%
	C	50	6,68%
	D	71	9,49%
	E	75	10,03%
	F	92	12,30%
	G	64	8,56%
	H	99	13,24%
	I	285	38,10%
Σύνολο		748	100%

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου ανά διαβάθμιση. Η εκτίμηση καλύπτει τους επόμενους 12 μήνες από την ημερομηνία διαβάθμισης του εκάστοτε οφειλέτη.

Διαβάθμιση	Επίπεδο Κινδύνου
A	Χαμηλό
B	
C	Μέσο
D	
E	
F	Υψηλό
G	
H	
I	Πολύ Υψηλό

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της, αξιολογεί την πιστοληπτική διαβάθμιση κάθε οφειλέτη (υφιστάμενου ή υποψήφιου) σε συνδυασμό με άλλα πιστωτικά κριτήρια ποσοτικά και ποιοτικά, όπως η ικανότητα αποπληρωμής, το ιστορικό συνεργασίας, οι υφιστάμενες και προτεινόμενες εξασφαλίσεις, κλπ. Δεν υφίσταται καταγεγραμμένο όριο πιστωτικού κινδύνου πέρα από το οποίο δεν πραγματοποιείται χρηματοδότηση, καθώς η λήψη απόφαση χρηματοδότησης είναι εξατομικευμένη και συνδιαμορφώνεται κατά περίπτωση ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου οφειλέτη.

4.5 Κίνδυνος Σύστασης Βαρών

Είναι ο κίνδυνος που αναλαμβάνει η Τράπεζα με την διατήρηση υψηλού επιπέδου βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού με μακροπρόθεσμο ορίζοντα με αποτέλεσμα να περιορίζει το διαθέσιμο απόθεμα ρευστότητας και την δυνατότητα άντλησης πρόσθετης χρηματοδότησης σε συνθήκες περιορισμένης ρευστότητας.

Η Τράπεζα κάνει χρήση των μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού μόνο για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών ρευστότητας της, μέσω του μηχανισμού ELA και μόνο, συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος τέτοιας μορφής.

4.6 Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε κίνδυνο αγοράς. Για το λόγο αυτό ανήκε στις εξαιρέσεις της ΠΔ/ΤΕ 2646/09.09.2011, λόγω του χαμηλού ποσού της αξίας του χαρτοφυλακίου συναλλαγών (<5% της αξίας του συνολικού ενεργητικού της).

4.7 Επιτοκιακός κίνδυνος

Στον επιτοκιακό κίνδυνο, ο οποίος αφορά την πιθανότητα επέλευσης μη-αναμενόμενων μεταβολών στα έσοδα ή/και στα έξοδα από τόκους, ως αποτέλεσμα μεταβολών στα επιτόκια (απόρροια της χρονικής αναντιστοιχίας στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού). Η έκθεση της Τράπεζας στον συγκεκριμένο κίνδυνο είναι σχετικά μικρή, δεδομένου ότι σχεδόν το σύνολο των τοκοφόρων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, είναι κυμαινόμενου επιτοκίου.

4.8 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα δεν εκτίθεται ουσιαστικά σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Η έκθεση της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο ήταν πολύ χαμηλή (<2% των ιδίων κεφαλαίων) ως εκ τούτου οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις ήταν μηδενικές.

4.9 Κίνδυνος χώρας

Δεν υφίστανται διασυνοριακές πιστώσεις. Συνεπώς δεν υφίσταται κίνδυνος χώρας.

4.10 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία ανεύρεσης επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των υποχρεώσεών του, όταν αυτές γίνουν απαιτητές.

Η Τράπεζα για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, έχει θεσπίσει μια σειρά από διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του κινδύνου ρευστότητας βάσει της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και του Πλαισίου Ορίων ανάληψης κινδύνων που έχει υιοθετηθεί.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα παρακολουθεί τον κίνδυνο ρευστότητας μέσω εσωτερικών διοικητικών αλλά και εποπτικών αναφορών καθώς και μέσω της ενδοημερήσιας παρακολούθησης των διαθεσίμων της και των πηγών χρηματοδότησης της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας για την διαχείριση της ρευστότητας υπό μη φυσιολογικές συνθήκες.

Σκοπός της Τράπεζας κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον βέλτιστο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεών της, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Οι κυριότερες πηγές χρηματοδότησης και άντλησης ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι εξής:

- Καταθέσεις πελατών: Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας αποτελούνται από καταθέσεις όψεως, ταμιευτηρίου και προθεσμίας. Η Τράπεζα έχει ως στόχο την αύξηση της καταθετικής βάσης προσελκύοντας καταθέσεις που αποσύρθηκαν από το τραπεζικό σύστημα καθώς και μέσω αναδιάρθρωσης του δικτύου με μεταφορά των αδειών καταστημάτων σε περιοχές της Αττικής καταθετικής εντάσεως.
- Συνεταιριστικό κεφάλαιο: Η Τράπεζα το 2015 προχώρησε σε αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου βελτιώνοντας την ρευστότητά της, αντλώντας επιπλέον κεφάλαια 12,5εκ.€.
- Χρηματοδότηση μέσω του μηχανισμού E.L.A.: Η Τράπεζα έχει πρόσβαση στην χρηματοδότηση μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Ρευστότητας («ELA») με την παροχή εξασφαλίσεων αποδεκτών στοιχείων Ενεργητικού. Η

Τράπεζα έχει επαρκή διαθέσιμα Στοιχεία Ενεργητικού για ενεχύραση με σκοπό την επιπλέον άντληση ρευστότητας. Η εν λόγω χρηματοδότηση την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε στο ποσό 78εκ.€.

- Ομολογιακό δάνειο: Η Τράπεζα αντλεί επιπλέον ρευστότητα μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων. Η Τράπεζα ενίσχυσε τη ρευστότητα της μέσω της έκδοσης ομολογιακών δανείων με ιδιωτική τοποθέτηση το 2015 και το 2016 ποσού 9εκ.€ και 2,5εκ.€, αντίστοιχα.

Παρακάτω παρατίθεται η ανάλυση των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας ανά ζώνη ληκτότητας την 31.12.2016:

Ποσά σε χιλ.€	2016	
	Όμιλος	Τράπεζα
Ζώνη ληκτότητας		
Overnight	15.968	15.076
2 έως 7 ημέρες	82.334	82.334
8 έως 30 ημέρες	113.217	113.217
1 έως 3 μήνες	51.998	51.998
3 έως 6 μήνες	29.826	29.826
6 έως 12 μήνες	28.876	28.876
> έτους	235.284	235.386
	557.503	556.713

4.11 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός είναι ο κίνδυνος πρόκλησης ζημιών που οφείλονται στην ανεπάρκεια ή στην αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών, ατόμων και συστημάτων ή σε εξωτερικά γεγονότα. Η Τράπεζα υποχρεούται στον υπολογισμό ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αυτό σύμφωνα με τα άρθρα 92 και 315-316 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013. Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αυτού χρησιμοποιούσε και εξακολουθεί να χρησιμοποιεί, όπως ήδη έχει αναφερθεί, τη μέθοδο του Βασικού Δείκτη.

Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις στις 31/12/2016, ήταν 2.532χιλ.€ σε ατομική και 2.289χιλ.€ σε ενοποιημένη βάση, και οι οποίες θεωρούνται αναλογικά επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του κινδύνου αυτού δεδομένων της φύσης, των μεγεθών και του υπάρχοντος δικτύου της.

4.12 Κεφαλαιακή επάρκεια

Οι εποπτικές αρχές έχουν θεσμοθετήσει ποσοτικά κριτήρια για τη διασφάλιση κεφαλαιακής επάρκειας και επιβάλλουν στην Τράπεζα να διατηρούν ελάχιστα ποσά και δείκτες κεφαλαίων, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, οι οποίοι δείκτες ορίζονται ως η σχέση των κεφαλαίων προς το άθροισμα των περιουσιακών στοιχείων, συγκεκριμένων στοιχείων εκτός ισολογισμού. Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013 (γνωστά ως CRD IV), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III). Οι νέοι κανονισμοί είναι άμεσα εφαρμόσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη από την 1 Ιανουαρίου 2014, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες διατάξεις θα εφαρμοστούν σταδιακά κυρίως μεταξύ 2014 με 2019.

Η εποπεύουσα αρχή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων είναι η ΤτΕ

Από 01.01.2008 – 31.12.2013 εφαρμοζόταν το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας II, το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.3601/2007 όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.3693/2008, Ν.3746/2009, Ν.3862/2010, Ν.4002/2011 και Ν.4021/2011 (ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών οδηγιών 48/2006, 49/2006, 64/2007, 111/2009 και 76/2010) και στη συνέχεια με την έκδοση των Πράξεων Διοικητή 2577/2006, 2588/2007, 2590/2007, 2592/2007, 2630/2010, και 2635/2010.

Από την 01/01/2014 εφαρμόζεται το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας III το οποίο εισήχθη στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014 (ενσωμάτωση Οδηγίας 36/2013 της Ε.Ε.) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4335/2015 και

τον Ν4340/2015, και στη συνέχεια με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 62/2015) και τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς 79/2015, 227/2015 και 1278/2015).

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (Ν.4261/2014 και Κανονισμός ΕΕ 575/2013) από την 01/01/2016 και εφεξής, τέθηκαν σε ισχύ, τα παρακάτω κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας:

- **Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο πρόκειται να ανέλθει σταδιακά σε 2,50% από την 01/01/2019 ως εξής: 0,625% την 01/01/2016, 1,25% την 01/01/2017, 1,875% την 01/01/2018 και 2,50% την 01/01/2019.
- **Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας:** Εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%, ενώ υπάρχει η δυνατότητα να ανέλθει και σε ποσοστό υψηλότερο του 2,50% εφόσον αυτό δικαιολογείται κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 127 του Ν.4261/2014. Η Τράπεζα της Ελλάδος, για το 2016 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε 0%.
- **Βάσει της απόφασης 212/1/22.12.2016** της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων και στα πλαίσια της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), ορίστηκαν για την Τράπεζα πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 1,25% από 01/01/2017.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες για τα έτη 2016 και 2015.

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-16	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	347.103	349.006
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	318.495	317.355
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	28.608	31.651
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	0	0
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	37.310	44.080
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,7%	12,6%

Ποσά σε χιλ. €

31-Δεκ-15	Ενοποιημένη	Ατομική
1. Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWA)	355.437	353.975
2. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον πιστωτικό κίνδυνο	329.528	325.216
3. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον λειτουργικό κίνδυνο	25.909	28.759
4. Σταθμισμένο Ενεργητικό για τον κίνδυνο συγκέντρωσης	0	0
5. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	35.826	41.147
6. Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,1%	11,6%

Σημείωση: ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας προκύπτει από την διαίρεση του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων (γραμμή 5) με το Συνολικά Σταθμισμένο Ενεργητικό (γραμμή 1).

Το ελάχιστο όριο του Συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, όπως έχει προσδιοριστεί από την ΤτΕ είναι 8% επαυξημένο με 0,625% για τους σκοπούς του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου.

4.12.1 Κίνδυνος Κεφαλαιακής Επάρκειας

Ο κίνδυνος αυτός αφορά στο επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς τα ίδια κεφάλαια προσδιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών. Η Τράπεζα επιδιώκει να έχει την απαιτούμενη επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων, συνεκτιμώντας τη δυσμενή οικονομική συγκυρία η οποία είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα Ίδια Κεφάλαια (που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του συνολικού δείκτη κεφαλαίου) αποτελούνται από Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 και από Κεφάλαια της Κατηγορίας 2. Η Τράπεζα κάνει χρήση κεφαλαίων κατηγορίας 2, μετά από τις απαιτούμενες αποσβέσεις κεφαλαίου¹.

Μετά την αύξηση των κεφαλαίων της κατηγορίας 1 και την δημιουργία κεφαλαίων της κατηγορίας 2, με την ανακεφαλαιοποίηση του 12ου/2015, η Τράπεζα, κατά το 2016, σε ατομική και ενοποιημένη βάση παρουσίασε επάρκεια ιδίων κεφαλαίων. Η πολιτική της, στο πεδίο αυτό, κατά το 2016, και συνεχίζεται και το 2017 είναι η τόνωση της κεφαλαιακής της βάσης.

4.13 Εύλογες Αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

4.13.1 Χρηματοοικονομικά στοιχεία μη αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	314.909.122	314.909.122	-	-	314.909.122
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	311.048.645	311.048.645	83.000.311	228.048.334	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	11.504.268	11.504.268	-	-	11.344.162

Ποσά σε €	Τράπεζα				
	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	345.237.785	345.237.785	-	-	345.237.785
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	311.128.122	311.128.122	83.079.788	228.048.334	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	11.504.268	11.504.268	-	-	11.344.162

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2015	31.12.2015	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	319.812.618	319.812.618	-	-	319.812.618
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	324.626.420	324.626.420	92.929.597	231.696.823	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	9.006.390	9.006.390	-	-	9.006.390

Ποσά σε €	Τράπεζα				
	31.12.2015	31.12.2015	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	349.180.351	349.180.351	-	-	349.180.351
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	324.669.234	324.669.234	92.972.411	231.696.823	-
Εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά δάνεια	9.006.390	9.006.390	-	-	9.006.390

¹ Τα κεφάλαια της κατηγορίας 2 αποτελούνται από 2 ομόλογα πενταετούς διάρκειας. i) Ονομαστικής αξίας €9,0εκ, εκδόσεως 12^{ος}/2015 και ii) Ονομαστικής αξίας €2,5εκ., εκδόσεως 12^{ος}/2016

Ο παραπάνω πίνακας παρουσιάζει την λογιστική αξία και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καθώς και τη κατηγοριοποίησή τους.

Η εύλογη αξία των εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων και λοιπών δανείων υπολογίζεται με τη μέθοδο της προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς παρόμοιων προϊόντων.

Η εύλογη αξία των Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών εκτιμάται ότι προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους διότι αφορούν μεταβλητού επιτοκίου δάνεια, τα οποία αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η εύλογη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις και υποχρεώσεις χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες και Υποχρεώσεις προς πελάτες) που δεν επιμετρώνται στις οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία, προσεγγίζει την αντίστοιχη λογιστική αξία τους, είτε γιατί αφορούν βραχυπρόθεσμες συναλλαγές είτε γιατί επανατιμολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4.13.2 Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμημένα στην εύλογη αξία

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.049.735	1.049.735	-	1.049.735	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.598.623	1.598.623	78.762	-	1.519.861

Ποσά σε €	Τράπεζα				
	31.12.2016	31.12.2016	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.049.735	1.049.735	-	1.049.735	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.462.675	1.462.675	73.106	-	1.389.569

Ποσά σε €	Όμιλος				
	31.12.2015	31.12.2015	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.026.292	1.026.292	-	1.026.292	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.259.151	1.259.151	120.111	-	1.139.040

Ποσά σε €	Τράπεζα				
	31.12.2015	31.12.2015	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
	Λογιστική Αξία	Εύλογη Αξία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού					
Χρημ/ικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.026.292	1.026.292	-	1.026.292	-
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	1.072.148	1.072.148	72.880	-	999.268

Η αποτίμηση σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού του επιπέδου 3 διενεργείται με την χρήση μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Το επίπεδο 3 περιλαμβάνει μετοχές του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου. Οι μετοχές του επιπέδου 3 δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά ή δεν υπάρχουν διαθέσιμες τιμές από τρίτους διαπραγματευτές. Η αποτίμηση των εν λόγω μετοχών σε εύλογη αξία προσεγγίστηκε μέσω της μεθόδου της καθαρής αξίας του ενεργητικού.

Για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 δεν υπήρξαν μεταφορές των χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των επιπέδων διαβάθμισης.

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η συμφωνία των μεταβολών των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία και έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2016	2015
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	1.139.040	2.711.490
Λοιπές μεταβολές	-	-
Προσθήκες περιόδου	-	61.270
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	380.821	(1.633.720)
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.519.861	1.139.040

Ποσά σε €	Τράπεζα	
	2016	2015
Αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση		
Υπόλοιπο έναρξης 01 Ιανουαρίου	999.268	2.571.778
Λοιπές μεταβολές	-	-
Προσθήκες περιόδου	-	-
Διαθέσεις	-	-
Μεταβολή εύλογης αξίας	390.300	(1.572.509)
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.389.569	999.268

4.13.3 Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση απαιτήσεων (Tax Credits) έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά την 31/12/2016 οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του Ομίλου ανέρχονταν σε 24,3εκ.€ (έναντι 26,6εκ.€ την 31/12/2015).

Με βάση την Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων, αναφέρεται ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4302/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, με την από τις 24 Νοεμβρίου 2015 απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίες δύνανται να προσμετρώνται στα εποπτικά κεφάλαια.

Με την υπαγωγή αυτή κατοχυρώνεται η προσωρινή φορολογική απαίτηση (D.T.A.) με τη μετατροπή της σε οριστική απαίτηση (D.T.C.) έναντι του Δημοσίου, με αντίστοιχη ωφέλεια στον υπολογισμό των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων καθώς στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 αλλά προσμετρώνται στο σταθμισμένο ενεργητικό του Ομίλου με βάση τους ισχύοντες συντελεστές.

Τον Μάρτιο του 2017 ψηφίστηκε ο νέος νόμος με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27Α του Νόμου 4172/2013. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν την 20ετή απόσβεση των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, επεκτείνεται ο σκοπός του άρθρου 27Α, πέραν των ζημιών PSI και των προβλέψεων απομείωσης δανείων και στις ζημιές από οριστική διαγραφή/πώληση δανείων καθώς επίσης και στις λογιστικές διαγραφές δανείων.

Κατά την 31/12/2016, το μέγιστο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που πληροί τα κριτήρια των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων και που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται σε 19εκ.€

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Τράπεζα επανεκτιμά την αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της, γεγονός που είναι πιθανό να οδηγήσει στη μεταβολή του υπολοίπου τους στην κατάσταση οικονομικής θέσης και κατά επέκταση των εποπτικών της κεφαλαίων.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων καθώς και η ενδεχόμενη μετατροπή τους σε απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (Tax Credits) μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από: α) τη μελλοντική μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και β) την δυσμενή αλλαγή των κανονισμών που διέπουν τον χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια. Στην περίπτωση όπου κάποιος από τους ανωτέρω κινδύνους λάβει χώρα, αυτό πιθανόν θα έχει δυσμενή επίπτωση στην επάρκεια των εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
<i>Έσοδα τόκων από:</i>				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	369.044	394.523	369.044	394.523
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.830.337	25.001.189	20.869.531	26.957.993
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	19.199.380	25.395.712	21.238.574	27.352.516
<i>Έξοδα τόκων από:</i>				
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες (ΕΛΑ)	1.205.353	508.585	1.205.353	508.585
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	65.633	82.288	65.633	82.288
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	584.498	6.390	584.498	6.390
Υποχρεώσεις προς πελάτες	5.743.040	10.796.316	5.372.578	10.462.728
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	7.598.523	11.393.579	7.228.061	11.059.991
Καθαρά έσοδα από τόκους	11.600.857	14.002.134	14.010.513	16.292.525

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Έσοδα Προμηθειών Λιανικής τραπεζικής	679.201	617.121	679.201	617.121
Έσοδα Προμηθειών Επιχειρηματικών χορηγήσεων	500.156	554.779	500.156	554.779
Έξοδα Προμηθειών	(6.745)	(12.868)	(6.745)	(12.868)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	1.172.612	1.159.033	1.172.612	1.159.033

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	7.066.240	6.661.219	5.904.375	5.548.752
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλέπε Σημείωση 8)	(4.756)	92.626	(9.960)	53.220
Σύνολο	7.061.483	6.753.845	5.894.415	5.601.972

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού για την Τράπεζα και τον Όμιλο παρατίθεται παρακάτω:

Αριθμός προσωπικού	Όμιλος	
	31.12.2016	31.12.2015
Τράπεζα	209	196
Κρητικά Ακίνητα	4	4
Κρητικές Συμμετοχές	0	0
ΝΕΑ ΧΩΡΑ	0	0
Αξιοποίηση Κρητικών Ακινήτων	0	0
ΑΒΕΑ	18	18
ΒΙΟΧΥΜ	24	25
Σύνολο	255	243

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο 2112/20 να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά κατηγορία εργαζομένου (π.χ. η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας).

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, μείωσε την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ. Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και αποζημιώσεων που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κόστος υπηρεσίας	3.512	69.914	-	39.227
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	20.395	22.711	-	13.993
Σύνολο	23.908	92.626	-	53.220

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Παρούσα Αξία μη-χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	639.827	637.530	463.618	473.578
Σύνολο	639.827	637.530	463.618	473.578

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	637.530	555.665	473.578	416.347
Απόκτηση/συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	-
Εργοδοτικές εισφορές	-	-	-	-
Χρησιμοποιηθείσες παροχές	(9.960)	(18.456)	(9.960)	(3.685)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στα Αποτελέσματα Χρήσης	23.908	92.626	-	53.220
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(11.650)	7.696	-	7.696
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	639.827	637.530	463.618	473.578

*Οι προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση λόγω σημαντικότητας έχουν αχθεί στα αποτελέσματα χρήσης.

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημία από αλλαγή των υποθέσεων	-	6.692	-	6.692
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημία από εμπειρικές προσαρμογές	-	-	-	-
Σύνολο	-	6.692	-	6.692

*Οι προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση λόγω σημαντικότητας έχουν αχθεί στα αποτελέσματα χρήσης.

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου	637.530	555.665	473.578	416.347
Απόκτηση/Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	-	-
Κόστος υπηρεσίας	3.512	69.914	-	39.227
Χρηματοοικονομικό κόστος	20.395	22.711	-	13.993
Εισφορές εργαζομένων	-	-	-	-
Παροχές ταμείων	-	-	-	-
Χρησιμοποιηθείσες παροχές από τον Όμιλο / Τράπεζα	(9.960)	(18.456)	(9.960)	(3.685)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς	-	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο	-	-	-	-
Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:	-	-	-	-
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές αναλογιστικών παραδοχών	(11.650)	7.696	-	7.696
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου	639.827	637.530	463.618	473.578

Σημ.: Τα προαναφερθέντα κονδύλια συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι Λοιπά Στοιχεία Παθητικού (βλ. Σημείωση 20)

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Επιτόκιο προεξόφλησης	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	0,75%	1,00%	0,75%	1,00%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
		Όπως αναμορφώθηκε		
Ενοίκια	725.886	738.880	629.284	629.914
Φόροι - Τέλη	419.368	540.840	198.347	315.633
Έξοδα τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρικής ενέργειας	677.718	628.942	449.150	470.920
Έξοδα συντήρησης	294.484	366.845	232.381	271.972
Αμοιβές τρίτων	2.096.017	2.209.404	1.507.790	1.551.336
Εισφορές ΤΕΚΕ (Σκέλος κάλυψης Καταθέσεων και Σκέλος Εξυγίανσης)	148.889	95.847	148.889	95.847
Λοιπά έξοδα	1.606.440	2.132.254	794.251	1.398.112
Σύνολο	5.968.802	6.713.012	3.960.092	4.733.734

Η παρουσίαση του κονδυλίου «Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα» της χρήσης 2015 για τον Όμιλο αναμορφώθηκε έτσι ώστε τα υπόλοιπα να είναι άμεσα συγκρίσιμα με τη παρουσίαση της χρήσης 2016. Λεπτομερής περιγραφή της αναμόρφωσης παρατίθεται στην Σημείωση 32 «Αναμόρφωση Κονδυλίων στις Οικονομικές Καταστάσεις».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών της χρήσης

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	1.085.669	6.636.558	1.085.669	6.636.558
Προβλέψεις εγγυητικών επιστολών	(85.669)		(85.669)	
Λοιπές απαιτήσεις κατά πελατών	599.860	-	529.860	-
Σύνολο	1.599.860	6.636.558	1.529.860	6.636.558

Σωρευτικές Προβλέψεις Απομείωσης Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	113.275.793	115.085.598	113.275.793	115.085.598
Σύνολο	113.275.793	115.085.598	113.275.793	115.085.598

Η κίνηση των σωρευτικών προβλέψεων για απομείωση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Για την Τράπεζα και τον Όμιλο	
	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο προβλέψεων 01 Ιανουαρίου	115.085.598	108.692.396
Κίνηση στο 2016		
Προβλέψεις χρήσης	1.085.669	6.636.558
Διαγραφές	(2.895.474)	(104.268)
Μείον προβλέψεις Εγγυητικών Επιστολών		(139.089)
Υπόλοιπο προβλέψεων 31 Δεκεμβρίου	113.275.793	115.085.598

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Ταμείο	3.327.272	3.478.651	3.265.907	3.443.685
Λογαριασμοί όψεως στην Τράπεζα της Ελλάδος	5.232.387	4.946.461	5.232.387	4.946.461
Σύνολο	8.559.659	8.425.112	8.498.294	8.390.146
Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.364.028	8.036.243	3.364.028	8.036.243
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	-	2.112.694	-	2.112.694
Σύνολο	3.364.028	10.148.937	3.364.028	10.148.937

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Ομόλογα έκδοσης εταιρειών και τραπεζών	1.049.735	1.026.292	1.049.735	1.026.292
Σύνολο	1.049.735	1.026.292	1.049.735	1.026.292

Τα παραπάνω αφορούν ομόλογα, τα οποία έχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση:				
Μετοχές & μερίδια	1.607.801	1.259.151	1.462.675	1.072.148
Σύνολο	1.607.801	1.259.151	1.462.675	1.072.148
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.259.151	2.750.379	1.072.148	2.610.666
Λοιπές μεταβολές *	(9.470)	(38.241)		(35.531)
Προσθήκες περιόδου		80.000		30.000
Μεταβολή εύλογης αξίας	390.527		390.527	
Μειώσεις/προβλέψεις υποτίμησης περιόδου*	(41.585)	(1.532.987)		(1.532.987)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.598.623	1.259.151	1.462.675	1.072.148

*Όπως αναμορφώθηκε

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος			Τράπεζα		
	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	1.998.322	-	1.998.322	2.067.605	-	2.067.605
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	119.573	-	119.573	115.973	-	115.973
Λοιπές μεταβολές	144.107	-	144.107	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	2.262.001	-	2.262.001	2.183.578	-	2.183.578
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	(1.171.288)	-	(1.171.288)	(1.144.139)	-	(1.144.139)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	(5.092)	-	(5.092)	-	-	-
Αποσβέσεις	(176.866)	-	(176.866)	(172.264)	-	(172.264)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	(1.353.246)	-	(1.353.246)	(1.316.403)	-	(1.316.403)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	908.756	-	908.756	867.174	-	867.174
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	2.262.001	-	2.262.001	2.183.578	-	2.183.578
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	149.000	-	149.000	148.785	-	148.785
Λοιπές μεταβολές	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	2.411.001	-	2.411.001	2.332.362	-	2.332.362
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	(1.353.246)	-	(1.353.246)	(1.316.403)	-	(1.316.403)
Εξαγορά θυγατρικής	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	(182.319)	-	(182.319)	(175.457)	-	(175.457)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	(1.535.564)	-	(1.535.564)	(1.491.861)	-	(1.491.861)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	875.437	-	875.437	840.502	-	840.502

Κατά την ενοποίηση των θυγατρικών εταιρειών δεν σχηματίστηκε υπεραξία (υπεραξίες που προέκυψαν από την ενσωμάτωση θυγατρικών που αποκτήθηκαν πριν από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΠ έχουν μεταφερθεί αρνητικά στην καθαρή θέση κατά την ημερομηνία μετάβασης).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ποσά σε €	ΤΡΑΠΕΖΑ						Σύνολο
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	2.445.211	6.766.089	65.071	5.572.330	6.729.397	282.324	21.860.422
Προσθήκες	-	9.280	-	7.528	93.390	-	110.198
Μεταφορές	-	-	-	254.019	-	(254.019)	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(671.736)	-	-	(671.736)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	2.445.211	6.775.369	65.071	5.162.141	6.822.787	28.305	21.298.884
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	(247.297)	(43.336)	(2.263.829)	(4.665.851)	-	(7.220.313)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	-	-	231.956	-	-	231.956
Αποσβέσεις	-	(136.381)	(2.934)	(353.205)	(623.253)	-	(1.115.773)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(383.678)	(46.270)	(2.385.079)	(5.289.104)	-	(8.104.131)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	2.445.211	6.391.691	18.801	2.777.062	1.533.683	28.305	13.194.753
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	2.445.211	6.775.369	65.071	5.162.141	6.822.787	28.305	21.298.884
Προσθήκες	-	3.228	-	1.121	75.786	-	80.136
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	7.604	-	7.604
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	2.445.211	6.778.597	65.071	5.163.262	6.906.178	28.305	21.386.624
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	(383.678)	-	(46.270)	(5.289.104)	-	(8.104.131)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	129.707	-	-	-	-	129.707
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	(67.786)	-	(2.459)	(337.299)	(600.451)	(1.007.995)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	(321.757)	-	(48.729)	(5.889.555)	-	(8.982.419)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	2.445.211	6.456.841	16.342	2.440.884	1.016.622	28.305	12.404.206

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανήματα & Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	6.338.544	19.152.479	6.461.100	291.493	5.572.330	7.248.493	401.009	45.465.448
Προσθήκες	-	83.044	248.532	(6.861)	7.528	148.802	(134.274)	346.771
Λοιπές μεταβολές παγίων *	-	48.308	-	-	-	-	-	48.308
Μεταφορές *	(303.116)	(83.449)	(176.857)	15.104	254.019	(3.716)	(223.513)	(521.529)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	(671.736)	-	-	(671.736)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	6.035.428	19.200.382	6.532.775	299.736	5.162.141	7.393.579	43.222	44.667.262
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	(414.851)	(5.288.437)	(270.664)	(2.263.829)	(5.172.661)	-	(13.410.442)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων *	-	(145.278)	596.760	35.668	231.956	42.790	-	761.896
Αποσβέσεις	-	(406.281)	(216.723)	(9.716)	(353.205)	(647.321)	-	(1.633.246)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(966.410)	(4.908.400)	(244.711)	(2.385.079)	(5.777.192)	-	(14.281.792)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	6.035.428	18.233.972	1.624.375	55.025	2.777.062	1.616.386	43.222	30.385.470
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	6.035.428	19.200.382	6.532.775	299.736	5.162.141	7.393.579	43.222	44.667.262
Προσθήκες	-	476.507	225.390	15.655	1.121	91.124	259.998	1.069.794
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	103.440	100.558	(41.624)	-	7.012	-	169.386
Μεταφορές	(740.481)	(9.159.643)	-	-	-	-	(86.586)	(9.986.710)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	(1.838)	-	-	-	(1.838)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	5.294.947	10.620.686	6.858.722	271.930	5.163.262	7.491.714	216.634	35.917.894
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	(966.410)	(4.908.400)	(244.711)	(2.385.079)	(5.777.192)	-	(14.281.792)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	149.303	(198.424)	27.806	-	11.006	-	(10.309)
Μεταφορές	-	534.225	-	-	-	-	-	534.225
Αποσβέσεις	-	(275.800)	(122.895)	(4.993)	(337.299)	(637.458)	-	(1.378.445)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	(558.682)	(5.229.719)	(221.898)	(2.722.378)	(6.403.644)	-	(15.136.321)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	5.294.947	10.062.004	1.629.004	50.032	2.440.884	1.088.070	216.634	20.781.573

* Όπως αναμορφώθηκαν

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος	Τράπεζα
	Γήπεδα - οικόπεδα & Κτίρια	Γήπεδα και οικόπεδα
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	303.090	-
Προσθήκες	-	-
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	-	-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	-	-
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία	-	-
Διαγραφές/Πωλήσεις	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	303.090	-
Αξία κτήσης		
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	303.090	-
Προσθήκες	-	-
Μεταφορές από Ενσώματα Πάγια Στοιχεία	8.155.171	-
Μεταφορές από Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού	5.251.373	1.845.986
Διαφορές Αποτίμησης στην εύλογη αξία	3.966.722	1.043.014
Διαγραφές/Πωλήσεις	(303.090)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	17.373.266	2.889.000

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 πραγματοποιήθηκαν μεταφορές από τις κατηγορίες «Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού» και «Ενσώματα Πάγια Στοιχεία» στην κατηγορία «Ακίνητα επενδύσεων» ποσού 5.251.373€ και 8.155.171€ αντίστοιχα για τον Όμιλο και ποσού 1.845.986€ και μηδέν € αντίστοιχα για την Τράπεζα. Τα εν λόγω ακίνητα αποτιμήθηκαν σε εύλογη αξία με βάση την λογιστική πολιτική του Ομίλου και της Τράπεζας (Σημ:2.16), όπως αυτή αναθεωρήθηκε τη χρήση 2016. Οι μεταβολές που προέκυψαν από την αποτίμηση των εν λόγω Ακινήτων Επενδύσεων σε εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθαν στο ποσό 3.966.722€ (2015: 0€) και 1.043.014€ (2015: 0€) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Οι προαναφερθείσες διαφορές από αποτίμηση στην εύλογη αξία καθώς και τα καθαρά αποτελέσματα από πώληση επενδυτικού ακινήτου του Ομίλου απεικονίζονται στο κονδύλι «Καθαρά Λοιπά Έσοδα» της Κατάστασης των αποτελεσμάτων της χρήσης 2016. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των Ακινήτων Επενδύσεων χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι, όπως αναλύεται στην Σημείωση 2.16 «Ακίνητα Επενδύσεων». Οι εύλογες αξίες των Ακινήτων επενδύσεων του Ομίλου και της Τράπεζας κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων	174.077	180.875	174.077	180.875
Δάνεια σε πελάτες	18.147.376	18.122.532	18.147.376	18.122.532
Συμμετοχές σε θυγατρικές	(1.034.649)	(64.693)	(64.693)	(64.693)
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες	1.182.848	-	-	-
Επενδυτικοί τίτλοι	2.545.933	2.659.186	2.545.933	2.659.186
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	(868.528)	895.540	(868.528)	(828.824)
Επενδυτική περιουσία	(837.810)	-	(837.810)	-
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(91.390)	(360.885)	(93.826)	(105.403)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.279.260	(302.355)	1.279.260	723.253
	20.497.118	21.130.201	20.281.789	20.686.926
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(2.037)	(228.297)	(2.037)	(228.297)
	(2.037)	(228.297)	(2.037)	(228.297)
Από μεταφερόμενη ζημία	3.833.800	5.675.280	3.833.800	5.675.280
Σύνολο	24.328.881	26.577.183	24.113.552	26.133.908

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους				
Περιουσία, βιομηχανοστάσια και εξοπλισμός	(558.884)	1.493.098	-	-
Επενδυτική περιουσία	4.200.437	-	-	-
Ασώματα στοιχεία ενεργητικού	(202.013)	(57.246)	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(1.854.941)	(332.951)	-	-
	1.584.599	1.102.901	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(64.301)	(336.827)	-	-
Αποθεματικό προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	(3.379)	-	-	-
Από μεταφερόμενη ζημία	-	-	-	-
Σύνολο	1.516.919	766.074	-	-

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμψηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά.

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους στην Τράπεζα και στον Όμιλο προέρχονται κατά κύριο λόγο από διαφορές στη λογιστική βάση και τη φορολογική βάση οι οποίες δεν έχουν ημερομηνία λήξης και κατά συνέπεια η ανακτησιμότητά τους δεν τίθεται σε αμφισβήτηση στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους (Τράπεζα) που σχετίζονται με φορολογικές ζημίες οι οποίες μεταφέρονται προς συμψηφισμό στα επόμενα έτη ανέρχονται σε ποσό 3.833.800€ και είναι ανακτήσιμες με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο της Τράπεζας.

Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 περί κεφαλαιακών απαιτήσεων αναφέρει ότι οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που στηρίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 της Τράπεζας. Εντούτοις, το άρθρο 27^Α του Ν.4172/2013, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού (Ν.4302/2014 και Ν.4340/2015) επιτρέπουν, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, την μετατροπή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προέκυψαν από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου και οι οποίες έχουν λογιστεί έως 30 Ιουνίου 2015 σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού δημοσίου (Φορολογικές Πιστώσεις). Η Τράπεζα, βάσει της απόφασης της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της 24 Νοεμβρίου 2015, έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 27^Α του Ν.4172/2013 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν.4340/2015). Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, αφορούν στην

προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Οι επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της 31/12/2016 ανήλθαν σε 19 εκ. € τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και σε επίπεδο Τράπεζας. Πρόκειται για τον αναλογούντα φόρο, 29% επί των προσωρινών διαφορών των συσσωρευμένων προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015. Η ύπαρξη φορολογικών ζημιών κατά τη χρήση του 2016 συνιστά τη βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία Φορολογικών Πιστώσεων, και οι οποίες υπολογίζονται ως ποσοστό των λογιστικών μετά από φόρους ζημιών βάσει ΔΠΧΑ προς τα Ίδια Κεφάλαια (μη-συμπεριλαμβανομένων των ζημιών της χρήσης). Το ποσοστό αυτό εφαρμόζεται στο υπόλοιπο των επιλέξιμων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ενός συγκεκριμένου έτους για να υπολογιστεί η Φορολογική Πίστωση που θα μετατραπεί στο έτος αυτό σε σχέση με το προηγούμενο φορολογικό έτος. Η Κοινοτική Οδηγία 575/2013 επιτρέπει στα πιστωτικά ιδρύματα να μην αφαιρούν για σκοπούς υπολογισμού του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας τις επιλέξιμες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από το Κεφάλαιο Κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	109.978	97.434	109.978	97.434
Προπληρωθέντα έξοδα	419.926	237.398	271.792	237.398
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	11.020.788	10.873.298	11.020.788	10.873.298
Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς/Αποθέματα Ακινήτων	25.730.985	31.161.812	10.689.981	9.830.490
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	4.910.749	4.577.341	1.993.418	1.399.095
Λοιπά Στοιχεία	4.180.678	5.622.624	1.146.721	1.318.969
Σύνολο	46.373.105	52.569.907	25.232.678	23.756.684

Η Οδηγία 2014/49 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία θεσπίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες που αφορούν τη σύσταση και τη λειτουργία των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων, ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το νόμο 4370/2016. Βάσει του νόμου αυτού, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση συμμετοχής στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (Τ.Ε.Κ.Ε.). Στον παραπάνω πίνακα το «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων» αφορά τη συμμετοχή της Τράπεζας στο ενεργητικό του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων και του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων συνολικού ποσού 11.020.788€ την 31/12/2016 (31/12/2015: 10.873.298€).

Τα «Περιουσιακά στοιχεία από Πλειστηριασμούς/Αποθέματα Ακινήτων» αφορούν ακίνητα από πλειστηριασμούς ή από ανάκτηση ληφθεισών εξασφαλίσεων για την Τράπεζα, ενώ για τον Όμιλο περιλαμβάνει και αποθέματα ακινήτων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Τα κονδύλια αυτά αποτιμήθηκαν στην μικρότερη αξία μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους, το οποίο επέφερε για την κλειόμενη χρήση του 2016 απομείωση αξίας ποσού 1.667.049€ και 541.422€ για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα και απεικονίζονται στη γραμμή των Αποτελεσμάτων «Απομείωση αξίας λοιπών στοιχείων Ενεργητικού».

Τα «Λοιπά Στοιχεία» για τον Όμιλο περιλαμβάνουν και την αξία αποθεμάτων εμπορευμάτων την 31/12/2016 των εταιρειών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» συνολικού ποσού 3.029.519€ (31/12/2015: 2.956.254€).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ
α) Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Χρηματοδότηση Ε.Λ.Α.	78.009.750	74.003.186	78.009.750	74.003.186
Σύνολο	78.009.750	74.003.186	78.009.750	74.003.186

Το παραπάνω ποσό αφορά χρηματοδότηση από την Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ενίσχυσης ρευστότητας (Ε.Λ.Α.). Η Τράπεζα εξακολουθεί να έχει πρόσβαση στον έκτακτο μηχανισμό και διαθέτει επαρκή στοιχεία Ενεργητικού για ενεχυρίαση με σκοπό την άντληση πρόσθετης ρευστότητας.

β) Υποχρεώσεις προς Πελάτες

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
<i>Καταθέσεις:</i>				
Ιδιωτών	229.397.238	240.620.517	229.397.238	240.620.517
Επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών	52.945.704	55.113.646	53.025.181	55.156.459
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	16.731.654	15.352.881	16.731.654	15.352.881
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	11.974.049	13.539.376	11.974.049	13.539.376
Σύνολο	311.048.645	324.626.420	311.128.122	324.669.234
<i>Καταθέσεις:</i>				
Ταμειυτηρίου	49.546.918	61.534.678	49.546.918	61.534.678
Τρεχούμενοι & Όψεως	33.453.393	31.394.919	33.532.870	31.437.733
Προθεσμίας	228.048.334	231.696.823	228.048.334	231.696.823
Σύνολο	311.048.645	324.626.420	311.128.122	324.669.234

Σύμφωνα με το Ν.4151/2013, όλοι οι αδρανείς λογαριασμοί καταθέσεων μετά την πάροδο 20 ετών υπόκεινται σε παραγραφή υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υποχρεούνται μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους να αποδίδουν τα ταμειακά διαθέσιμα αυτών των αδρανών λογαριασμών στο Ελληνικό δημόσιο. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφο 6 της Νομοθετικής Πράξης που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως «Ν.84/18.7.2015», η προαναφερόμενη υποχρέωση της Τράπεζας σύμφωνα με το Ν.4151/2013, αναστέλλεται. Για το έτος 2016 η συνολική αξία των αδρανών καταθετικών λογαριασμών που εμπίπτει στις παραπάνω διατάξεις ανέρχεται σε μηδέν ευρώ.

γ) Υποχρεώσεις προς άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
<i>Υποχρεώσεις σε άλλες Τράπεζες</i>				
Όψεως	3.497.117	2.082.301	2.603.909	1.651.402
Προθεσμίας	-	2.104.149	-	2.104.149
Σύνολο	3.497.117	4.186.449	2.603.909	3.755.551

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Πιστωτές και προμηθευτές	2.209.086	4.874.086	200.527	270.617
Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης	128.420	214.089	128.420	214.089
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	620.379	1.036.692	589.530	921.285
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	641.562	727.382	71.066	115.063
Υποχρεώσεις από μη ληφθείσα άδεια προσωπικού	278.800	272.074	278.800	272.074
Επιταγές υπό εκκαθάριση	256.098	2.218.496	256.098	2.218.496
Υποχρεώσεις από Παροχές στο Προσωπικό (Σημείωση 8)	639.827	637.530	463.618	473.578
Λοιπές βραχυχρόνιες υποχρεώσεις	1.067.987	1.266.746	925.875	911.211
Σύνολο	5.842.159	11.247.094	2.913.935	5.396.412

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ
α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας. Στις επιβεβαιωτικές επιστολές των Δικηγόρων της Τράπεζας προς τους Ορκωτούς Ελεγκτές αναφέρεται ότι δεν μπορεί να γίνει στην παρούσα χρονική στιγμή ασφαλής εκτίμηση για την έκβαση των υποθέσεων αυτών εφόσον βρίσκονται σε αρχικό στάδιο.

Σχετικά με τις αγωγές που έχουν γίνει από συνεταιριστικά μέλη κατά της Τράπεζας για τη Σύμβαση ειδικού λογαριασμού «ΑΠΟΔΙΔΩ», υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των υποθέσεων αυτών εφόσον πολλές εξ'αυτών αναμένεται να εκδικαστούν και όσες έχουν εκδικασθεί δεν υπάρχουν, μέχρι σήμερα, αποφάσεις δικαστηρίων. Η εκτίμηση του Νομικού Συμβούλου της Τράπεζας επί της εκβάσεως των αγωγών αυτών είναι ότι θα απορριφθούν για συγκεκριμένους λόγους που έχουν να κάνουν με την πληρότητα των εγγράφων που προσκομίζονται από πλευράς της Τράπεζας τα οποία αποδεικνύουν την νομιμότητα των συναλλαγών που έχουν λάβει χώρα. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις κατά της Τράπεζας δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση της Τράπεζας.

Στα πλαίσια των διεκδικήσεων από απαιτήσεις κατά πελατών της, η Τράπεζα έχει προβεί σε νομικές ενέργειες για τη δικαστική είσπραξη καθυστερούμενων οφειλών.

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Η Τράπεζα έχει ανέλεγκτες φορολογικά τις χρήσεις 2010 έως και 2016 ενώ έχει σχηματίσει σωρευτικές προβλέψεις ποσού 50.000€ για τις εν λόγω ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις οι οποίες και κρίνονται επαρκείς.

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, σε επίπεδο Ομίλου, δεν έχουν σχηματιστεί προβλέψεις για τυχόν διαφορές που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διενέργεια μελλοντικού φορολογικού ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεών τους εφόσον φορολογικοί έλεγχοι που διενεργήθηκαν στο παρελθόν και μάλιστα σε χρήσεις με λογιστικά και φορολογικά κέρδη δεν οδήγησαν στην επιβολή σημαντικών πρόσθετων φόρων. Στην παρούσα κατάσταση και με την πλειοψηφία των ανέλεγκτων χρήσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου να αφορούν σε χρήσεις με λογιστικές και φορολογικές ζημιές η διενέργεια εκτίμησης σε επίπεδο Ομίλου για τον σχηματισμό πρόβλεψης καθίσταται δυσχερής ενώ η Διοίκηση εκτιμά ότι οι όποιες διαφορές φορολογικού ελέγχου πιθανώς προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου.

Η Τράπεζα και οι θυγατρικές της δεν υποχρεούταν στην έκδοση Φορολογικού Πιστοποιητικού από Ορκωτό Ελεγκτή έως και τη χρήση 2015 ενώ από τη χρήση 2016 και μετά η έκδοση του «Ετήσιου Φορολογικού Πιστοποιητικού» έγινε προαιρετική (με εξαίρεση την Τράπεζα που δεν εμπίπτει ως Πιστωτικός Συνεταιρισμός στις διατάξεις εταιριών για προαιρετικό Φορολογικό Πιστοποιητικό) για τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου. Από αυτές, η εταιρεία «ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.» επέλεξε την υπαγωγή της στη διενέργεια ελέγχου Πιστοποιητικού Φορολογικής Συμμόρφωσης της χρήσης 2016. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρήσης 2016 της Τράπεζας.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιριών του Ομίλου έχουν ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Ανέλεγκτες χρήσεις
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	2011 – 2016
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	2011 – 2016
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	2012 – 2016
ΝΕΑ ΧΩΡΑ Α.Ε.	2007, 2011 – 2016*
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	2007, 2011 – 2015
ΑΒΕΑ Α.Ε.	2008, 2011 – 2016

*Σημειώνεται ότι η εταιρία «ΝΕΑ ΧΩΡΑ ΑΕ» συγχωνεύθηκε δια απορροφήσεως από τη μητρική της κατά 100% «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΕ» στις 27/10/2016

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Οι δανειακές δεσμεύσεις αφορούν εν ισχύ εγγυητικές επιστολές που έχει εκδώσει η Τράπεζα επ' ονόματι των πελατών της, όπως παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	11.912.640	21.863.939	11.916.102	21.863.939
Σύνολο	11.912.640	21.863.939	11.916.102	21.863.939

δ. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Οι δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις αφορούν υποχρεώσεις καταβολής μισθωμάτων (ενοικίων) προς εκμισθωτές για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζονται οι ελάχιστες εκτιμώμενες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Έως ένα (1) έτος	440.392	617.281	388.178	565.067
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.330.080	1.463.721	1.201.652	1.295.079
Πέραν των πέντε (5) ετών	1.228.321	1.535.072	964.321	1.259.072
	2.998.793	3.616.074	2.554.151	3.119.218

ε. Στοιχεία Ενεργητικού σε ενέχυρο

Κατά την 31/12/2016 ενεχυράστηκαν για τη λήψη ρευστότητας από τον ΕΛΑ, απαιτήσεις κατά πελατών ύψους 209,9εκ.€.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΡΙΔΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Το σύνολο του καταβλημένου συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς υπέρ το άρτιο του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και την 31 Δεκεμβρίου 2015 έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	# μεριδίων	Ονομαστική αξία	Τράπεζα και Όμιλος		
			Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
Κατά την 31.12.2015	5.969.429	3	17.908.287	82.597.961	100.506.248
Κατά την 31.12.2016	5.970.093	3	17.910.279	82.605.265	100.515.544

Στον κάτωθι πίνακα απεικονίζεται η κίνηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και της διαφοράς από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο για τις χρήσεις 2015 και 2016:

Ποσά σε €	Τράπεζα και Όμιλος		
	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μεριδίων υπέρ το άρτιο	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2015	43.210.368	49.492.128	92.702.496
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	5.893.881	1.909.871	7.803.752
Καθαρή Μείωση ονομαστικής αξίας μερίδας	(31.195.962)	31.195.962	-
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2015	17.908.287	82.597.961	100.506.248
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.992	7.304	9.296
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2016	17.910.279	82.605.265	100.515.544

Κατά την χρήση 2015 και μετά από την 24.11.2015 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνταίρων της Τράπεζας η Τράπεζα προχώρησε στην αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου εξουσιοδοτώντας το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την τελική τιμή διάθεσης των νέων μεριδίων εντός εύρους από 3€ έως 6€ εκάστη. Επιπλέον, η Γενική Συνέλευση καθόρισε τη νέα ονομαστική αξία της μερίδας από 12€ σε 3€ και μεταφορά της διαφοράς των 9€ στα αποθεματικά υπέρ το άρτιο. Εξ αιτίας της παραπάνω μείωσης της ονομαστικής αξίας, το κεφάλαιο από 43,2εκ.€ μειώθηκε σε 17,9εκ.€ και ταυτόχρονα αυξήθηκε το αποθεματικό υπέρ το άρτιο από 49,5εκ.€ σε 82,6εκ.€. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης, καθόρισε την τελική τιμή διάθεσης στα 5€ (απόφαση Δ.Σ. 530/29.12.2015).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	9.000.000	-	9.000.000	-
Εκδόσεις ομολόγων	2.500.000	9.000.000	2.500.000	9.000.000
Δεδουλευμένος τόκος	4.268	6.390	4.268	6.390
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	11.504.268	9.006.390	11.504.268	9.006.390

Την 13.07.2016 η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφάσισε την έκδοση ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης μέχρι το ποσό 4.000.000€. Τον Δεκέμβριο του 2016 η Τράπεζα άντλησε ποσό 2.500.000€ (υποδιαιρούμενο σε 250 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας 10.000€ και τιμής διάθεσης 10.000€), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η Διάρκεια των Ομολόγων ορίστηκε σε 5 έτη από την Ημερομηνία Έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε ετήσια. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 5,00% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων.

Βάσει της 24.11.2015 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων αυτής), η Τράπεζα αποφάσισε να εκδώσει εφάπαξ απλό ονομαστικό Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης ποσού 9.000.000€ (υποδιαιρούμενο σε 9.000 έγχαρτα ονομαστικά Ομόλογα ονομαστικής αξίας 1.000€ και τιμής διάθεσης 1.000€), με ιδιωτική τοποθέτηση. Η Διάρκεια των Ομολόγων ορίστηκε σε 5 έτη από την Ημερομηνία Έκδοσης ενώ η περίοδος καταβολής τοκομεριδίου ορίστηκε εξάμηνη. Το Ετήσιο Ονομαστικό Επιτόκιο ανέρχεται σε 6,50% μικτό, σταθερό για όλη τη διάρκεια των Ομολόγων. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Η εξόφληση του κεφαλαίου θα γίνει σε μία δόση, στο τέλος της διάρκειας των Ομολόγων. Το ποσό των 9.000.000€ καλύφθηκε πλήρως.

Οι λόγοι που επέβαλλαν την έκδοση των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

1. Ενίσχυση του Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας.
2. Κάλυψη ρευστότητας σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013.
3. Αύξηση των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

Τα καθαρά έσοδα της έκδοσης των Ομολόγων Μειωμένης Εξασφάλισης υπήχθησαν στην κατηγορία των Κεφαλαίων της Κατηγορίας 2 (Tier II) της Τράπεζας, όπως ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014 και το άρθρο 92 του Κανονισμού 575/2013, με σκοπό την ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Απαιτήσεις (Σύνολο)	48.583,4	48.874,8	48.583,4	48.874,8
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	30.322,5	29.367,7	30.322,5	29.367,7
Λοιπές εταιρείες	17.118,4	17.917,5	17.118,4	17.917,5
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	1.142,6	1.589,6	1.142,6	1.589,6
Υποχρεώσεις (Σύνολο)	905,0	894,1	905,0	894,1
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	79,5	42,8	79,5	42,8
Λοιπές εταιρείες	175,4	131,1	175,4	131,1
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	650,1	720,2	650,1	720,2
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	3.133,6	4.600,0	3.133,6	4.600,0
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	3,5	147,2	3,5	147,2
Λοιπές εταιρείες	3.072,1	4.382,9	3.072,1	4.382,9
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	58,0	70,0	58,0	70,0

Ποσά σε χιλ.€	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2016	31.12.2015	Από 1.1 έως 31.12.2016	31.12.2015
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα (Σύνολο)	3.203,1	3.546,7	3.203,1	3.546,7
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	1.975,3	2.012,8	1.975,3	2.012,8
Λοιπές εταιρείες	1.150,0	1.448,3	1.150,0	1.448,3
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	77,8	85,6	77,8	85,6
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα (Σύνολο)	7,6	29,8	7,6	29,8
<i>Το οποίο αναλύεται ως εξής:</i>				
Θυγατρικές	0,1	0,1	0,1	0,1
Λοιπές εταιρείες	0,1	0,4	0,1	0,4
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	7,3	29,3	7,3	29,3

Οι αποζημιώσεις και οι αμοιβές των στελεχών και μελών Δ.Σ. της Τράπεζας και του Ομίλου από 1 Ιανουαρίου έως και την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Ποσά σε χιλ.€	Όπως αναμορφώθηκε			
Αποζημιώσεις Μελών ΔΣ - Παράσταση στο ΔΣ	19,0	23,0	19,0	23,0
Αμοιβές Μελών ΔΣ - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (με Α.Π.Υ.)	296,7	288,2	12,0	12,0
Αμοιβές Δ/κων στελεχών Τράπεζας- μισθοδοσία	850,9	757,7	850,9	757,7
Ποσά σε χιλ.€	1.166,6	1.068,8	881,9	792,7

Οι διεταιρικές συναλλαγές που αναφέρονται ανωτέρω έχουν πραγματοποιηθεί σε όρους αγοράς και καθαρά εμπορική βάση (in an arm's length transactions). Οι χορηγήσεις έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας και έχουν δοθεί στα πλαίσια των εγκεκριμένων χρηματοδοτικών πολιτικών και διαδικασιών της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα οι χορηγήσεις προς τα συνδεδεμένα μέρη:

- Α) έχουν χορηγηθεί υπό το σύνηθες επιχειρηματικό πλαίσιο,
- Β) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους (επιτόκιο, εξασφαλίσεις) με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους,
- Γ) εξυπηρετούνται κανονικά και έχει σχηματιστεί πρόβλεψη - σε κάποιες περιπτώσεις - για τα υπόλοιπά τους,
- Δ) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο αποπληρωμής από το σύνηθες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Επωνυμία θυγατρικής	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
	31.12.2016	31.12.2015
ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.	74,20%	74,20%
ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ.	100,00%	100,00%
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	77,30%	77,30%
ΝΕΑ ΧΩΡΑ Α.Ε.	-	74,19%
ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.	79,88%	79,88%
ΑΒΕΑ	50,60%	50,60%

Η θυγατρική εταιρεία Νέα Χώρα Α.Ε. απορροφήθηκε από την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Κρητικά Ακίνητα Α.Ε. την 27 Οκτωβρίου του 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2016	2015
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.Ε.Σ."</u>		
Συμμετοχή στην "Prime Energy Α.Ε"	49,00%	30,00%
Συμμετοχή στην "Mesogeios Water Α.Ε"	30,00%	30,00%
Συμμετοχή στην "Βιομη/νια Επεξ/σias Γάλακτος Α.Ε"	25,00%	25,00%
Συμμετοχή στην "Αφοι Χιωτάκη Α.Β.Ε.Ε"	50,00%	40,92%
<u>Συμμετοχή μέσω "ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε."</u>		
Συμμετοχή στην "Κρητικές Αναπτύξεις Α.Ε"	-	50,00%
Συμμετοχή στην "Επιχειρηματικό Πάρκο Χανίων Α.Ε"	40,00%	42,88%
Συμμετοχή στην "Κρητική Ενεργειακή Α.Ε"	40,00%	40,00%

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθεται η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις για το 2016 και το 2015:

Ποσά σε €	Όμιλος	
	2016	2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	4.844.319	2.182.519
Προσθήκες	100.000	1.116.800
Μεταβολή από πωλήσεις/διαγραφές	(210.894)	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών)	(804.113)	-
Απομείωση υπεραξίας/αντιστροφή απομείωσης	1.084.894	1.309.000
Λοιπές Μεταβολές	(1.142)	236.000
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	5.013.063	4.844.319

Η «Απομείωση υπεραξίας/αντιστροφή απομείωσης» απεικονίζει την αντιστροφή προβλέψεων απομείωση υπεραξίας από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις, το οποίο εμφανίζεται στην κατάσταση των Αποτελεσμάτων στο κονδύλι «Απομείωση υπεραξίας / αντιστροφή απομείωσης συμμετοχών και λοιπών τίτλων». Για το 2015, στο εν λόγω κονδύλι απεικονίζονται επιπλέον και οι προβλέψεις απομείωσης αποτίμησης λοιπών τίτλων των θυγατρικών εταιρειών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	59.920	47.400	37.020	25.500
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	5.845	32.000	1.845	32.000
Σύνολο	65.765	79.400	38.865	57.500

Η ελεγκτική εταιρεία "ΥΗΥ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε." ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τις χρήσεις 2016 και 2015. Στον παραπάνω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία "ΥΗΥ ΑΞΩΝ Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.".

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Τακτικό αποθεματικό	2.614.059	2.614.059	2.614.059	2.614.059
Φορολογημένα	549.071	547.036	549.071	549.071
Αποθεματικό καταστατικού	983.698	983.698	983.698	983.698
Αποθεματικό εγγραφής	137.755	137.755	137.755	137.755
Λοιπά αποθεματικά	384.034	-	378.139	100.799
Σύνολο	4.668.618	4.282.549	4.662.723	4.385.383

Τα Λοιπά Αποθεματικά του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση 2016 περιλαμβάνουν αποθεματικό που σχηματίστηκε από την αποτίμηση την 31 Δεκεμβρίου 2016 των αξιογράφων διαθέσιμα προς πώληση, με μεταβολή της εύλογης αξίας ποσού 277.340€ μετά από φόρους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
		Όπως αναμορφώθηκε		
Μισθώματα κτιρίων	105.772	44.428	47.995	44.428
Μισθώματα θυρίδων	7.599	8.204	7.599	8.204
Μισθώματα POS	9.514	-	9.514	-
Επιχορηγήσεις προγραμμάτων και αμοιβές προγραμμάτων ΕΣΠΑ	28.543	22.314	28.543	22.314
Λοιπά έσοδα	357.521	180.568	180.594	24.677
Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες	3.102.300	3.065.308	-	-
Σύνολο	3.611.248	3.320.822	274.244	99.623

Τα «Αποτελέσματα από λοιπές μη τραπεζικές εργασίες» του Ομίλου για τη χρήση 2016 συνολικού ποσού 3.102.300€ (2015: 3.065.308€) περιλαμβάνουν κυρίως το μικτό κέρδος των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιριών «ΑΒΕΑ» και «ΒΙΟ.ΧΥΜ» ποσού 1.988.239€ και 1.105.603€ αντίστοιχα (2015: 2.347.039€ και 856.890€ αντίστοιχα).

Η παρουσίαση του κονδυλίου «Καθαρά Έσοδα από μη Τραπεζικές Υπηρεσίες» της χρήσης 2015 για τον Όμιλο αναμορφώθηκε έτσι ώστε τα υπόλοιπα να είναι άμεσα συγκρίσιμα με τη παρουσίαση της χρήσης 2016. Λεπτομερής περιγραφή της αναμόρφωσης παρατίθεται στην Σημείωση 32 «Αναμόρφωση Κονδυλίων στις Οικονομικές Καταστάσεις».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Τρέχων Φόρος	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος Φόρος	(2.641.940)	3.921.744	(1.907.169)	4.427.829
Σύνολο	(2.641.940)	3.921.744	(1.907.169)	4.427.829

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας για τις χρήσεις 2016 και 2015 ανέρχεται σε 29%, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1159/17.7.2015 και με τον Ν.4334/2015 (ΦΕΚ Α' 80/16-07-2015)).

Ο φόρος που αναλογεί στα κέρδη προ φόρων της Τράπεζας και των εταιριών του Ομίλου, διαφέρει από το ποσό, που θα προέκυπτε, αν εφαρμόζονταν οι επί μέρους ισχύοντες φορολογικοί συντελεστές, ως εξής:

Ποσά σε €	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Κέρδη / (Ζημιές) προ Φόρων	2.716.828	(3.405.721)	3.613.384	(1.926.108)
Φόρος που αναλογεί	(787.880)	987.659	(1.047.881)	558.571
Μη εκπιπτόμενα Έξοδα (αναλογία φόρου)	(41.252)	(63.754)	(11.748)	(17.728)
Μη φορολογητέα Έσοδα (αναλογία φόρου)		-		-
Φορολογικές ζημιές που έληξαν	(1.029.237)		(1.029.237)	
Χρεωστικά Αποθεματικά Ν.4172/2013 Αναπροσαρμογή φορολογικού συντελεστή (από 26% σε 29%)		2.602.188		2.504.548
Αναβαλλόμενος φόρος από απορρόφηση θυγατρικής Αναγνωρισθείσες Φορολογικές Ζημιές προηγούμενων Χρήσεων	(28.129) 247.783	1.365.865	247.783	1.365.865
Μη Αναγνωρισθείσες Φορολογικές Ζημιές Χρήσης	(886.306)	(965.007)		
Λοιπές φορολογικές προσαρμογές	(116.918)	(5.207)	(66.086)	16.574
Φόρος Εισοδήματος	(2.641.940)	3.921.744	(1.907.169)	4.427.829

Σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Τράπεζας και των εταιριών του Ομίλου βλέπε Σημείωση 21β.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Τον Απρίλιο 2017 δημοσιεύτηκε ο Ν. 4465/2017, με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27Α του Ν. 4172/2013. Ειδικότερα, στο άρθρο 27 προβλέπεται 20ετής περίοδος απόσβεσης (μεταφοράς) των ζημιών από διαγραφή δανείων, ενώ στο άρθρο 27Α ρυθμίζεται ο λογιστικός και εποπτικός χειρισμός της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που έχει ήδη αναγνωριστεί από τα πιστωτικά ιδρύματα με τρόπο συμβατό προς τις διαγραφές και αναδιρθρώσεις δανείων οφειλετών τους.

Στις 3 Μαΐου 2017 δημοσιεύτηκε ο Ν.4469/2017 «Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις». Με τον παραπάνω νόμο καθορίζεται η διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης χρηματικών οφειλών προς οποιονδήποτε πιστωτή, εφόσον η ρύθμιση των οφειλών αυτών κρίνεται από τους εμπλεκόμενους στην διαδικασία απαραίτητη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του οφειλέτη. Επίσης στο νόμο προβλέπεται ότι η παραπάνω διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών να διεξάγεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής υποβολής και διαχείρισης αιτήσεων.

Επίσης με τις διατάξεις του άρθρου 82 του Ν. 4472/2017 που δημοσιεύτηκε στις 19.5.2017, προστίθεται νέα παράγραφος στο άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, με την οποία προβλέπεται η καταβολή ετήσιας προμήθειας 1,5% για το υπερβάλλον ποσό της εγγυημένης από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του εκάστοτε ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης και του συντελεστή φορολόγησης 26% που ίσχυε κατά την αρχική εφαρμογή του άρθρου 27Α.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Α) Κατά την τρέχουσα χρήση ο Όμιλος τροποποίησε την παρουσίαση των «Καθαρών Εσόδων από μη τραπεζικές εργασίες» και αντιστοίχως την παρουσίαση των «Γενικών διοικητικών και λοιπών λειτουργικών εξόδων». Σε προηγούμενες περιόδους το λογιστικό υπόλοιπο των «Καθαρών εσόδων από μη τραπεζικές υπηρεσίες» εμπεριείχε το μικτό αποτέλεσμα από τις εμπορικές δραστηριότητες των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου και επομένως περιελάμβανε μέρος από τα «Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα» των εταιριών αυτών. Στην τρέχουσα περίοδο τα εν λόγω έξοδα διαχωρίστηκαν από το μικτό αποτέλεσμα εμπορικής λειτουργίας και παρουσιάζονται ξεχωριστά και συνολικά στο κονδύλι «Γενικά Διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα». Ως εκ τούτου, αναμορφωθήκαν για σκοπούς συγκρισιμότητας τα αντίστοιχα κονδύλια στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρήσης ως εξής:

	Όμιλος		
	Αναμορφωμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Δημοσιευμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Αναμόρφωση
Καθαρά Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	3.320.822	1.374.873	1.945.949
Σύνολο Εσόδων	18.797.989	16.852.040	1.945.949
Δαπάνες προσωπικού	(6.753.845)	(6.753.845)	-
Αποσβέσεις πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(1.810.112)	(1.810.112)	-
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(6.713.012)	(4.767.064)	(1.945.949)
Σύνολο Εξόδων	(15.276.970)	(13.331.021)	(1.945.949)
Καθαρά Λειτουργικά Έσοδα	3.521.020	3.521.020	0,00

Β) Κατά την τρέχουσα χρήση ο Όμιλος και η Τράπεζα τροποποίησε την παρουσίαση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών της. Σε προηγούμενες περιόδους η Κατάσταση Ταμειακών ροών με την έμμεση μέθοδο, ξεκινούσε με τα κέρδη μετά φόρων. Στη τρέχουσα χρήση η Κατάσταση Ταμειακών Ροών έχει ως βάση εκκίνησης τα κέρδη προ φόρων για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Η εν λόγω αναμόρφωση επηρέασε τα εξής υπόλοιπα στη Κατάσταση Ταμειακών Ροών της προηγούμενης χρήσης:

	Όμιλος		
	Αναμορφωμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Δημοσιευμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Αναμόρφωση
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(3.405.721)	516.023	(3.921.744)
Λοιπές προσαρμογές	662.932	(4.024.886)	4.687.817
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(1.357.789)	(591.716)	(766.073)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές δραστηριότητες	(18.912.445)	(18.912.445)	0,00

	Τράπεζα		
	Αναμορφωμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Δημοσιευμένα υπόλοιπα 31.12.2015	Αναμόρφωση
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.926.108)	2.501.721	(4.427.829)
Λοιπές προσαρμογές	-	(4.427.829)	4.427.829
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές δραστηριότητες	(20.622.411)	(20.622.411)	0,00

Γ) Στον Πίνακα Παγίων του Ομίλου της προηγούμενης χρήσης (Σημείωση 15) έγιναν διορθώσεις και μεταφορές ποσών στις επί μέρους κατηγορίες ενσώματων παγίων που αφορούσαν το κόστος κτήσης και τις αποσβέσεις τους, χωρίς να υπάρχει επίδραση στην αναπόσβεστη αξία της 31 Δεκεμβρίου 2015. Ως εκ τούτου ο Πίνακας Παγίων της 31 Δεκεμβρίου 2015 έχει αναμορφωθεί ως εξής:

**Όμιλος
Αναμορφωμένα υπόλοιπα**

Ποσά σε €	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανήματα & Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακινητοποιήσ εις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	6.338.544	19.152.479	6.461.100	291.493	5.572.330	7.248.493	401.009	45.465.448
Προσθήκες	-	83.044	248.532	(6.861)	7.528	148.802	(134.274)	346.771
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	48.308	-	-	-	-	-	48.308
Μεταφορές	(303.116)	(83.449)	(176.857)	15.104	254.019	(3.716)	(223.513)	(521.528)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	(671.736)	-	-	(671.736)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	6.035.428	19.200.382	6.532.775	299.736	5.162.141	7.393.579	43.222	44.667.263
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	(414.851)	(5.288.437)	(270.664)	(2.263.829)	(5.172.661)	-	(13.410.442)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	(145.278)	596.760	35.668	231.956	42.790	-	761.896
Αποσβέσεις	-	(406.281)	(216.723)	(9.716)	(353.205)	(647.321)	-	(1.633.246)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(966.410)	(4.908.400)	(244.712)	(2.385.078)	(5.777.192)	-	(14.281.792)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	6.035.428	18.233.972	1.624.375	55.024	2.777.063	1.616.386	43.222	30.385.470

**Όμιλος
Δημοσιευμένα υπόλοιπα**

Ποσά σε €	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανήματα & Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	6.338.544	19.152.479	6.461.100	291.493	5.572.330	7.248.493	401.009	45.465.448
Προσθήκες	-	83.044	248.532	(6.861)	7.528	148.802	(134.274)	346.771
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	48.308	-	-	231.956	-	-	280.264
Μεταφορές	(209.624)	-	-	-	254.019	-	(254.019)	(209.624)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	(671.736)	-	-	(671.736)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	6.128.920	19.283.831	6.709.632	284.632	5.394.096	7.397.295	12.716	45.211.123
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	(414.851)	(5.288.437)	(270.664)	(2.263.829)	(5.172.661)	-	(13.410.442)
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	218.088	-	-	(53)	-	-	218.035
Αποσβέσεις	-	(406.281)	(216.723)	(9.716)	(353.205)	(647.321)	-	(1.633.246)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(603.044)	(5.505.160)	(280.380)	(2.617.034)	(5.820.035)	-	(14.825.653)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	6.128.920	18.680.787	1.204.472	4.252	2.777.062	1.577.260	12.716	30.385.470

Ποσά σε €	Όμιλος Αναμόρφωση							Σύνολο
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μηχανήματα & Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Έπιπλα & λοιπός Εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσ εις υπό εκτέλεση	
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές παγίων	-	-	-	-	(231.956)	-	-	(231.956)
Μεταφορές	(93.492)	(83.449)	(176.857)	15.104	-	(3.716)	30.506	(311.905)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	(93.492)	(83.449)	(176.857)	15.104	(231.956)	(3.716)	30.506	(543.861)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπές μεταβολές αποσβέσεων	-	(363.366)	596.760	35.668	231.956	42.843	-	543.861
Αποσβέσεις	-	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(363.366)	596.760	35.668	231.956	42.843	-	543.861
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	(93.492)	(446.816)	419.903	50.772	0,00	39.127	30.506	0,00

Χανιά, 30 Μαΐου 2017

**Ο Πρόεδρος του
Δ.Σ.**

**Ο Αντιπρόεδρος του
Δ.Σ.**

Ο Ταμίας του Δ.Σ.

**Ο Διευθυντής
Οικονομικών Υπηρεσιών**

Μιχαήλ Μαρακάκης

**Γεώργιος
Ανδρουλάκης**

**Γεώργιος
Φαραντάκης**

**Δημήτριος
Ζυμβραγουδάκης**

Α.Δ.Τ.: ΑΕ472448

Α.Δ.Τ.: ΑΕ974538

Α.Δ.Τ.: ΑΑ490974

Α.Δ.Τ.: ΑΙ 473388

**ΑΡ.ΜΗΤΡ.ΑΔ. ΟΕΕ
0030682**

Α΄ ΤΑΞΗΣ